

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun: Ljubljana številka 10,650 in 10,349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

SLOVENECE

Današnji nakladi »Slovenca« smo priložili položnice. Vljudno prosimo vse cenjene naročnike, da bi se jih poslužili!

Uprava »Slovenca«

Neznani svetniki

Svetniki so prijatelji in ljubljenci božji, svetniki so pa tudi ponos in slava človeškega rodu. Kakor imamo elitne narave na umetniškem, literarnem ali socialnem področju, tako imamo elitne narave, močne, junaške značaje tudi na moralnem polju. In to so vsi svetniki, ki so v neminljivo slavo človeštvu v nasprotju s sebičnimi, bojazljivci, mehkužniki in materialisti, ki zastupljajo našo zemljo. Kdor v črnem pesimizmu zdvaža nad človeštvom, naj vzame v roke življenjepis svetnikov, pa bo videl, do kakšnih izrednih kreposti in nesebičnih žrtev se more pod vodstvom božje milosti slabotni človek.

Svetniki so na vseh področjih ustvarjali velika dela v blagor človeštva: Peter Klaver je postal apostol in kulturni delavec med ubogimi in nevednimi črnci; Vincenc Pavelski je nabral milijone in milijone v pomoč najnižjih slojev; Peter Damijan je postal go-bav v službi gobavcev; Elizabeta je postala mati revežev in zapuščenih sirot; Franc Ksaverij je v nepovedljivih težavah in s silnimi žrtvami oznanjal evangelij v tridesetih kraljestvih; Filip Neri je bil ljubljeneč zapuščenega rimske mladine. Kakor je apostol Pavel postal vsem vse, bi isto mogli tudi premnogi svetniki reči o svojem delu. Alojzij Gonzaga se je žrtvoval strežbi kužno bolnih in postal mučenec ljubezni, Franc Saleški je pridobil s svojo besedo in ljubeznijo sedemdeset tisoč krivovercev; Karl Boromej je Milan rešil kuge itd. Kako bi mogli vse naštet! V različnih dobah so veliki svetniki človeštvu silno mnogo koristili. Mučenci so s svojo krvjo spricali in ohranili vero; cerkveni očetje so branili krščanske resnice; misijonarji so veselo oznanilo ponesli v vse dele sveta; učeni in sveti menihi so ohranili zaklade stare kulture; veliki sveti papeži so zlomili samovoljo tiranov... Tako so svetniki res elita človeške družbe in ponos svete Cerkve.

Toda, če motrimo njeno svetniško obnebe, se nam godi podobno, kakor če se zazremo v nočno zvezdno nebo. Vidimo le maloštevilne zvezde stalnice in planete, brez števila drugih pa se giblje za naše oko nevidno po vesoljstvu. In te nepoznane premičnice in stalnice niso morda nič manjše, nič manj svetle. To je podoba neznanega svetnika, ki je skromen, ponižen in zvest izpolnil svojo dolžnost v vojskujoči se Cerkvi, pa je sedaj poveljčan v nebeški slavi, čeprav nam je ostal nepoznan po nekaterih delih in imenu. Samo imena in dela nekaterih svetnikov in svetnic poznamo, ki danes praznujejo svoj skupen god; vsa njih ogromna in veličastna vojska pa je poznana le Bogu in njegovim angelom ter blaženim duhovom, ki so že poveljčani v nebeški slavi.

Nepoznani svetniki so v nekem oziru celo večji kakor tisti, ki jih po imenu poveljuje vrno človeštvo. Morda ni nihče vedel za čudež v njegovi duši, ko je še po zemlji hodil. Na zadnje so ga celo prezrli in še mnogo slabega govorili o njem. Njegov delež je bila zapuščenost, zapostavljanje, prezir. Največkrat ga tudi tisti niso razumeli, ki so mu bili najbližji. Pa je vendar ostal zvest božjemu klicu in njegovi milosti.

Ne smemo misliti, da ne živi tudi v našem času in med nami veliko nepoznatih svetnikov. To je duhovnik, ki se neumorno trudi v navidez nerodovitnem vinogradu. To je družinski oče, ki z žuljevimi rokami služi kruh svojim otrokom in ki tudi takrat ne zgubi trdnega zaupanja v Boga, ko kdo drugi misli, da je že vse izgubljeno. To je mati, ki po tolikih prečutih nočeh že nič več ne ve, kako bi z borimi sredstvi mogla voditi še tako skromno gospodinjstvo. Morda sedi nepoznani svetnik za uradniškim pultom, morda med učeni knjigami, morda se spreha med bolniki v bolnišnici... Svet ne ceni vedno njihove vrednosti, a so blagrovani od Stvarnika, ki vidi njih dela in misli: Blagor krotkim, blagor žalostnim, blagor lačnim in žejnim pravice, blagor usmiljenim, blagor čistim v srcu, blagor miroljubnim, blagor njim, ki so zaradi pravice preganjani, ki so zasramovani in zaničevani zaradi božjega imena... zakaj veliko bo njih plačilo v nebesih.

Veliko se govori o nepoznanem vojaku, brez katerega najboljši vojskovodja ne more dobiti bitke. Milijoni od njih trohne po gorah in poljanah in tisoče jih je morje požrla. Ti vsi so nosili v srcih upanje na življenje, veselili so se svojega zdravlja, ljubezni, družine — pa so se brezimno žrtvovali za višje ideale. Tudi nepoznani svetniki so brezimni vojaki bojujoče se Cerkve. Tudi nje vabi življenje in svet s svojimi ponudbami. Okrog sebe vidijo neštete, ki si zemljo in njene čare zberejo za svoj delež. Oni pa gredo z neomajanim upanjem in nezlomljivo vero in močjo, ki ni od tega sveta, za nadzemskimi cilji. Oni ne računajo na človeško priznanje, ker vedo, da nad njimi bdi božje oko in nje-

Kmalu nenapadalna pogodba med Italijo in Grčijo

Italija se trudi, da bi Balkan ostal izven vojne burje — in ne želi, da bi Sovjetska Rusija raztegnila svoj vpliv do Sredozemskega morja

Rim, 31. okt. t. Na poučenih mestih ne zanikajo poročil, da so med italijansko in grško vlado že dalje časa v razvoju pogajanja za sklenitev medsebojne nenapadalne pogodbe.

Nedavni ukrep italijanske vlade, da je spraznila grško mejo v Albaniji, nakar je isto storila tudi Grčija na svoji strani meje, je bil prvi vidni znak, da obstoja na obeh straneh dobra volja, ki je predpogoj za uspeh pogajanj. Za tem so pogajanja, ki jih opravljajo po redni diplomatski poti, ugodno napredovala in je besedilo pogodbe v glavnem že sestavljeno. Manjkajo samo še nekatere podrobnosti glede medsebojnih obveznosti v zvezi z evropsko vojno in raznimi razvojnimi možnostmi na Balkanu, kjer je očitno treba računati na poskus sovjetske vlade, da uveljavi svoj vpliv.

Nenapadalna pogodba med Italijo in Grčijo, ki naj bi bila za prijateljsko pogodbo, ki jo je Italija sklenila s Jugoslavijo, drugi prijateljski člen, s katerim se želi Italija navezati na usodo Balkana, bo veliko doprinesla k utrditvi mira na Balkanu, ker bo odvrnila, tako upajo v Rimu, marsikatero poskuse vojskujočih se taborov, da bi balkansko področje spravili v objem vojnih dogodkov.

Posebno izrazito je, tako zatrjujejo v Rimu, tudi veselje angleške in francoske diplomacije, da bo prišlo do takšnega sporazuma, ki naj bi imel še posebno nalogo, da čim bolj pomiri Sredozemsko morje in naj ustvari naravni most med Italijo in Turčijo, ki bosta tudi kmalu poklicani, da proučita koristnost obnove prijateljskih odnosov, od katerih je odvisno, če se bo sovjetski vpliv mogel preriti do Sredozemlja, ali ne. Italija na tem nima interesa. Turčija tudi ne. Prav tako ga nima Anglija. Nenapadalna pogodba bo torej, ko bo podpisana, ustregla raznolikim željam na Balkanu in na Sredozemskem morju.

Poprav meja ne bo

Pri tej priliki je bilo na poučenih mestih ponovno ugotovljeno, da so neutemeljene vse novice o kakšni popravili albansko-grške meje v prilog Grčije. To vprašanje sploh ni bilo postavljeno ne od ene ne od druge strani.

Neka visoka grška osebnost, ki so jo časniki sprasovali o vsebini nenapadalnega pakta med Grčijo in Italijo ter o pomenu te pogodbe, je izjavila, da je bilo prijateljstvo med obema državama že urejeno in utrjeno v prijateljski pogodbi iz leta 1928 in da je sedanja pogodba stvarno samo obnovevanje stanja, ki je že bilo, a se je nekoliko obrabilo ter bo sedaj zaživele novo življenje.

Anglija sproti obveščena

Ista grška osebnost je izjavila, da sta tako grška, kakor italijanska vlada sproti obveščali angleško vlado o razvoju pogajanj.

Glede dneva, kdaj bo pogodba podpisana, ni ničesar znano.

... tudi z drugimi balkanskimi državami

Rim, 31. oktobra. b. Iz diplomatskih krogov prihajajo novice, da Italija vodi sedaj pogajanja tudi z ostalimi balkanskimi državami za sklenitev podobnih pogodb, tako da bi bile Italija in balkanske države povezane s krepko verigo paktov o nenapadanju in eventualno o vzajemni pomoči, ki naj bi zagotovili mir na Balkanu.

»Times« o težavah za ustanovitev balkanskega nevtralnostnega bloka

London, 31. oktobra. b. O težavah, ki so nastale za ustvaritev balkanskega bloka, poroča diplomatski dopisnik »Timesa«, da ne bo samo Nemčija, temveč tudi Rusija nastopila proti takšnemu bloku. List objavlja poročilo, po katerem je nemški zunanji minister vzpostavil zvezo z bolgarskimi iredentisti v južni Dobruži

govora previdnost. Zavedajo se, da ima zemlja življenje svoj nadnaravni, zagrobní smisel in cilj. Težave in vsakovrstne stiske jih ne zlo-mijo, ker vedo iz svetega pisma obeh zavez, da je življenje na zemlji neke vrste vojna služba. In tako korakajo tiho in nepoznano v brezkončni vrsti svetnikov, ki se vije skozi stoletja in sega od zemlje do svetlih ozvezdij. Prazniku vseh svetnikov se pridružuje spominski dan naših rajnih. V lepoto nadnaravnega poveljčanja in božje milosti se meša slabost človeške narave, ki morda potrebuje še očiščevanja v zagrobnem življenju. Pred zmagovalno Cerkvijo so še postaje vojskujoče in trpeče Cerkve. To ve Bog, vedo svet-

in zlasti poudarja, da Nemčija danes podpira glasovitega bolgarskega revolucionarja Vančo Mihajlova, ki se sedaj mudi na Poljemem.

V Albaniji naseljujejo Italijane

Rim, 31. okt. AA. Stefani. Z združenjem Albanije in Italije je bila ustvarjena nova možnost za izseljevanje italijanskih delavcev. V prvih 9 mesecih letošnjega leta od febr. do okt. je izseljenški komisariat dal 5000 delavcem dovoljenje za preselitev v Albanijo.

„Pogajanja z Bolgarijo v prisrčnem ozračju“

Rim, 31. okt. t. Danes je izšlo službeno poročilo agencije Stefani, kjer je kratko in suhoparno ugotovljeno, da »pogajanja med Italijo in Bolgarijo v kar najbolj prisrčnem ozračju«. — Na

vprašanje časnika, na kaj se ta pogajanja nanašajo, so na merodajnih mestih odgovorili, da so mišljena trgovinska pogajanja med obema državama. Italijansko trgovinsko odposlanstvo se že teden dni nahaja v Sofiji in upa, da bodo razgovori v kratkem zaključeni s podpisom pogodbe, ki bo obe državi zadovoljila.

Italija-Anglija

Rim, 31. okt. t. Danes je bil angleški veleposlanik v Rimu sir Percy Loraine sprejet pri italijanskem cesarju in kralju. Po sprejemu, ki je trajal delj časa, je bila sprejeta pri kraljici še poslanikova žena. Oba sta bila nato kraljeva gosta pri kosilu, ki je bilo prirejeno njima na čast.

Rim, 31. oktobra. b. Uradno poročajo, da je britanska vlada zaprosila od italijanske vlade pooblastila za svojega generalnega konzula v Tirani. S tem je Velika Britanija priznala priključitev Albanije k Italiji.

Temeljite spremembe v vodstvu Italije

Starace in Alfieri premaknjena na druga mesta — Maršal Graziani šef vrhovnega generalnega štaba

Rim, 31. okt. AA. Stefani: Z uredbo z zakonsko močjo so bile z današnjim dnevom izvedene važne spremembe v vladi in na visokih mestih v stranki in vojski.

Mussolini je sprejel ostavke ministra za korporacije Lantini, ministra za narodno kulturo Alfieri, ministra za valute in devize Guarierja, kmetijskega ministra Rossonija, prometnega ministra Bennija, ministra za javna dela Cobolli Giglia, podtajnika v predsedništvu ministrskega sveta Medici del Vaselo, podtajnika v vojnem ministrstvu in načelnika glavnega generalštaba Parpania, podpredsednika v letalskem ministrstvu in načelnika generalnega štaba letalstva Vallea. Obenem je izkazal priznanje za njihovo dosedanje delo in podporo.

Mussolini je razen tega sprejel ostavko tajnika fašistične stranke Staracea, ki je bil na tem položaju zadnjih osem let. Starace je bil imenovan za načelnika glavnega generalnega štaba narodne fašistične milice. Generalni konzul fašistične milice Ettore Mutti je imenovan za tajnika fašistične stranke.

Novi ministri so til: Minister za korporacije Richi, minister za narodno kulturo Alessandro Pavolini, minister za valute in devize Riccardi, minister za kmetijstvo Tassinari, prometni minister Venturi, minister za javna dela Adelchi Serena.

Maršal Graziani je imenovan za načelnika glavnega generalštaba, general Soda za podtajnika v vojnem ministrstvu, general Pricolo za načelnika štaba in podtajnika v letalskem ministrstvu, divizijski general Luigi Russo za podtajnika v predsedništvu ministrskega sveta. General Teruzzi, ki je bil dozdaj podtajnik v ministrstvu za italijansko Afriko, je imenovan za ministra italijanske Afrike. Ta resor je imel dozdaj Mussolini sam.

Alfieri je imenovan za veleposlanika na razpoloženju, Lantini za predsednika nacionalnega instituta socialne obnove, Cobolli Gigli za predsednika uprave za preskrbovanje petroleja, Cornello di Marcio pa za predsednika fašistične zveze za obrt in umetnost.

Rim, 31. okt. Med inozemskimi diplomati v Rimu je odhod dveh visokih odličnikov. Staracea in Alfieri, napravljen močan vtis, ker sta uprav ta dva veljala kot izrazita pobornika za sodelovanje Italije z Nemčijo. Njun odhod naj bi pomenil, da smatra italijanska vlada, da to sodelovanje omeji na količnik, ki strogo odgovarja izključno italijanskim koristim. Na mesto vrhovnega tajnika fašistične stranke, ki ga je izpraznil Staracev odhod, je bil postavljen Ettore Mutti,

ki se je kot prostovoljec proslavil v španski državljanski vojni.

(Novi italijanski minister za narodno kulturo Alessandro Pavolini se je mudil v Belgradu tedaj, ko je bila odprta razstava italijanske knjige. Novo državni podtajnik v letalskem ministrstvu general Pricolo pa je bil v Belgradu ob priliki mednarodne letalske razstave meseca maja leta 1938.)

»Nobenega političnega značaja«

Te spremembe v italijanski vladi, tako trdijo vodilni fašistični krogi, nimajo nobenega posebnega političnega značaja, ker je znano, da je šef italijanske vlade Mussolini že nekajkrat izvršil slične spremembe samo z namenom, da da možnost novim, mlajšim silam, da kot njegovi najboljši sotrudniki aktivno sodelujejo v vodstvu državne uprave.

Rim, 31. oktobra. lj. Italijansko časopisje se zelo priznalo izraža o novi vladi in jo pozdravlja. Splošno sodijo, da je bilo primerno, v novih razmerah postaviti na čelo državne uprave nove ljudi, ki bodo mogli državo voditi v sedanjih okoliščinah in jo pripraviti za vsako morebitnost.

Nemški poslanik v Italiji mora poročati v Berlinu o vzrokih preosnov v Rimu

Rim, 31. oktobra. b. Nemški veleposlanik v Rimu von Mackensen pride danes v Rim. Italijanski uradni krogi zanikajo poročila, po katerih bi imel Mackensen sodelovati na konferenci poslaničkov, ki bi bila pod predsedstvom samega Hitlerja in katere bi se moral udeležiti tudi nemški poslanik v Moskvi grof von Schulenburg in nemški poslanik v Ankari von Papen. Dobro poučeni krogi trdijo, da je Mackensen poklican v Berlin, da poroča o sedanjem etališču Italije in o vzrokih preosnove italijanske vlade.

Odmev v Parizu

Pariz, 31. okt. b. Preosnovo italijanske vlade tolmačijo francoski politični krogi za znak, da Italija smatra za svojo glavno skrb ohraniti slogo politične neodvisnosti zlasti napram Nemčiji. Poudarjajo, da je Mussolini že davno hotel izvesti preosnovo vlade, ki je v glavnem tehničnega pomena, kljub temu pa je značilno dejstvo, da so nekateri člani kabineta bili v vladi ob času najbolj prijateljskih nemško-italijanskih odnosov. Zlasti Starace in Alfieri sta bila znana kot največja zagovornika italijansko-nemškega zblizanja, njun vpliv na italijansko množico pa je ostal le nekaj let.

Od starih ministrov so ostali ob Mussoliniju samo grof Ciano, pravosodni minister Grandi in prosvetni minister Bottai.

Drobne novice

Bukarešta, 31. oktobra. lj. Jugoslovaneka gošpodarska delegacija je prispela v Bukarešto. Jutri se bodo začeli razgovori za novo ureditev gospodarskih odnosov med Romunijo in Jugoslavijo.

Sofija, 31. oktobra. AA. Stefani: Danes pričakujejo v Sofiji novega sovjetskega poslanika Arkadija Lavrentijeva.

Zemunska vrem. napoved: Na zahodni polovici države se bo spet pooblačilo in bo deževalo. Delno oblačno v ostalih krajih. Toplina bo narasla.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno s lokalnimi padavinami.

Politični zapiski

»Kdor dela zoper sporazum, dela zoper državo«

V Titulu in nekaterih drugih krajih Vojvodine je minister g. Tomić imel te dni več sestankov, na katerih je govoril o političnem položaju. Na sestanku v Vilovu, kjer so ga domači posebno prisrčno sprejeli, je minister v svojem nagovoru naglasil zlasti tole misel: »Vsi tisti, ki delajo zoper narodni sporazum, ki sta ga sklenila Cvetković in Maček, delajo zoper najbolj življenjske koristi Srbov, Hrvatov in Slovencev in zoper našo veliko državo. Sporazum bo omogočil pravilno in normalno delo ter napredek v naši državi. Sporazum bo vrnil državljanom pravice za svobodno udeležbo v političnem delovanju.«

Črnogorska JRZ za vladno listo

V nedeljo je prišel na Cetinje predsednik banovinskega odbora JRZ za zetsko banovino minister na razpoložanju g. Gjura Cejović. Takoj po njegovem prihodu je bila seja banovinskega odbora JRZ, kateri je predsedoval minister Cejović. Po seji je bilo izdano sporočilo, kjer je povedano, da je g. Cejović na seji govoril in naglašal potrebo enotnega nastopa stranke pri volitvah v senat. Na seji je bilo soglasno sklenjeno ter so bila v tem smislu izdana navodila okrajnim in krajevnim organizacijam, naj pri volitvah v senat vsi pristajajo JRZ brezpogojno volijo listo g. Vukotića, ki je vladna lista.

Uradniške plače niso na dnevnem redu

Z ozirom na poročilo, ki ga je prineslo belgrajsko »Vreme«, za njim pa tudi naša lista, je iz kabineta finančnega ministra izšlo naslednje uradno obvestilo javnosti: »V listu »Vreme« od dne 29. oktobra je izšla novica, da vlada pretresa uradniško vprašanje in povišanje plač državnih uslužbencev. V istem poročilu je rečeno, da bo po načelnem soglasju o tem minister financ g. dr. Juraj Šutej moral začeti izdelovati predlog o izmenjavi uradniškega zakona. To poročilo je list, kakor pravi, prinesel na podlagi sporočil iz dobro obveščenih krogov. Finančni minister nikomur ni dal nobenega pojasnila o vprašanju, ki je o njem govorjeno, niti mu ni nič znano o tem, o čemer omenjeni list piše.«

Srbkinje zahtevajo volivno pravico

Iz Srbobrana poročajo belgrajski listi, da so tamkaj ženske priredile svoj prvi politični shod, in sicer na pobudo Materinskega društva ter dečkiškega kola. Shod je bil sklican zato, da bi ženske manifestirale za svoje politične pravice, ki jih zahtevajo v isti meri, kakor jih imajo moški. V imenu prirediteljev je shod začela zdravica dr. Zdenka Keslen, ki je nato govorila o potrebi, da morajo tudi ženske dobiti politične pravice. Omenjala je ustavo, ki ženskam ne krati političnih pravic. Pravi, da popolne demokracije ne bo prej, preden ženske ne dobe glasovalne pravice. Za njo je govorila gdč. Lenka Vučković o položaju žensk v drugih državah, kjer imajo ženske volivno pravico. Nazadnje so ženske navdušeno podpisale spomenico, v kateri so obsežne ženske politične zahteve.

Govorice o bivšem predsedniku SDS

List »Hrvatski Zagorac« piše: »Adam Pribičević ni več predsednik samostalec, ni, kakor se vidi, prišel niti v Zagreb, vsaj na sestanku strankinega glavnega odbora ga ni bilo. To se je čudno zdelo tistim, ki se drugače ne brigajo za samostalec in njihovo politiko. Nekateri ta primer z Adamom Pribičevićem razlagajo tako, češ da nekaj ni v redu s samostalcem, namreč v strankinih vrhovih. Doselej je bila navada, da je tudi stari predsednik sodeloval pri izvolitvi novega, da se je zahvalil za zaupanje, ki ga je užival, ter da je voščil svo srečo svojemu nasledniku pri njegovem napornem delu... Tokrat se to ni zgodilo. Glavni tajnik samostalec je sporočil navzočim, da je izvršilni odbor SDS sprejel ostavko dosedanjega predsednika SDS ter bil soglasno mnenja, naj se za predsednika izvoli dr. Srdjan Budisavljević. Prinašamo to politično novico, omenjamo pa, da se je prejšnji predsednik g. Adam Pribičević večkrat izražal, kakor smo brali v listih, da tega dela ne zmore več. Pač pa je tudi res, da je g. Adam Pribičević v svojem glasilu že po svoji demisijski odkrito branil sporazum in njegovo politiko.«

Dveurni pogovor med banom in generalom v Zagrebu

Listi poročajo, da je 30. oktobra hrvatskega bana dr. Šubišić obiskal komandant zagrebskega armadnega poveljstva general Nedeljković. General se je pogovarjal z banom polni dve uri.

Prepovedan tisk na Hrvatskem

Narodne Novine v Zagrebu, ki so uradno glasilo banovine Hrvatske, prinašajo tole uradno sporočilo: Državno tožilstvo v Zagrebu je s svojo odločbo od 6. oktobra prepovedalo razširjanje in prodajanje tednika »Nova Rijeka« št. 147 od 5. oktobra leta 1939, ki se tiska v Zagrebu; razširjanje letaka z naslovom »Radnici in namještenici« od 5. oktobra tega leta, ki se tiska v Zagrebu; razširjanje letaka z naslovom »Radnom narodu grada i sela«, ki se tiska v Zagrebu.

»Orjunaški in boljševiški teror sta iste vrste«

Med »Hrvatsko Stražo« v Zagrebu in med »Jugoslavensko Pošto« v Sarajevu se je sprožila huda polemika zaradi pretepa na zagrebski univerzi. »Hrvatska Straža« je namreč o teh pretepih obširno poročala ter povedala, da so imeli od strani napadalec levičarski značaj. Zaradi tega se je hudovala »Jugoslavenska posta«, ki je glasilo JNS. Tej zdaj odgovarja »Hrvatska Straža« ter na koncu pravi: »Organ JNS, torej Živkovićev, Jeltičev in Jevdževićev s tem svojim napadom služi kakor nalašč za novo potrdilo, da orjunaški, četniški in boljševiški teror spadajo v isto vrsto, da je vse to naskok orientalskega barbarstva v našo sredino.«

Dva milijona dinarjev za hrvatsko prosveto

Hrvatski ban je odobril dva milijona dinarjev za kulturne in prosvetne namene banovine Hrvatske. Večji del tega kredita pouda za zgradbo novih ljudskih šol na Hrvatskem.

O našem gospodarskem stanju

Važna izjava trgovinskega ministra

Na vprašanje časnikarjev

o stanju živinoreje

Belgrad, 31. oktobra. AA. Danes dopoldne je minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Andres sprejel časnikarje. Na vprašanje časnikarjev o

trgovinskih pogajanjih

je minister dr. Andres odgovoril:

Meseca oktobra je bilo vse polno trgovinskih pogajanj z različnimi državami. Samo v desetih dneh, od 14. do 24. oktobra je bilo podpisanih pet trgovinskih dogovorov, od katerih so nekateri življenjske važnosti za nadaljnji razvoj vse naše zunanje trgovine: trgovinski sporazum z Nemčijo, z Grčijo, s Švico, z Italijo, z Bolgarijo pa smo v tem času postavili podlago za gospodarsko sodelovanje glede gotovih vprašanj. Istočasno smo pripravili pogajanja, ki se bodo v kratkem začela, z Romunijo, Madžarsko in Francijo.

Letos smo imeli razmeroma

obilno žetev pšenice in precej slab pridelek koruze

in zato odpade kot izvozni predmet. Prebitek pšenice, a katerim bomo razpolagali za izvoz v letu 1939-40, more doseči kljub povečani domači potrošnji in ustvarjanju večjih nalog hrane kakih 35.000 vagonov. Doselej smo že izvozili 12.700 vagonov, poleg tega pa smo sklenili ugodne pogodbe za še 10.000 vagonov, po večini z Italijo in Nemčijo. Zaloge pšenice, ki jih je nabavil Prizad, so z ozirom na to že namenjene za domačo potrebo ali izvoz. Zaradi tega je tudi prevzemanje zdaj zelo živahno. Na žitnem trgu je prišlo do popolnega zatijaja. Ponudba na notranjem tržišču so minimalne in so se tudi cene izravnale z intervencijskimi cenami. Kakor se vidi, so bili policijski ukrepi, ki so bili pred nedavnim predlagani za zavarovanje cen, neupravičeni.

Na vprašanje časnikarjev, kaj je s

s sadnim trgov

je minister dr. Andres odgovoril: Pridelek suhih sliv v državi je večji kakor pa je bilo pričakovati. Računamo lahko, da bo Bosna dala 3500 do 4000 vagonov, Srbija pa okoli 3000 vagonov suhih sliv. V Nemčiji smo z dopolnilnim kontingentom zagotovili prodajo 2300 vagonov. PRIZAD je doslej že kupil 1960 vagonov sliv in nadaljuje s svojimi nakupi. Kljub ogromnim ponudbam odgovarjajo cene na vseh merodajnih tržiščih v državi intervencijskim cenam. Če so kje cene nižje, je vzrok edino v neorganiziranosti proizvajalcev. Brez središtev PRIZADA pa bi pritisk, ki ga ponudba zdaj izvaja na tržišču, dovedel do poloma. Kakovost sliv je odlična. V naši državi ne pomnijo, da bi kdaj imeli takšno kakovost suhih sliv. Pri tej priliki moramo priznati zasluge PRIZADA, ki je tudi z graditvijo sušilnic in propagando mnogo pripomogel, da se je kakovost tega pridelka zboljšala. Vsekakor bo dobra kakovost olajšala prodajo sliv na novih tržiščih v severnih evropskih državah, v Holandiji in Franciji.

Boj med Srbi za sporazum in volitve

Medtem ko je banovina Hrvatska, osnovana na podlagi sporazuma 26. avgusta, začela delovati, se na Hrvatskem vedno glasneje slišijo glasovi, da naj se čim prej skliče hrvatski sabor, ki bi omogočil, da bi banovina mogla začeti delati s polno paro. Hrvatje zato žele, da bi se čim prej izvedle volitve v hrvatski sabor. V tem pogledu pa so v Belgradu mnenja najmanj vsaj deljena.

Belgrajska »Politika« je prinesla članek, kjer o volitvah v sabor takole pravi: »Zastopnike ljudstva je treba voliti po logičnem redu. Menimo, da je najprej treba izvesti volitve za narodno skupščino in da mora zato vlada pospešiti izdajo zakona za volitve narodnih poslancev. Tak volivni red naj omogoči vsem strankam naroda, da bodo zastopane v narodni skupščini. Volitve v narodno skupščino naj se izvedejo pred volitvami v hrvatski sabor zaradi tega, ker mora narodna skupščina reševati mnogo vprašanj splošnega značaja. — Tem mislim pa ugovarja hrvatsko časopisje. »Obzor« na primer takole misli z ozirom na pisanje »Politike«: »Tega mnenja ne dele hrvatski politični krogi, in sicer docela opravičeno. Med drugim v Zagrebu naglašajo, da banska oblast ne more popolnoma razviti svojega dela, dokler se ne snide hrvatski sabor. Poleg tega reševanje splošnih političnih vprašanj v narodni skupščini se nikakor ni vzrok, da se ne bi hrvatski sabor sešel še pred sestankom narodne skupščine, saj delo hrvatskega sabora ne bo oviralo delovanja narodne skupščine v Belgradu, da ne bi obravnavala vprašanj, ki bodo na dnevnem redu.«

Istočasno, ko je to vprašanje še nerešeno, je pa srbska opozicija začela hudo gonjo med srbskim narodom zoper sporazum. V nedeljo so imeli srbski demokrati v Meljaku svoje zborovanje, kjer je med drugimi govoril tudi desna roka Ljube Davidovića, g. Božo Vlačić. Ta je med drugim dejal:

»Temeljna misel politike sporazuma, ki jo je vodila srbska demokratska stranka s SDK in srbskimi opozicijskimi strankami, je bila, naj se po pravih zastopnikih srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda država preuredi v duhu načela ljudske vladavine ter na podlagi sporazuma. Po mnenju demokratov je bilo že naprej jasno, da se na zadovoljnost Srbov, Hrvatov in Slovencev preurejena Jugoslavija ne more organizirati v okviru ustanov, ki jih daje unitaristična država. Za demokrate je bilo tudi jasno, da preurejena Jugoslavija ne bo mogla ustrezati svoji nalogi, če zadovoljnosti srbskih, hrvatskih in slovenskih posebnosti ne bo uresničila tudi vseh pogojev za okrepitev vzajemnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev ter za zdrav razvoj državne skupnosti. Zato je sporazum od 8. oktobra leta 1937 potegnil srednjo črto med načelom o treh narodih na eni ter idejo o narodnem edinstvu na drugi strani, nakar je določil ravnotežje med interesi narodnih samobitnosti in interesi države. Po tem je hrvatsko vprašanje bilo organski del splošne preureditve države in narodnega življenja. Tudi stvarna rešitev hrvatskega vprašanja, ne da bi se pri tem odprla druga nič manj težka vprašanja, je mogla priti samo z istočasno in enako pravilno rešitvijo vseh vprašanj, ki jih je postavil vstop Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno državo. Prvi pogoj za to pa je bil, da se znova uvede demokratski red. »Z drugimi besedami, da se izvrše volitve in da stranke opozicije pridejo na vlado.«

Mnogo hujiši je bil govor radikala Miše Trifunovića na radikalskem shodu v Novem Sadu. Ta

je minister dr. Andres dejal: Pogajanja z Nemčijo, Italijo in Švico so posebno pripomogla, da izvoz živine bolje kaže. Ker smo z Nemci zagotovili ravnotežje v plačilnem prometu, ja zavod za pospeševanje zunanje trgovine mogel končati zadovoljiva pogajanja, ki nam zagotavljajo do konca letošnjega leta izvoz 30.000 živih, 15.000 zaklanih prašičev, 300 vagonov masti, 1000 vagonov elanine in 5000 glav goveje živine v Italijo, a katero imamo ugoden plačilni promet (pasivni saldo nad 130 milijonov din.). Sklenili smo pogodbe, ki nam omogočajo izvoz do 800 glav goveje živine na teden, od česar odpade 360 glav na lažja goveda. Tudi z Nemčijo smo poskusili skleniti pogodbe glede izvažanja lažjih govedi (buš, in uspešni izid teh poskusov bo prinesel znatno olajšanje razmer v hribovitih krajih, ki so dozdaj najmanj sodelovali pri izvozu. Pogodba o izvozu živine v Švico določa izvoz 400 glav živih prašičev v mesecu novembru, od česar najmanj eno tretjino odpade na mesnate prašiče. Od povečanja izvoza mesnatih prašičev in lažje goveje živine bodo imeli predvsem koristi hrvatski kraji, od izvoza prašičev in težje goveje živine pa bolj Vojvodina in Srbija. Izvoz v Češko-moravski protektorat je elabši (tisoč prašičev na teden) zaradi neugodnega plačilnega prometa. — Pogodbe, ki smo jih sklenili in trgovski zaključki, ki jih je Zavod za pospeševanje zunanje trgovine že dosegel z Italijo, Nemčijo in Švico, nam omogočajo ohraniti cene živine na rentabilni višini. To pomeni, da morejo biti cene za proizvajalce na notranjih tržiščih in sejnih za govedo najboljše kakovosti 5, 6 do 7 din za prašiče, tudi najboljše kakovosti 9 in pol do 10 din za kilogram žive teže. Sedanje cene se gibljejo v teh mejah.

Izvoz lesa kaže boljše

Izvoz lesa kaže boljše po zadnjih sporazumih. Glede Nemčije je ostala možnost izvoza do 9 odstotkov vsega našega izvoza v to državo. To pomeni, da bomo v zadnjih 4 mesecih letošnjega leta mogli izvoziti za 3 milijone nemških mark lesa. Kontingent lesa z Italijo se je povečal od 153 na 195 milijonov lir na leto. Cene, ki jih imamo na teh tržiščih se morejo smatrati za zadovoljive v sedanjih razmerah. Glede izvoza lesa bomo imeli v ostalem ugodne izgleda tudi na francoskem, angleškem in španskem trgu. Pogajanja s Francijo in Španijo, ki so že na pragu, na bodo prinesla vsekakor gotov napredek.

Zatem so časnikarji prosili ministra, naj jim pove

o našem uvozu in preskrbi

Minister dr. Andres je odgovoril: Vprašanje preskrbe je zaradi vojnih razmer v Evropi stopilo na prvo mesto. V odnosu do klirinskih držav je to vprašanje toliko bolj važno, ker od njegove rešitve zavisi tudi izplačilo denarja iz našega izvoza. Z Nemčijo smo popolnoma zagotovili ravnotežje v izmenjavi blaga. Sicer že zdaj naš aktivni saldo kakih 10 milijonov mark ne zadaja nikake skrbi. Nemčija nam bo še dalje

dobavljala vse vrste blaga, ki jih po normalnih razmerah uvažamo, izveniške tekstilne proizvode. V naš domostroje za tekstilije bomo mogli uvažati znatno večje količine kamenega olja, koks, pa tudi strojev in vozil.

Z Italijo smo v zadovoljivem plačilnem položaju, ker se dolgujemo okoli 130 milijonov lir. Iz Italije bomo uvažali tudi v bodoče vse vrste blaga v kliringu, medtem bombažno predvilo, ki je za nas posebnega pomena. Prav tako smo vprašanje uvoza zadovoljivo rešili tudi z Grčijo. Neugodno stanje v plačilnem prometu imamo predvsem s češko-moravskim protektoratom, kjer imamo za 43 milijonov terjatev. Ostaja še vedno nerešeno vprašanje nekaterih surovin, kakor se bombaž, volna, železo in drugo. Storili smo vse, da gospodarstvo ne bi trpelo pomanjkanja surovin. Glede bencina in nafte se bodo jutri začela pogajanja z Romunijo.

Nato je minister pojasnil pravilnik o reviziji kartelnih sporazumov in še nekaj vprašanj.

Spominski dan jugoslov. mornarice

Belgrad, 31. okt. m. Jugoslovanska kraljeva rečna mornarica je v Novem Sadu kakor tudi v Belgradu slovesno praznovala dan morja kot spomin na 31. oktober 1918, ko so na ladjah bivše Avstro-Ogrske zavihrale jugoslovanske zastave. V Belgradu je ta proslava dobila izraza tudi v tem, da je danes na dvoru prevzela častno stražo kraljeva mornarica.

Seja predsedstva JRZ

Belgrad, 31. okt. m. Predsednik JRZ Dragiša Cvetković je sklical za četrtek 2. novembra ob 10 sejo predsedstva JRZ, na kateri bodo proučili aktualna politična vprašanja.

Umor Jožefa Čepića še ni pojasnjen

Belgrad, 31. okt. m. Prestolnška policija se še nadalje trudi, da bi izsledila zločinca, ki je umoril Josipa Čepića iz Slovenj Gradca. Včeraj je prišla dva sumljiva človeka in to trgovskega pomočnika iz Zemuna Milana Ivankovića in njegovega tovariša cigana Boška Nikolića. Oba zanikata, da bi imela kakšne zveze z umorom. Belgrajska policija je dala preiskati Donovo, kjer je bilo vrženo truplo pokojnega Čepića v vodo, toda preiskava je bila brezuspešna. Izgleda, da bo ta zločin ostal nerazjasnjen.

Ljubljanski Merkurjenci zoper razmejitev

Ljubljana, 31. oktobra. V ponedeljek zvečer je bil sestanek članov ljubljanske podružnice zagrebskega Merkurja. Poročal je član centralnega upravnega odbora in predsednik ljubljanske podružnice g. Beber in delegat iz Zagreba g. Stičić. Na sestanku je bilo ugotovljeno, da nosi glavno krivdo glede zahtev po razmejitvi teritorija Merkurja je SUZOR. Člani ljubljanske podružnice Merkurja pa so protestirali proti kakršni koli razmejitvi Merkurja po banovinah in so sprejeli tudi resolucijo v tem smislu.

Zloraba imena HSS

Glasillo HSS »Hrvatski Dnevnik« piše: »Mnogo podjetij in tovarn se pritožuje, da zadnje čase dobivajo grozljiva pisma, kjer je zahtevano, naj bo ta ali oni nastavljen v službo ali pa ta ali oni odpuščen iz službe. Vse to pa v imenu HSS. Ta pisma so sicer brez podpisa in brez vsakršne štampilje. Ni treba šele naglašati, da s temi in takimi pismi HSS nima nobene zveze. Takim brezimnim trikom ni treba nasadeti. Kogar pa bi dobili, naj bo takoj izročen policiji.«

Osebnosti

Belgrad, 31. okt. m. Za višja veterinarska svetnika 7. skup. sta napredovala: dr. Jos. Bizjak v Tesliću in Franc Rigler pri državnem bakteriološkem zavodu v Ljubljani.

Belgrajske novice

Belgrad, 31. oktobra. AA. Minister za trgovino in industrijo dr. Ivo Andres je sprejel danes dopoldne v svojem kabinetu švicarskega upravnika poslov Steimera, s katerim se je dalje časa razgovarjal. — Dopoldne je ameriški poslanik na našem dvoru obiskal ministra za trgovino in industrijo dr. Ivo Andresa, s katerim se je dalje časa razgovarjal.

Belgrad, 31. okt. m. Glavni tajnik HSS dr. Krnjević, ki ga je poslal dr. Maček v Belgrad, je danes dopoldne konferiral s hrvatskimi ministri. Za tem je bil sprejet pri predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviću ter je ostal delj časa pri njem. Dr. Krnjević je bil sprejet tudi pri Nj. kr. Vis. knezu-naměstniku Pavlu. Nocoj se vrača s hrvatskimi ministri v Zagreb.

Belgrad, 31. okt. m. Kmetijsko ministrstvo je izdelalo uredbo o spremembi uredbe o drž. garanciji za kredite zvebam agrarnih zajednic, zadržug v Novem Sadu, Petrovgradu, Osijeku, Zagrebu in Skoplju. Uredba o državnih garanciji za kredite zvebam agrarnih zadrug zajednic v Novem Sadu, Petrovgradu, Osijeku, Zagrebu in Skoplju od 17. junija 1938 bo veljala tudi za zvezo agrarnih zadrug v Ljubljani.

Tokio, 31. oktobra. b. Agencija »Domei« poroča, da je bil poskušen atentat na generala Ugakija, ki pripada vodstvu starejših konservativcev v vojski.

Umrl je naš preljudi sobrat

fr. Aleksij Kranjc

v torek, dne 31. oktobra 1939. Pogreb dragega sobrata bo dne 2. novembra popoldne ob 3. na pokopališču v Šmihelu.

Naj v miru počiva.

Kandija-Novo mesto, 31. oktobra 1939.

Konvent usmiljenih bratov.

Na bojiščih - nič novega

Zahodna fronta

Nemci na francoskem ozemlju

Berlin, 31. okt. t. Nemški službeni poročevalci izdajo poročila, da so nemške čete danes na enem mestu prekorčile mejo in prišle do francoske vasi, ki pa je bila izpraznjena. Videli so opuščene strelske jarkove, betonirane gnezda za strojnice in brez strojnice. Niti en sam strel ni padel s francoske strani. Nemške čete so vzele s seboj ves vojni material, ki so ga našle v tej vasi, ter so prišle brez izgub nazaj v svoje postojanke.

Nizozemci zankajo zbiranje nemških čet na njihovi meji

Amsterdam, 31. okt. t. Nasproti vznemirljivim poročilom, ki ga inozemski tisk objavlja o zbiranju močnih nemških čet na nizozemski fronti, kar naj bi napovedovalo bližajočo se vdor Nemčije na Nizozemsko v smeri vpadov na Anglijo, piše danes službeni »Handeblade«, da so vsa ta poročila namišljena pretrpana. Prvič ni res, da bi se nemške čete zbirale na nizozemski meji, drugič pa ni res, da bi Nemčija hotela kršiti nizozemsko nevtralnost. V zaledju nizozemsko-nemške meje se nahajajo največja železniška križišča in je naravno, da morajo čete, ki jih Nemčija pošilja s poljskih bojišč, iti tja, če hočejo priti na francosko-nemško mejo. Druge poti nimajo. Ako so torej opazili premikanja nemških čet na tem področju, potem to pomeni, da bodo Nemci napadli francosko fronto, ne pa ogrozili nizozemsko zemljo.

Anglija je mobilizirala 1.250.000 mož

London, 31. okt. b. »Economist« poroča, da je Velika Britanija mobilizirala doslej 1.250.000 mož. Anglija je doslej poslala na zahodno bojišče 25.000 tankov in veliko število motorizirane topništva. List pravi, da je Anglija leta 1914 v vojni proti Nemčiji uporabila samo 800 motoriziranih enot in gornje številke jasno kažejo, s kakšno silo sodeluje Anglija v tej vojni.

Vojna v zraku

Delovne letalstva na zahodni fronti

Pariz, 31. oktobra. AA. Havas: Prvič so zdaj nemška letala odletela na daljše ogledniške polet v notranjost francoskega ozemlja. Včerajšnje jasno vreme nam bojiščem je letalstvo dobro izkoristilo. Francoska ogledna letala so se dvignila ter odletela ne samo nad nemške postojanke, pač pa tudi nad pokrajine, ki se razprostirajo globlje na nemškem ozemlju. Tako je bilo izvedenih nič manj kot sedem daljših oglednih poletov. Vsa letala so se brez izgube vrnila v svoja oporišča. Podobni poskusi nemških oglednih letal se niso posrečili. Prvič so se nemška letala drznila leteti nad Francijo. Doslej so nemška letala letela vedno le zunaj pokrajin, ki se razprostirajo neposredno za bojnimi črtami, in to predvsem z namenom, da fotografirajo to področje. V zvezi s tem ogledovanjem se je spremenilo splošno stališče, na katerem je

Okamenela srca

»V naših srcih se je posušilo usmiljenje,« pišejo danes po knjigah in časopisih. Toda naš sodobni čas je pokazal veliko pozornost za organizacijo usmiljenja. Le to je spet, da vsakdo začne usmiljenje pri samemu sebi. Res je, da žalost, ki se odigrava med človeštvom, dosega število in po vsebini tolikšen obseg, da jih posameznik, ako jih ni preizkusil sam, njih strašnosti ne more doumeti. Lažje je pomagati bližnjemu v nesreči, ako ste jo prej sami na sebi preizkusili. Toda, kdo naj občuti grozni položaj človeka, ki je moral bežati od svojega doma s koščkom kruha, z eno samo srajco, in pustiti tisoče in tisoče kilometrov za seboj svoj dom in svojo družino, kdo naj se vživi v ta položaj, kadar bere o njem v časopisu, ko zjutraj sedi pri kavi ali pri dobro zakurjeni peči. Neki očividec, ki je videl v Romuniji poljske begunce, je o njih zapisal, »da so že toliko pretrpeli, da niti ne tožijo več«. Kako naj bi mi, ki se nismo nič trpeli, mogli razumeti bol teh ljudi, mi, pravim, ki mislimo, da se moramo že pritoževati prej, nego smo kaj preizkusili.

Naše usmiljenje, ako ga ne podžigajo nadnaravni razlogi, je pri najboljšem človeku hitro doseglo svoje meje. Eno samo nesrečo bližnjega, dve, tri, še objame. Toda kadar pridejo bolečine v seriji, nalik plaz, potem se tudi najboljše srca zakrknjejo. Prvi letalec, ki se je ponesrečil, je ves svet razgibal v dno srca. Dandanes vsota vseh nesreč vojnih žrtev, vseh trpljenj celih narodov, ki jih povzročajo razne katastrofe ali politični režimi, presega vse, kar sploh moremo doumeti. Vse to strašno trpljenje, o katerem beremo, doumemo prav toliko, kakor številke o razdaljah, ki nas ločijo od zvezd, ali ki nam pripovedujejo o starosti naše zemeljske oble. To, kar presega naše umske zmožnosti, gre tudi mimo srca. Pri človeku, ponavljamo, ki ni vsaj en nadnaravno in ne živi od nje. Red v vsej stvari ga zanima manj, kakor red v njegovi spalnici. On že priznava lestvico vrednot, toda pod pogojem, da te vrednote sam razvrsti.

Kako naj bi bilo tudi drugače v dobi, ko vam radioaparati z istim naglasom pripovedujejo, da je bilo porušeno milijonsko mesto in da lahko kupimo to in to blago po neverjetno nizkih cenah.

Tako se je zgodilo, da naša srca tudi v vojni okamenijo in se je — privadijo, pod pogojem, da drugi trpe in da se nam bolečine ne približajo.

Le krščanstvo, ki nas je združilo v nadnaravno družinsko skupnost in nam je dalo zapoved ljubezni do bližnjega, nas je naučilo ljubiti. Izven krščanstva pa vodi usmiljenje največkrat le k samoljubju.

prej stalo nemško vrhovno poveljstvo, ki je v skladu s splošno nemško propagando prikazovalo stvari tako, kakor da so se nemška letala podala nad francosko ozemlje. Ko je bilo dano znamenje, da letela nemška ogledna letala nad francoskim ozemljem, so se dvignila francoska lovka letala. Neko nemško letalo je bilo sestreljeno 150 km daleč od meje na francoski strani. Imamo vtis, da so ostala letala doživela isto usodo, bodisi da so jih sestrelila francoska lovka letala ali pa francosko protiletalsko topništvo. Francosko poveljstvo, ki se zvesto drži svojega načela, da ne objavlja podatkov o sestreljenih letalih, preden jih ne more podkrepiti z ostanki teh letal, pa čaka na konec preiskave, ki zdaj teče, da se ugotovi izid tega spopada. Ta preiskava pa utegne biti tudi daljša, ker so letala, za katere gre, mogla pasti na tla v enem izmed številnih gozdov v vzhodni Franciji. Na drugi strani je treba poudariti, da polet nemških letal globoko nad francosko ozemlje ni motilo življenja v teh krajih. V velikih mestih ni bilo dano nobeno znamenje za pripravljenost.

Luksemburg, 31. okt. l. Zveze z Nemčijo so vsak dan rahlejšje. Zelo težavno je dobiti potni list za potovanje v Nemčijo. Poštni promet med Luksemburgom in Nemčijo je že nekaj dni prekinjen.

Angleška letala nad Nemčijo

London, 31. okt. Reuter. Letalsko ministrstvo sporoča, da so bila včeraj dve britanski in več francoskih letal izvedla obsežne ogledne poletje nad letališči v Severni Nemčiji. Poročilo pravi dalje, da sta britanska letalca imela nalogo kljub slabemu vremenu zbrati važne podatke in fotografirati več važnih stavb. Eno izmed letal se ni vrnilo.

Angleški bombnik zaplenjen na Islandiji

Reykjavik, 31. okt. t. Angleško vodno letalo-bombnik je moralo pristati na islandski obali zaradi pokvare strojev. Islandska vlada je naročila, da se letalo zapleni, letalci pa spravijo pod nadzorstvo.

Avstralija bo dobavljala letala in pilote

Sidney, 31. okt. t. Avstralski ministrski predsednik Menzies je objavil, da bo Avstralija zbrala vse svoje vojne sile, da prikrbi Angliji čim več letal za njene potrebe v vojni proti Nemčiji. Tudi letalce bodo v Avstraliji vežbali. Letala bodo po naprej določeni

poti spravljali na mesto, kjer bodo potrebna, letalci pa bodo iz Avstralije odšli v Kanado, kjer bodo dobili zadnji pouk, preden odidejo na bojišče.

Kanada bo po načrtih angleškega vojnega poveljstva postala neke vrste osrednje letališče za ves angleški imperij, kjer bodo zbirali vsa letala, ki bodo narejena v Ameriki in kjer bodo vežbali pilote in letalce za vse potrebe vojne.

Vojna na morju

Potopljena angleška ladja

London, 31. oktobra. t. Angleška admiraliteta poroča, da je nemška podmornica potopila trgovsko ladjo družbe Newcastle Line z nosilnostjo 7500 ton. Od posadke so rešili 30 mož.

Berlin, 31. okt. l. Nizozemski trgovinski parnik »Juno« je naletel na angleško mino in se potopil. Posadka se je vsa rešila. Parnik je v desetih minutah izginil pod vodo.

Jaz Vam varujem kožo!

Rdeča, hrapava in spokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile, da je torej slaba. Zato je potrebno, da jo krepčate in sicer z NIVEO. Kajti NIVEA vsebuje »Eucerit« in prodira skozi kožne luknjice globoko v kožo, ji dovaja hrano, jo krepča in ji zvišuje odporno silo. Zato uporabljajte redno NIVEO, da bi Vam ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

Molotov o politiki Sovjetije

Grd napad na Poljake - Sodelovanje z Nemčijo

Moskva, 31. okt. t. Nocoj ob 7 ob moskovskem času se je zbral vrhovni sovjet sovjetskih republik (»parlament« Sovjetske Rusije), da potrdi priključitev poljske Bele Rusije k sovjetski beloruski republiki in priključitev poljske Ukrajine k sovjetski ukrajinski republiki. Zasedanja so se udeležili nedavno »izvoljeni« zastopniki zasedenih delov bivše Poljske. Sovjetski tovariši so jim podelili bučne pozdrave. Vrhovno predsedstvo je stoji pričakovalo njihovega prihoda. Predsednik jim je naslovil iskreno dobrodoščilo. Na to so bile izpolnjene vse predpisane formalnosti za priključitev obeh zasedenih pokrajin.

Za tem je povzel besedo predsednik sovjeta narodnih poslancev (vlade) in obenem tudi komisar za zunanje zadeve Molotov, ki je imel daljši govor o sovjetski zunanji politiki v zvezi s sodobnim položajem v Evropi in na svetu. V svojem govoru je med drugim rekel tudi sledeče:

»Dosedanja takojšnja tradicionalna politika, ki je obstojala v breznačelnem izigravanju

Nemčije proti Sovjetski Rusiji in Sovjetske Rusije proti Nemčiji, se je izkazala nepravda ter je končno doživela popolni polom.«

»Samo en udar je padel na Poljsko, najprej po nemški, za tem pa še po rdeči armadi, in ničesar ni več ostalo od tega grdega nestvara Versailleskega mira, nestvara, ki je živel samo za to, ker je tlačil nepoljske narodnosti.«

Molotov je nadaljeval v tem duhu ter na to prešel na zadnje mirovne poskuse, ki da so se izjalovili. Dejal je:

»Ako govorimo danes o velikih državah, ki so v vojni, smemo reči, da je Nemčija tista velika, ki se lahko pobaha, da želi čim prej zaključiti vojno stanje in obnoviti mir, med tem ko sta Anglija in Francija, torej tisti državi, ki sta še do nedavnega govorili in govorili o borbi proti napadalcu, trdno odločeni, da nadaljujeta vojno ter se trdovratno upirata zaključitvi miru.«

(Nadaljevanje v 2. izdaji)

„Edina želja Sovjetov - da se vojna nadaljuje ...“

Zanimivo poročilo francoskega službenega poročevalca o sovjetski politiki. — Njen cilj je, da Nemčijo usmeri v angleške in francoske kolonije

Moskva, 31. okt. AA. Posebni dopisnik francoske poročevalske agencije poroča: Danes se začne izredno zasedanje vrhovnega sveta sovjetskih republik v Kremliju. Pri tej priliki bo vsakor ratificirana priključitev Ukrajine in zahodne Bele Rusije sovjetski Uniji. Ni znano, kaj bo šlo na dnevnem redu. More se pričakovati, da bo ljudski komisar za zunanje zadeve Molotov imel govor, posvečen zunanji politiki, govor, ki ne bo brez interesa.

Na zadnjem izrednem zasedanju vrhovnega sveta je bila sprejeta prijateljska pogodba med Nemčijo in Rusijo, po kateri je bil sprejet sklep o četrti razdelitvi Poljske. V Sovjetski Rusiji so pričakovali, da bo ta dogodek presenetil Veliko Britanijo in Francijo ter ju prisilil, da skleneta mir pod pogoji, ki bi jih stavljal Berlin. Dogodki pa so se zasukali nekoliko drugače: Mirovna ofenziva je propadla. Turčija je ostala zvesta svojim obveznostim do Velike Britanije in Francije; Italija pa je ostala nevtralna. Ameriški senat je dalje izglasoval zakon o ukinitvi prepovedi izvoza municije. To je precej presenetilo sovj. javno mnenje. Finsko vprašanje, kakor tudi nekatera druga vprašanja še niso rešena.

Nemško časopisje je verjetno pripravljeno na to, da bo Sovjetska Rusija objavila spremenitev pogodbe o sovjetsko-nemškem prijateljstvu v »vajaško zvezo«. Možna pa so vsa presenečenja. Toda tu prevladuje vtis, da vsaj do prihodnje pomladi Sovjetska Rusija ne bo občutno spremenila svoje sedanje politike. Molotov bo verjetno spet potrdil sovjetsko-nemško prijateljstvo. Sovjetski komisar za zunanje zadeve bo najbrž s ostrejšimi besedami kot do zdaj, zavrnil vse odgovornosti za nadaljevanje vojne na zahodne demokratične države.

Kljub temu, da se ne spuščamo prorokovanja, se vendar more slutiti, da bo sovjetski komisar za zunanje zadeve poudaril popolno nevtralnost Sovjetske Rusije, usreščajoč pri vsem tem nemškimi zahtevami. Obstoji pa dvom, da bi bila sprito okolnosti sovjetska nevtralnost vendar še bolj na-

klonjena Nemčiji. Sovjetska vlada si bo prav tako pridržala pravico odrediti, kakšni so njeni vojni cilji in kakšni niso.

Naj že bo kakorkoli, vendar ni dvoma, da se bo nemško-sovjetsko sodelovanje nadaljevalo in to brez ozira na to, kakšna so nesoglasja med stališči v okviru tega sodelovanja, kakor tudi glede sovjetskih skrivnih namenov.

Poljsko vprašanje je eden od osnovnih temeljev tega sodelovanja. Pred kakimi 50 leti je nek francoski pisatelj analiziral politiko, ki jo Rusija vodi do Poljske ter dejal med drugim, da bo Rusija prepustila prostovoljno Nemčiji vso Poljsko, samo da bi rešila Poljsko vprašanje. To se je zgo-

Rdečim vojakom se na Baltiku odpirajo oči

Admiral Orlov odpoklican, ker ni preprečil, da se ne bi rdeči mornarji na Baltiku nalezli »kapitalističnih boleznih«

Kodanj, 31. oktobra. AA. Havas. Dopisnik berlinske »Tidende« iz Rige je poslal svojemur listu brzojavno poročilo, ki med drugim pravi: Iz vsega, kar vidimo, izhaja da se Sovjetska Rusija bolj boji, da ne bi bili sovjetski vojaki, ki se mude v baltičkih državah s izpostavljenimi nalezljivim boleznim teh kapitalističnih držav, kakor pa se prebivalstvo baltičkih pokrajin boji ruske komunistične propagande, za katero je Stalin obljubil, da je ne bo. V vsakem primeru se zdi, da se Stalin ne zanese popolnoma na svoje vojake. V Estoniji sovjetski vojaki ne smejo priti v stik s prebivalstvom. Ponotč morajo ostati pod svojimi šotori. Trgovine polne blaga, dobro oblečeni ljudje in zadovoljni kmetje — vse to kaže, da ni tako strašno v kapitalističnih državah, ki jih je Sovjetska Rusija tako očrnila. Dopisnik pri tej pri-

Železniška nesreča v Italiji

26 11 mrtvih, mnogo pa ranjenih

Rim, 31. okt. AA. Stefani: Električni vlak, ki je snoči ob 19.10 odpeljal iz Milana, je blizu Lambrate trčil v ekspresni vlak, ki je vozil iz Benetk. Prometni minister Beni se je takoj pripeljal na kraj nesreče. Doslej so izpod razbitin obeh vlakov, ki sta trčila drug v drugega v Milanu potegnili 11 mrtvecev. V trenutku trka sta vlaka vozila s hitrostjo 80 km na uro. Udar je bil tako strašen, da sta se dva vagona brzega vlaka razkrala na dvoje, a lokomotiva in prvi vagon tovornega vlaka sta prebivale vagoni za njima. Reševalna dela gredo hitro od rok, kljub temu delajo zelo oprežno, ker morajo reševalci uporabljati razne tehniške pripomočke, da presekaajo železno ograjeno vagonov in tako rešijo žrtve. Boje se, da je žrtev še več in da bo med 21 nevarno ranjenimi osebami še katera podlegla. Število laže ranjenih je zelo veliko. Italijanska oblastva so s prometnim ministrom Benijem na čelu prispele na kraj nesreče. Oblastva so takoj uvedla preiskavo.

Smrtna kosa

+ Umrl je v bolnišnici Usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu brat Aleksij Kranjc v starosti 30 let. Doma je bil v Slatinu Radenci pri Ljutomeru. Bil je zelo pošten in ljubezniv strežnik bolnikov. Pogreb bo v četrtek 2. novembra ob 3 popoldne na šmihelskem pokopališču. Naj v miru počiva, dragi brati!

dilo tudi o priliki zadnje razdelitve Poljske. Brez dvoma bodo voditelji v Kremli storili vse, da bi uničili poljski narod.

Iz pisanja sovjetskega časopisja veje trdovratna mržnja nad vsem, kar je poljskega. Rusi očitno raje vidijo, da se Nemci lotijo posla pri uničevanju Poljske. Nesporo je, da morajo Poljaki, ki so še ostali na zasedenem ozemlju in ki bodo poskušali ohraniti svojo narodnost, pričakovati, da bodo z njimi postopali kot s sovražniki ljudstva, kot z izkoreninjenimi in podobno.

V nekaterih tujih krogih prevladuje mišljenje, da je edina želja Sovjetov, da se vojna nadaljuje in da bi Rusija dosegla čim več koristi od izžiganega naspotnika, in sicer s pridržkom, da bi bile posledice splošne vojne za Sovj. Rusijo neznatne. Toda glavni cilj ruske politike je zelo jasen. Obstoja v tem, da se nemške zahteve usmerijo h kolonialnim posetvom Velike Britanije in Francije.

Takšna rešitev, čeprav ne bi bila najboljša, ne bi bila slaba za Sovjetsko Rusijo. Dala bi Rusom in Nemcem vsa zasedena ozemlja in bi predpostavila, da ima Nemčija pravico dobiti kolonije na škodo Velike Britanije in Francije, poleg tega pa bi takšen sklep onemogočil nadaljnji povod za kakšno trenja.

Na ta način bi se Sovjetska Rusija zavarovala pred »nevarnostjo miru«, da se izrazimo na način, ki je običajen v ameriških časopisih.

Carigrad, 31. oktobra. AA. Stefani: Zastopstvo štirih angleških letalskih inženirjev je prislo v Carigrad. Ta obisk spravljajo v zvezo z namenom Turčije, da zgradi veliko tovarno letal v svoji državi.

Bruselj, 31. oktobra. AA. Havas: Belgijski listi poročajo da je kraljica-mati Elizabeta dobila čast doktorja Honoris causa univerze v Montpelieru. Pri tej priliki številni listi posvečajo članke zgodovini te najstarejše francoske univerze.

Rdečim vojakom se na Baltiku odpirajo oči

Admiral Orlov odpoklican, ker ni preprečil, da se ne bi rdeči mornarji na Baltiku nalezli »kapitalističnih boleznih«

liki pripominja, da so se sovjetski mornarji na povratku z revije angleškega brodograja o priliki svečanosti kronanja zaustavili v Libau in Tallinu. V teh dveh mestih kar niso mogli verjeti svojim očem, ko so videli da lahko kupijo vse, kar si požeje. Reakcija je prišla zelo hitro. Naslednji dan namreč niso smeli več brez nadzorstva stopiti na kopno.

Ko so se vrnili v svoja pristanišča, je bil poveljnik sovjetske vojne ladje ustreljen, admiral Orlov, poveljnik baltičkega brodograja pa odpoklican. Prav tako je bil odpoklican sovjetski poslanik v Tallinu, ki pa je takoj nato napravil samomor.

Izredno napeto! Samo za močne živce.

Kino Sloga tel. 27-80

Misteriozna grozodejstva Mr. Wonga

Premiera danes! Zaradi dolžine programa se vrše predstave ob 14.30, 16.45, 19 in 21

Misteriozna senzacija iz zakulisja kinškega okraja v San Franciscu. V mučiteljske razbojnika, kjer se dogajajo najstrašnejša grozodejstva.

Kot dopolnilo ameriške senzacije vrtoglavega tempa: Številke, ki prinašajo smrt (Noči v Monte Carlu)

10 zapovedi o varčevanju

1. Varčevati se da tudi pri najmanjših stvareh in z najmanjšimi zneski, le začeti in vztrajati.
2. Kdor hoče varčevati, mora začeti pri ustitih.
3. Varčuj in misli na starost! Kdor varčuje, si bodočnost kuje.
4. Ne slučaj, temveč delo in varčnost vodita k imovitosti.
5. Ne išči življenjske sreče v uživanju in potratih. Varuj se alkohola in nikotina!
6. Varčnost je mati neodvisnosti in svobode.
7. Tvoja imovina je moč tvojega naroda. Le gospodarsko močni in pravni narodi ohranijo bodočnost in svobodo.
8. Ne bodi suženj, temveč gospodar svojega denarja! Služi denar častno, plemenito ga porabljal!
9. Varčuj! Z vsakim prihrankom raste v tebi pravna moč in samozavest.
10. Imej odprto srce in roko za bližnjega v njegovi bedi in nesreči. Bodi radodaren za potrebe naroda in države! Zbral Al. Černý.

Ne pošiljajte živil v inozemstvo

Belgrad, 30. oktobra. AA. Obveščajo se vsi, ki naslavljajo svoje pošiljke v inozemstvo, da je odbor za izvoz pri Narodni banki v soglasju s finančnim ministrom izdal odlok, da se prepreči pošiljanje poštinih pošilk, ki vsebujejo živiljske potrebščine in vse druge proizvode, ki so bodisi delno ali pa v celoti tujega porekla. Izrečno je prepovedano pošiljati v poštinih zavetih kakor tudi v zavetih pod oznako »vzorec brez vrednosti« v inozemstvo pošiljke, ki vsebujejo kavo, čaj, kakao, poper in ostale začimbe, dalje čokolado, riž, milo, volnene in bombažne tkanine, tkanine ter platno svilenke, usnjene izdelke itd. Carinarnicam je bil izdan nalog, da vrnejo vse pošiljke, ki so bile poslano v tujino in ki vsebujejo takšne stvari. Zato se opozarjajo vsi zainteresirani, da ne oddajajo na pošto pošilk s takšno vsebino, da ne bi imeli nepotrebnih stroškov in da ne bi izgubili časa, ker bodo vse takšne pošiljke pošiljateljem vrnjene. (Iz deviznega ravnateljstva Narodne banke kraljevine Jugoslavije.)

Vzorni pravilnik za občinske hranilnice

Minister trgovine in industrije g. dr. Ivan Andres je podpisal vzorni pravilnik za poslovanje občinskih hranilnic na osnovi uredb o občinskih hranilnicah, oz. njenih izjemah in dopolnitvah. Pravilnik je objavljen sedaj v »Službenih novinah« in je s tem dobil obvezno moč. Občinske hranilnice morajo svoja pravila prilagoditi do 2. decembra 1939 temu pravilniku. Pravilnik predpisuje tudi na drobno shemo za ključnih računov za poslovno leto. Zaključni računi se morajo vsako leto sestaviti do konca aprila, nadzorni odbor pa jih mora pregledati v teku meseca. Predpisana je posebej podrobna shema za bilanco, ki je zelo detajlirana in bo nudila dovolj vpogleda v poslovanje hranilnice, kakor je tudi predpisana podrobna shema za račun z gube in dobička. Nepopravljivo pa je, da pridejo v bilanco vsoto tudi garancije, kvacije in vrednosti v pologu, kar bi se moralo izkazati posebej.

Zaključne račune mora hranilnica po odobritvi mestnega sveta tudi objaviti v Vestniku Zveze hranilnic kraljevine Jugoslavije.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

POZOR! Ob 1/3. uri dva filma, znižane cene! Danes ob 1/3., 1/6., 1/9. ter jutri ob 8. uri BOBBY BREEN o smetlini »CARUSO« v genljivem filmu

Očetova pesem Robinson Crusoe

Najnapetiji film pustolovščin in velesenzacij.

POZOR! S 1. septembrom smo uvedli na našo željo občinstva zopet predstave ob 1/3 z dvojnimi sporedom in znižanimi cenami.

Izvoz v klirinške države

Belgrad, 30. oktobra. AA. Z ozirom na vesti, ki so bile objavljene v nekaterih listih, se opozarjajo izvozniki, da je prepovedan izvoz klirinške države izvoza blaga, ki je plačano v devizah, brez oziroma na to, ali gre za izvoz blaga v istem stanju, v katerem so bile surovine uvožene, ali pa v predelanem stanju. (Iz deviznega ravnateljstva Narodne banke kr. Jugoslavije.)

Prijave za zgradarino

Davčna uprava za mesto Ljubljana sporoča, da je ministerev financ odredilo, da se morajo davčne napovedi za zgradarino vložiti od 1. do 30. novembra. Napoved se mora vložiti za vsak objekt, ki je v katastru vpisan posebno, četudi bi imel dve hišni številki. Napoved se mora vložiti tudi za ona poslopja, ki uživajo začasno davčno olajšavo.

Nova Siemens-Martinova peč v Zenici. Letos spomladaj so začeli graditi v Zenici novo Siemens-Martinovo peč za proizvodnjo jekla, ker dosedanje 4 peči s kapaciteto okoli 30.000 ton niso zmogle posla. Nova peč bo zelo velika in bo imela kapaciteto okoli 45.000 ton. Računajo, da bo peč kmalu gotova, pravijo pa, da bo potrebna še ena peč ali pa celo dve.

Zanimanje Anglije za naše proizvode. Ker je preskrba Anglije z važnimi proizvodi iz skandinavskih držav otežkočena, je pričakovati, da bo Anglija uvozila znatne količine lesa, baco, jaja, amsla, šunke, perutnine, čebule, krompirja in masti. Pri tem se bo morala naša država boriti s konkurenco Kanade in ostalih prekomorskih držav, ki hočejo izkoristiti novi položaj v Angliji.

Nadaljevanje pogajanj s Švico. Ker so pogajanja o izvozu živine v Švico uspešna, je pričakovati v kratkem nadaljevanje pogajanj s Švico tudi za ostale proizvode, ki bi prišli v poštev za izvoz v Švico.

Tvrdba Ivan Jax v drugih rokah. V slovenske roke je prešla tvrdba Ivan Jax v Ljubljani, Tyrševa cesta 36, trgovina koles, silvalnih strojev, namostnih delov in mehanična delavnica, katero sta prevzela dr. Švajcer Rudi in Kaljzer Drago.

Gospodarstvo**Vpliv vojne na železarsko industrijo**

Takoj prve tedne po začetku vojne se je med gospodarskimi in industrijskimi krogi pojavila zaskrbljenost glede možnosti normalnega nadaljevanja dela v posameznih industrijskih panogah, a predvsem v kovinarski industriji. V kolikor je bila ta zaskrbljenost opravičena ali preuranjena, je danes že razvidno, vsekakor pa je bila pozornost na mestu in nujna. Gospodarstvo in vladni krogi so sodelovali in sodelujejo na teh vprašanjih in tozadnje konference so bile večkrat sklicane ter se je uredilo že nekaj vprašanih ugodno za industrijsko delavnost. Kar še ni povsem rešeno, se bo še urejevalo in uredilo, v kolikor je to sploh mogoče in v kolikor je to sploh odvisno od države same.

Med takimi industrijskimi panogami, ki naj bi jih prizadela težava vojne, naj omenimo tu kovinarsko industrijo.

V državi je nad 350 kovinarskih podjetij.

Četudi smo razmeroma mlada država, je kovinarska industrija pri nas dokaj razvita. Železarsko pri nas ni mlado, nego eno najstarejših v Evropi. V državi je nad 350 različnih kovinarskih podjetij in delavnic. Ako vemo, da so med temi podjetji šteta tudi velika industrijska podjetja, potem si lahko izračunamo, da živi od te industrijske panoge doberšen del našega ljudstva in gospodarstva.

Samo v Sloveniji je okrog 7500 uslužbencev v kov. industriji.

Ce pogledamo samo Slovenijo, vidimo, da sodeluje v kovinarski industriji okrog 7500 uslužbencev. Na vsakega izmed njih lahko računamo vsaj po tri člane. To neposredno. Posredno pa živi od kovinarske industrije potem še velik del ostalih obrti in številni drugi stanovi v kraju, ki so odvisni od prospeha kovinarskega dela. Nič ni pretirana številka, ako omenimo, da je od prospeha kovinarske industrije samo v Sloveniji odvisnih gotovo do 80.000 ljudi neposredno ali posredno, med katerimi kroži denar iz te delavnosti, denar, ki pomeni velik doprinos k skupnemu gospodarskemu življenju.

Gospodarski in narodno-obrambni pomen.

Poleg zgornje ugotovitve nekako socialnega pomena pa ima razvita kovinarska obrt — posebno železarska industrija, veliko važnost za splošni napredek celokupnega gospodarskega prospeha naroda. Jasno je, da so možni napredki tako pri poljedelskem gospodarstvu, pri gospodinjstvu, pri stavbarstvu, pri ostalih obrtih itd. le tedaj, če bo napredovala železarska industrija, iznašala in izdelala potrebno orodje in potrebne pripomočke za racionalnejše delo. Posebno je povezano z železarsko obrtjo poljedelstvo, kjer nam zemlja mnogokje premalo daje, ker ni niti potrebne orodja in strojev: manjka plugov, manjka modernih strojev na poljih in v gospodarstvih, da ne omenjamo še gospodinskih in drugih najnujnejših pripomočkov orodja itd.

Železarska industrija pomeni gospodarsko neodvisnost vsake države, je moč in ponos vsake državne skupnosti.

Kako kaže za jugoslov. železarsko industrijo.

Naša država ima razvito in močno tako privatno kot državno železarsko industrijo. Bodočnost obeh je velika, da se medsebojno izpopolnjujeta in delujeta vsaka na svojem področju. Naša država pa ima tudi bogate zaklade železne rude v svoji zemlji. Ti ji zagotavljajo bodočnost in razvoj za vse potrebe in za vsa bodočnost. V mladi državi se je industrija razvijala lepo. Investirala je tako privatna kot državna in odpadoje vsaki očitki nezadovoljnosti. Industrijska delavnost je pametno izdelala vsak čas in vse možnosti.

Toda vendar se nastale težave tudi v tej delavnosti in gospodarski listi so pri težavah naše industrije zaradi vojne omenjali mnogo prav železarsko industrijo.

Kje so nastale težave za našo železarsko industrijo.

Omenili smo, da imamo dovolj železne rude v zemlji. To drža, a pridobivanje še ni tako močno razvito, da bi zadostovalo za vse potrebe. Vsi naši plavži v državi proizvajajo še premalo surovega železa — premalo jih je. Pa bo kdo rekel, da se izvažamo železno rudo. Da, izvažamo jo, toda male količine in tisti izvoz je nujen, ker moramo marsikje kriti tudi uvoz, ki je potreben. Moramo imeti devize. Vendar izvoz ne škoduje, odnosno se lahko nekako ukine, a vendar še proizvod domačih plavžev ne zadostuje. Ta zadeva ne dela mnogo skrbi, je pač treba proizvod povečati.

Bolj važno je dejstvo, da nimamo doma metalurškega koksa. Kot vemo, je potreben za proizvodnjo surovega železa predvsem koks. Koks smo uvažali največ iz bivše Češke in pozneje iz

Znižanje uvoznih carin za prašice. Švicarska zvezna vlada je dne 3. oktobra 1939 znižala uvozno carino za žive prašice nad 50 kg teže od dosedanjih 50 na 20 švic. frankov. Ta znižana tarifa 20 frankov velja tudi za zaklane prašice nad 60 kg teže. Če bi imel uvoznik radi visokih cen na inozemskih trgih eventualne izgube, je glavno carinsko ravnateljstvo pooblaščen, da na zahtevo urada za vojno prehrano pri dokazani izgubi odobri še 50% popusta na znižane carine. Znižanje carine ima retroaktivno veljavo in sicer a 15. septembrom.

Jugoslovanska električna d. d. Brown-Boveri, Belgrad, iz upravnega odbora so izpadi: podpredsednik inž. Julij Stern, Feliks Strasky in dr. Walter E. Boveri; vstopili pa so na novo: inž. Leo Bodmer, inž. Gvido Conti in Emil Zaugg (vsi trije iz Švice).

Mitropodukt, srednjeevropska družba za predeležanje deželni pridelkov, družba z om. zavezo

Nemčije. Vrtili pa so se poizkusi tudi doma, da bi izdelovali domači koks, toda to so šele poizkusi, ki jim želimo veliko uspeha. Vendar tudi ta stran ni tako huda, kajti razmere so se zopet popravile in koks bomo lahko dobivali po stari poti, samo podražil se je.

Mnogo več težave delajo sicer postranske surovine, ki so potrebne v kovinarski industriji. Tako na primer črn železo. Teh nimamo dovolj. Sicer jih železarska industrija ne potrebuje veliko, a procesi obdelave zahtevajo in važen je vsak kilogram in biti mora. Te postranske kovine za železarsko industrijo in važne za vsa kovinarsko industrijo so se znatno podražile in delajo skrbi.

Največja skrb pa je staro železo.

Največjo skrb povzroča vse železarski industriji pomanjkanje starega železa. Ta nevarnost je resna in grozeča. Kupi starega železa po industrijah se manjšajo in zaskrbljeni gledajo ljudje v bodočnost. Kot vsi vemo, so Jesenice od leta 1906, ko so podirli zadnji plavž na Javorniku, pa do predlanskega leta, ko so postavili nov plavž, bile brez toplinice v kraju. Toda do razmejitve po svetovni vojni je za jeseniške železarne delovala vrsta lastnih plavžev in Servoli pri Trstu. Tam so topli ceno prekomorsko rudo in dobavljali surovo železo jeseniškim delavnicam. Po razmejitvi leta 1918 pa so postale na primer Jesenice odvisne samo od starega železa. Vse martinove peči so delale s starim železom skoraj za večino proizvodnje. Obratovanje a starim železom pomeni tudi prednost kvalitete, zato niso nikjer jadtikovali.

Toda prišla je doba, ko so države ena za drugo zapirale in prepovedovale izvoz starega železa. Izvoz so zaprle vse evropske države. Dobava starega železa je postajala vedno težja in nazadnje odvisna le od prekomorskih krajev, kjer so naše železarne kupovale to surovino.

Sedaj pa je prišla vojna. Vsa ve, kaj se pravi biti odvisen od dobave starega železa tako daleč in po morju. Težave so, riziko večji, moteno poslovanje itd. pri najboljši volji. Staro železo, ki je bilo že naročeno, ne pride in skrb je vedno večja. Čakajo vse jeklarne.

Staro železo se je prvič zaradi teh prilik znatno podražilo, drugič pa ga od nikoder ni.

Morda bo kdo vprašal, zakaj tako silno potrebujemo staro železo, naj vendar postavimo več plavžev in delamo s surovim železom. Pa ni tako. Prvič se ne da čez noč dvigniti proizvodnja surovega železa doma, drugič pa se okrog 80% vse produkcije martinovih peči naslanja na staro železo. Če torej nadomestimo po vseh železarnah 70% a surovim železom, ostane še vedno potreba 30% starega železa. To zahteva proces sam in tisti, ki so poznali prejšnje »frišanje«, vedo za to potrebo. Primes starega železa je potrebna iz tehnoloških ozirov pridelave železa in jekla.

Staro železo je suho slato, ki leži razmetano po državi.

Iz teh potreb torej vidimo, kako zelo važno je staro železo. Vsa komada, tudi tisti, ki leži zavrtjen, je vrednost, od katere je odvisna tako važna panoga gospodarstva v državi.

Količine starega železa, ki jih zberemo v državi pod dosedanjimi organizacijami zbiranja starega železa, niso zadostne. Znano nam je namreč, da je starega železa tem več, čim večja je potrošnja železarskih izdelkov, t. j. železa sploh. Potrošnja železa pa znaša pri nas le okrog 20 kg letno na osebo. Ako vemo, da je poraba železa v drugih državah tudi 200 kg in 300 kg letno na osebo, potem vidimo, da smo še daleč zadaj in da je pri nas možen samo še napredek. Vidimo pa tudi, da imamo zato temu primerno malo stare železne ropotije.

Torej doma starega železa nimamo dovolj, dobiti ga ne moremo, dokler je taka vihra, vsaj huda je odvisnost.

Po državi leži gotovo nad 8000 vagonov starega železa.

Gospodarstveniki so izračunali, da imamo v državi okrog 8000 vagonov starega železa, ki leži nerabno in zapuščen — industrija ga pa nujno potrebuje, potrebuje vsa naša delavnost. Treba je urediti sistematično zbiranje, a to je mogoče le tako, da je ljudstvo točno poučeno o nujnosti in potrebi. Ni namen tega članka drugačen, kot o pravem času opozoriti na danes najbolj nujno gospodarsko in narodno obrambno akcijo. 8000 vagonov starega železa pomeni zagotovljenje normalnega obratovanja kovinarskih obrti in industriji za nad eno leto in ta čas pomeni v gospodarstvu veliko dobo, ki lahko prinese izboljšanje tako ali tako. V enem letu se lahko naprave prilagodijo in se najde drugih izhodov, zato pomeni oskrba za to zaskrbljeno dobo največje gospodarsko in narodno obrambno delo.

A. Kuhar.

v Ljubljani. Vpisana je podružnica v Zagrebu, katere bo samostojno podpisoval g. dr. Ivan Ražen. Likvidacija. Kava Hag, d. d., Zagreb, likvidator Došek Zlatko, prokurist Jugoslovanske Zdržene banke.

Padeč angleške zunanje trgovine. Kakor je bilo pričakovati, je angleška zunanja trgovina v septembru zelo nazadovala. Tako je padel uvoz od avgusta 1938 na september 1939 od 76.6 na 50 (lani septembra je znašal 71.0 milij.), izvoz pa od 37.1 na 23.1 (lani septembra je znašal 39.8 milij. funta. V prvem mesecu vojne leta 1914. se je izvoz zmanjšal za 45%, letos pa za 42%. Uvoz se je tedaj zmanjšal za 33%.

Licitacija. Dne 6. novembra bo pri štabu za utrjevanje v Ljubljani neposredna pogodba za dobavo razne ljudske hrane.

Prodaja. Dne 4. decembra bo pri Upravi delavnice drž. železnice v Mariboru licitacija za prodajo 90 kub. metrov hrastovih trupcev.

Borze

Dne 31. oktobra 1939.

Denar**Ameriški dolar 55.—****Nemška marka 14.30**

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 4.686.935 din, na belgrajski 6.702.000 din.

Ljubljana — Uradni tečaj

London 1 funt	176.65—179.85
Pariz 1 frank	99.85—102.15
Newyork 100 dolarjev	4408.—4468.—
Zeneva 100 frankov	995.—1005.—
Amsterdam 100 gold.	2348.50—2386.50
Bruselj 100 belg.	733.25—746.25

Ljubljana — Svobodno tržišče.

London 1 funt	218.21—221.41
Pariz 100 frankov	123.40—125.70
Newyork 100 dolarjev	5480.—5520.—
Zeneva 100 frankov	1228.18—1238.18
Amsterdam 100 gold.	2900.55—2938.55
Bruselj 100 belg.	908.09—920.09

Ljubljana — Zasebni kliring.

Berlin 1 marka 14.20—14.40

Zagreb — Zasebni kliring.

Solun 100 drahem 32.65—33.35.

Belgrad — Zasebni kliring.

Solun 100 drahem 32.525—33.225.

Curih. Pariz 10.10, London 17.825, Newyork 446.—, Bruselj 74.18, Milan 22.50, Amsterdam 236.75, Berlin 178.50, Stockholm 106.25, Oslo 101.30, Kopenhagen 86.10, Atehe 3.40 ponudba, Helsingfors 8.875, Buenos Aires 105.25.

Vrednostni papirji**Vojna škoda:**

v Ljubljani 437 —439

v Zagrebu 439 —442

v Belgradu 440.50—442

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 98—101, agrariji 52—54, vojna škoda promptna 437—439, begluške obveznice 80—82, dalm. agrariji 76—78, 8% Blerovo posojilo 93.50—94.50, 7% Blerovo posojilo 88.50—89.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 98—100, 7% stab. pos. 92—94. — Delnice: Narodna banka 6900—7000, Trboveljska 190—210.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 98 blago, agrariji 52—55, vojna škoda promptna 439—442 (439), begluške obveznice 80 blago, dalm. agrariji 72.50—74, 4% severni agrariji 54 blago, 6% šumske obveznice 75.50 blago, 8% Blerovo posojilo 94 denar, 7% Blerovo posojilo 79—91, 7% pos. Drž. hip. banke 97 denar, 7% stab. posojilo 90 den. — Delnice: Trboveljska 197.50—200 (200), Outmann 40—49, Sladk. tov. Osijek 90 denar, Osj. livarna 150 denar.

Belgrad. Državni papirji: vojna škoda prompt. 440.50—442 (443, 442), za konec decembra (438), begluške obveznice 81—81.25 (81.50, 81), dalm. agr. 76.50—77, 6% šumske obveznice 73.50—75, 8% Blerovo posojilo 92.75 denar, 7% Blerovo posojilo 89.25 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 99 denar. — Delnice: Narodna banka 7000 denar, Priv. agr. banka 204—206.

Žitni trg

Na našem žitnem trgu se že nekaj časa pozna, da ni nobenih dovolov. Blago je zelo težko dobiti in cene mu stalno rastejo. Kaže, da je Priv. izvozna družba odkupila vse presečke, ki so bremenili trg. Nadalje imajo kmetje v produktivnih krajih sedaj dovolj sredstev, ker se ugodno razvija prodaja živine in ker so bile tudi cene drugih proizvodov ugodne. Pričakujejo tudi ugodnih cen za koruzo. Na drugi strani se pa tudi pri pšenici pozna, da na splošno cene naraščajo, kar bo potegnilo za seboj tudi pšenico, saj kmetje računajo na višje cene svojih proizvodov. Cene na zasebnem tržišču so že prekoračile cene Priv. izvozne družbe in se gibljejo sedaj za prvostojno blago v Bački nad 160, vendar je že po tej ceni blago izredno težko dobiti.

Novi Sad. Pšenica bač. okolica N. Sad 157 do 159; srem. slav. 154—156, gornja bač. 160—162. Koruza — bač. bač. pariteta Indija 124—125, ban. 122—123. Tend. evreta. Promet srednji. — 1. novembra bo borza zaprta.

Sombor. Pšenica — srem. slav. 153—155. Oves — bač. srem. slav. 141—143. — Rž — bač. 127.50—130. — Ječmen bač. okolica Sombor in Srem 63—64 kg 142.50—145. — Koruza — bač. prompt 121—123 — Moka — og. ogg 250—260, 230—240, 210—220, 190—200, 165—175, 130—135. — Fižol — bač. beli 2% 315—325. Tend. evreta. Promet 49 vag.

Živilski sejmi

Plemenski sejem v St. Juriju pri Celju. Zaradi zopetnega pojava slinavke in parkljevke se plemenski sejem v St. Juriju pri Celju odloži od 3. novembra na nedoločen čas.

Plemenski sejem v Beltincih. Dne 25. oktobra t. l. je bil v Beltincih v lendavskem okraju plemenski sejem rodovniške živine svetloisaste govedi. Prigori: 79 komadov mladih rodovniških bikcev. Prodanih je bilo 38 komadov za skupno vsoto 90.000 din. — Povprečna cena bikov za kg žive teže je bila: prvovrtni bikci 6.50 do 7.50 din; drugovrtni bikci 5.50 do 6.50 din. Kupcev je bilo precej. Največ bikov se je odkupilo za okraj Maribor levi breg.

Plemenski sejem v Vel. Laščah, dne 21. oktobra. Na sejem je bilo prignanih 72 bikov, prodanih pa je bilo 23 glav. Živnorojskim organizacijam je bilo prodanih 6 bikov v skupni teži 2352 kg za skupno ceno 19.400 din, kar znaša povprečno za kg žive teže 8.24 dinarjev. — Običajn in privatnikom je bilo prodanih 17 bikov v skupni teži 6947 kg za skupno ceno 46.100 din. Povprečna cena za te bike je bila 6.63 din za kg žive teže.

Mariborsko sejsko poročilo dne 31. okt.: Na današnji živilski sejem je bilo prignanih: 4 konji, 22 bikov, 90 volov, 358 krav in 5 telet, skupaj 479 komadov. Cene so bile sledeče: debeli voli za 1 kg žive teže 3.75—5 din, poldebili 3.25—3.75, plemenski 4—5.50; bikci za klanje 3—4.50; klavne krave debele 3.50—4.75, plemenske 3.50—4.75, klobasarije 2.25—3.25, molzne 3.75—5, breje krave 3.25—4.50; mlada živina 3.75—4.80; teleta 4—5.50 din. Prodanih je bilo 322 komadov.

Kino Matka, tel. 21-24

ob 15, 17, 19, 21-15 — dopoldanska predstava danes odpade.

MARIJA ANTOINETTA

Žalogra zadnje francoske vladarice.

Norma Shearer

Tyrone Power

Narodna

Smrt na duri potrkla:
Mlada hčerka, si doma?
Mati močno so zavpili,
k' so prisrčno jo ljubili.
Oh, preljuba hčerka ti,
večna luč naj ti gori!
So na pare jo dejali,
sveti križ ji v roke dali,
vsak naj jo z vodo škropi —
Bog ji dušo porosi!

Gospod, spomni se me in ne maščaj mojih
grehov, in ne spominjaj se mojih hudobij ne
hudobij mojih staršev. Tob 3, 3.

Varuj mojo dušo in me reši, naj ne bom
osramočen, ker v tebe upam. Ps 24, 30.

Glej, sedaj bom legel v zemljo, in če bi
me ti iskal jutri, me več ne bo. Job 7, 21.

Človek, od žene rojen, živi malo časa in je
poln mnogoterih nadlog. Kakor cvetica vzide
in uvene, beži kakor senca in nikdar nima ob-
stanka. Job 14, 1.

Dan mrtvih

Na pokopališču smo žalostni samo zato, ker je
to edini kraj na svetu, kjer ne najdemo svojih umrlih.
Povsod drugod jih nosimo s seboj. Zadostuje, da za-
premo oči, da čutimo njihov dih in zvesto roko na
svoji rami. Hiša in vrt se tudi spominjata. Naslanjač
moje mame je še pogreznjen. Kraj, kamor se je opi-
rala na komolec, kaže obrabljeno suknjo. Okoli nas
množi vse naše domače okolje slike onih, ki v nas
še dalje žive.

Na pokopališču mislimo, da se moramo obrniti
od svojega lastnega srca, kjer so mrtvi živi, in jih
iskati zunaj, na zemlji, v zemlji, kjer se končuje raz-
kranje tistega, kar že niso bili več oni. Kajti truplo
je v svojem bistvu odsotnost, nekaj, kar je zapuščeno,
zavrženo — zemski ostanek končno. V strašno zme-
do, ki jo doživimo ob prizoru smrti, se ukrade varljiv
občutek: oni, ki ga ljubimo, je tu in ni ga več tukaj.
Pobegnil je sam iz sebe in pri svojem begu zapušča
v naših rokah ta del svojega bitja, katerega edinega
moremo videti, se ga dotakniti in ki mu vendar ni več
podoben — morda edini del — žal — ki smo ga znali
ljubiti.

Toda če nam je že to telo, ki je komaj ohlajeno,
postalo tuje, koliko bolj nam mora biti tuj zapечат
kamen nad tem, ki nima več imena v nobeni človeški
govorici! In mi, uboga živa bitja, stojimo tu ob robu
teh grobnic, kjer je zanje, ki ne znajo moliti, ena

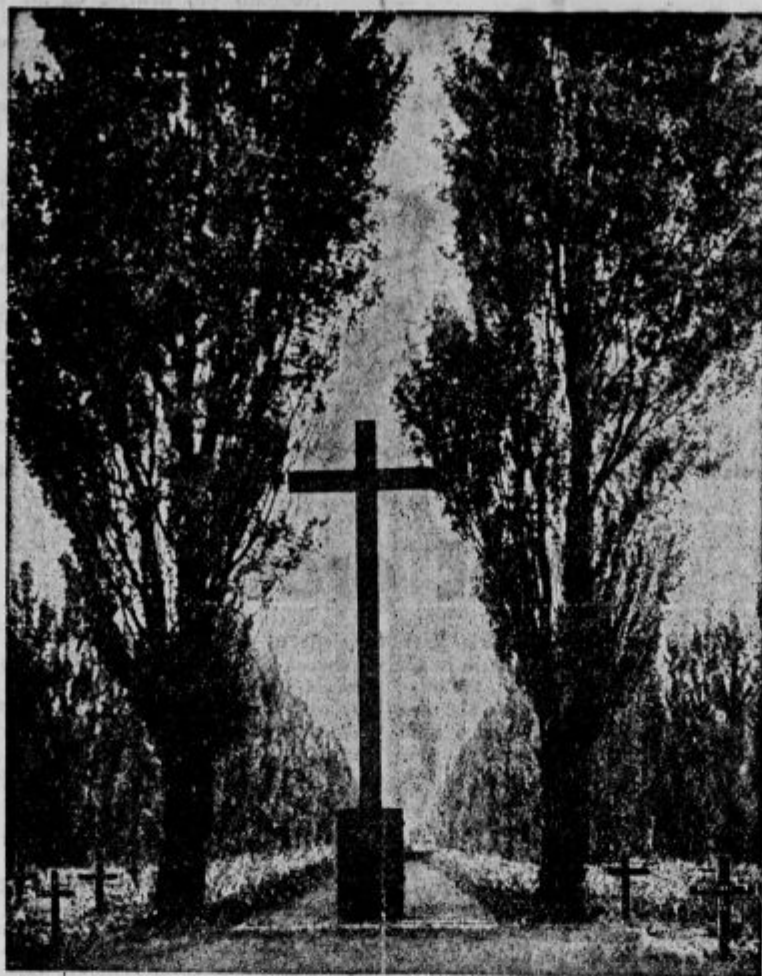
Preprost vaški grob

kretnja bolj prisiljena kot druga. V roki drže klobuk,
urejajo cvetice, popravijo venec, mislijo, da bo treba
preslikati ograjo. Najnižji izraz dobi tu tragičen smi-
sel: ne vedo, kako naj drže glavo.

V resnici pa celo tisti, ki molijo in ki morejo
povezati umrlega z vsemi verskimi dejanji svojega
življenja, morda težje dosežejo to zvezo pred grobom,
kjer dobro znano podoba nadomestje kljub njihovi
volji slike razdejanja in uničenja. Ne, če pokličemo
svoje rajne, se ne stiskajo okoli kamna, ki jih pokriva.
Toda, kateri kristjan ni zagledal po obhajilu njihovih
prijetnih in resnih obrazov drugega za drugim — ka-
kor bi jih mala hostija, ki gori v njem, priklicala iz
teme — kako bi hoteli lomiti ta kruh s svojim sinom,
ki jih je preživel, biti deležni tega čudeža? In pozna-
mo celo starega očeta, ki je izginil v naši mladosti
in se komaj spominjamo ene njegove besede, le ene
njegove drže. Poznamo celo očeta, ki je odšel v zgod-
nji mladosti in nismo ohranili nobenega spomina nanj.
Poznamo jih, ne zamenjavamo jih z nikomur drugim,
zagotovo vemo, da so oni. Ali morda ta žena, ki je iz-
gubila čisto majhnega otroka, katerega je samo ona
objokavala, ne občuti sence dvoma pred tem obra-
zom, ki se ji smehlja, pred obrazom svojega sina, ki
je zrasel in se razcvetel v Boga? In za najbližjimi slu-
timo željo in tiho množico — zmagoslavno? trpečo?
tega ne vemo. Toda kar napadejo nas v tem trenutku
po obhajilu. Žive v nas. Stiskajo se okoli Njega, ki jih
je ljubil, kakor je ljubil nas.

Ali smo bili kdaj ob njihovem grobu priče tega
nemega in drugega prihoda onih, ki so šli pred nami
v miru? Ne. Brez dvoma. Toda morda moramo na to
božjo pot zato, da jih zopet najdemo. Ko smo se sklo-
nili nad temi ostanke, se spominimo, kakšna je naša
vera glede nanje, naše neizmerno upanje! V Veri za-
trjujemo svojo vero v vstajenje mesa. Vstajenje me-
sa... kdo izmed nas se tam ustavi s svojo mislijo?
Od veselja bi morali drhteti, če bi bila ta vera v nas
živa. Pokopališče je kraj, kjer bi si morali upati raz-
misljati o svojem upanju mi, ki smo ga ohranili.

Koliko pa ga je ohranilo v krščanski družini?
Kakšen je danes položaj raznih ločenih cerkev z ozi-
rom na to versko resnico? Ali je to razmislenost? Zdi
se, da celo pri nas manj radi obrečajo našo pozornost
na to točko kot na druge. In vendar, ko zakliče Job,
čigar telo je uničeno in ki ima samo še kožo na ko-
steh in ustnice okoli zob: »Vem, da živi moj Odreše-
nik in da bom poslednji dan vstal iz zemlje in da
me bo zopet obdajala moja koža in da bom v svojem
telesu gledal svojega Boga...«, poznam ljudi, ki jih
ta nepojmljiva resničnost ne vznemiri, ampak napolni
s lučjo. Komaj se je razpršila megla njihove mladosti

Sveti Križ — upanje našega vstajenja — na vaškem pokopališču.

Balada o mrtvih

Grobovi se odpirajo
in mrtvece budijo:
»Vstanite že, dan mrtvih je!
pokojnikom veljijo.
»Dan mrtvih je, iz grobov ven,
poiščite domove,
kjer roženvece molijo...
Poslušajte zvonove!»

Zvonovi lepo vabijo,
vam na spomin zvonijo,
pozabljeni še niste vi —
mir, pokoj vam glasijo.
Udarja zvon iz temnih lin,
o sveta božja njiva:
prijatelj dragi, sosed znan,
tu oče, sin počiva.

Nešteto vencev spletenih
z ljubečimi rokami
prinesli v dar so dragi vam,
oškropljene s solzami.
Pri luči luč svetlo gori,
ljubezni dokazilo,
vsak k svojemu hiti na grob,
da okraši gomilo.

Tu dete plaka: »Mamica!
Oj vstani, pridi k meni!
Po sestri bratca jokata,
bled mož se sklanja k ženi.
V gomili črni je tesno,
hudó tam mora biti:
ta dan pa vam je milost dal
domov med svoje pritil

Zvonovi lepo vabijo,
in živim govorijo:
K molitvi rōke, proč skrbí,
glej, mrtvi k vam hitijo!
Pripravite jim beli prt,
jim dajte okrepčilo,
naj roka vaša kot nikdar
jim danes bodi milal»

»Tolažbe!« kličejo na glas.
»Za nas Boga prosite!
Otroci ljubi, v cerkev vsi,
in tam za nas molite!
Kri Jezusova, sveti Križ
je vernih duš rešenje,
naš mir in pokoj — Kristus sam,
v Njem večno je življenje!»

Zvonovi pojejo na glas,
obujajo spomine,
pred nami šli so, tudi nam
zapel bo zvon: Vse mine!
Pravična sodba božja je,
denarja smrt ne jemlje —
ti tudi prej, kot misliš si,
boš prah pod grudo zemlje!

Marija Zalar.

Vaško pokopališče. (Risba — Mihelčič.)

in pomiril njihov ubogi nemir po sreči zaslutijo, da
je popoln odgovor na uganko človeške trpljenja v
tem radovanju svetega moža Joba. Tako nas je po-
tolažil brat, ko smo bili otroci in so nam pri branju
junakove nesreče privabile solze: »Ne joči... saj ti
rečem, da se zgoda srečno konča...«

Vendar ne pustimo, da zabloudi naše upanje! Če
je tisto, kar smo ljubili v stvarih, prav to razdejanje,
ki se ne bo prerodilo, nam je treba ostati v svoji ža-
losti. Ti pogledi, polni bolesti, ta vročina roka, ki
je iskala našo roko, nič tega nam ne bo vrnjena.
Sveti Pavel nam zatrjuje: »Telo je sejano v minljivo-
sti, ostalo bo v neminljivosti. Seje se v nečasti, vstalo
bo v časti. Seje se v slabosti, vstalo bo v moči. Seje
se duševno telo, vstalo bo duhovno telo.«

Žalost mladostnosti je torej edina, ki ne more
čakati tolažbe. Žal, tudi, kadar ni videti zločinska, je
človeška ljubezen najčistejša samo srečanje dveh sla-
bosti. V stvari se navežemo na ono, kar propade, na
mine, in zavest, ki ni imamo o tem, povečava našo
ljubezen. To potrjuje, to neprestano rušenje ljub-
ljene bitja obnavlja našo ljubezen, jo vzdržuje s
trpljenjem. Tako nas je vabil romantični pesnik, naj
ljubimo ono, česar ne bomo nikoli videli dvakrat:
»Ah, kdo bi videl dvakrat tvojo milino in nežnost?«
Bilo bi nesmiselno misliti, da žalujemo nad tem

delom ljubljenega bitja, ki nam ne bo vrnjen na dan,
ko bo njegovo umljivo telo odločeno za neumrljivost:
vsaka žalost je nepojmljiva v kraljestvu popolnega ve-
selja. Morda bomo našli v tej misli nov razlog za da-
nšniji jok. Mi ne moremo drugače delati, mi, ki nismo
svetniki. Ko je umrla Pascalova sestra Jakobina, je
bil brez vsakega dvoma med onimi, o katerih je pi-
sala des Vertus, da so bili žalostni do smrti. Vendar
tega ni nič pokazal. Prosil je sam zase milosti, da bi
tako sveto umrl, in ponavljal: »Blagor njima, ki umro
in ki umirajo tako v Gospodu.« Mi nismo tako trdi.
Ali bi zahteval to od nas Oni, ki je jokal nad svojim
prijateljem Lazarjem celo v trenutku, ko ga je potem
ozdravil? Toda mi moremo iztrgati svoje Lazarje sa-
mo iz predpela pozabljenja in za zelo malo časa.
Jokajmo se torej za njimi, ki nimajo upanja, toda to
naj ne bodo enake solze. V veliki knjigi, ki jo je že
pred kratkim izdal Jacques Maritain »Stopnje spo-
znanja«, izraža ono, kar imenuje Faustov problem:
»Mistična posest presvetelega Boga v večni ljubezni ali
fizična posest ubogega telesa v minljivosti časa.« Di-
lema, kateri tu doli nihče ne ubeži, toda ki se bo
razrešila na dan, ko nam bo vrnjeno tudi to ubogo
telo, ki bo ozdravljeno vseh ran in večno čisto in
povečano.

(iz Mauriacovega »Dnevnik« — J. S.)

Na pokopališču

Na vse strani se vonj cvetov razliva,
grobovi tih polni so sijani,
z otožnostjo obrobjen je ta dan,
sijoča je bridkost, kot pesem živa.

Saj v zemlji se lažno spi in počiva:
ne zmoti srca klic sveta glasen,
dobrot ne išče več pogled ne dlan,
življenje onemelo prst pokriva.

Naj spijo, saj sveta je klic grenak.
Topovi pesem zdaj pojo, zveni orožje
naj spijo mrtvi, sonca ni, le mrak

oklepa se je živih src in božje
besede svit še spremlja naš korak —
spev živih mrtvim tih kot vzdih teh rož jel

Emanuel Kolman

Vsak dan umiramo.

Hieronim.

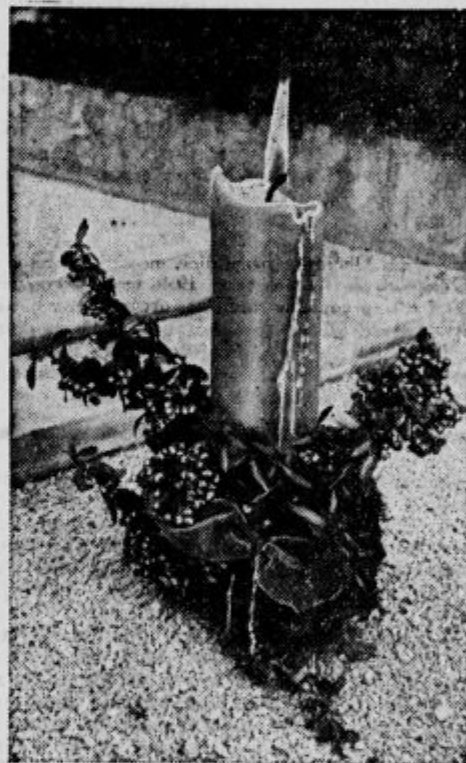
En sam korak je med menoj in med smrtjo.
I kraj 20, 3.

Dragocena je v Gospodovih očeh smrt nje-
govih svetih. Ps 115, 6.

Verne duše

Sveta Cerkev je Mati. Če izgovorimo besedo:
mati, imamo v mislih dve materinski lastnosti:
ljubezen in usmiljenje. Ni mogoče teh treh besed
ločiti med sabo, tako tesno so spojene. Materin-
stvo Cerkev, ki ljubi in odpušča, se kaže v naj-
lepši podobi prav na praznik Vernih duš. Bogo-
služje tega žalostnega dne se nosi na krilih lju-
bezni, usmiljenja in vere. Je vroče materinsko
klicanje k Gospodu neba in zemlje in goreča
prošnja, ki se dviga k njemu iz osrčja človeštva:
Miserere — Usmili se! Naj govori že z
besedami psalmista ali trpečega Joba ali pa apo-
stola narodov sv. Pavla, vedno in vedno slišimo
to besedo: Usmiljenje, miserere! Ta beseda pre-
pleta tudi mogočni spev jeze in groze: Dies irae
— jeze dan Ko prikaže sodni dan, v katerem
vsaka beseda stiska nevrednega človeka, je na-
enkrat, kakor da se je razlila luč upanja:

Jezus moj, daj, spomni se,
da sem vzrok tvojega življenja
in ne daj me zavreči!
Varoval si me pred padcem,
trpel si za mene križ in izdajo,
in zdaj naj bi me pustil peklju?

Luč — življenje naše

Od teh stihov do zadnjega »Usmiljen bodi mi.
Gospod!« se vije skozi vse stihe zaupanje na re-
šitev. Tako govori, tako moli in tako prosi Mati
Cerkev! V božje roke podaja življenje svojega
otroka, ki ga je težko in z bolečino vzgajala.

Ne moremo se dovolj načuditi, s kako lju-
bezno gleda Cerkev na ubogo človeško telo.
Vedno se nam zdi, da je večni počitek samo isto
ime za večno življenje! Življenje, ki si ga je
prisvojil Odrčenik z besedami: Jaz sem Pot. Res-
nica in življenje! Smrt telesa je drugo rojstvo
in človek čuti, da ga spremlja Kristus, kakor go-
vori sv. Pavel Solunčanom. In to ni smrt, temveč
življenje! Sveta Cerkev vedno misli na življenje,
kajti izžareva milosti, ki dvigajo človeka vedno
bliže k Raju; in prav tako neprestano in inten-
zivno misli na verne duše. Kako globok smisel
je v evangeliju, ki ga bere pri drugi maši na
Vernih duš dan, govoreč o obujenju Lazarja:
»Rekel pa je Jezus Mariji: Jaz sem vstajenje in
življenje, kdor veruje v me, četudi umre, ne bo
umrl na veke! Pri prvi sv. maši pa beremo be-
sede evangelija: »In šli bodo ti, ki so dobro do-
lali, po vstajenju k življenju!« Res je čudovito,
kako sv. Cerkev in liturgija za verne duše vstavlja
evangelij o Lazarju! So to solze božjega Odrče-
nika. Veljajo nam živim, kakor so tedaj veljale
Lazarju, ki naj bi zopet oživel. So tudi spomin
nad telesi mrtvih o čeni življenja. Ker pa Cerkev
neprestano misli na rešitev duš, ne more tudi na
dan mrtvih zatreti svoje skrbí za njihovo večno
veselje ter pravi pri tretji sv. maši živim, kako
ga lahko dosežejo: »Jaz sem živi kruh, ki je
stopil z neba. Kdor je od tega kruha, bo živel
vekomaj. Kruh pa, ki ga dajem Jaz, je moje telo,
ki ga dajem za življenje svetel Cerkev in brez
smisla postavila dan Vernih duš takoj za dnem
Vseh svetnikov. V tretjem evangeliju se narav-
nost vidi ta združitev svetnikov z vernimi dušami.

Materinska ljubezen se kaže že tudi v vstopni
molitvi k sv. maši za verne duše: »Daj jim večni
mir in pokoj, Gospod, in večna luč naj jim svetli!«
Ta molitev, ki se še večkrat ponavlja in ki je
v tako lepem slogu »Dies irae«, tolmači v
največji meri njeno ljubezen do duš. In v tej
združitvi se njena prošnja spaja z glasovi vseh
vernih, ki kličejo: »Daj jim večni mir in pokoj
in večna luč naj jim svetli! In že ta klic je za
nas nevredne kristjane, ki tavamo v grehih in
temah, svetla luč upanja in vere, da ne bomo
pogubljeni.

Na tisto tiho domovanje

Ob grobu. (Linorez — Tršar.)

Ti usmevi poslednjega slovesa zvane na obličju narave. Lahno, kot mehko, božajoči zvoki vdane resignacije, žubori po vsej pokrajini jesenska otožnost. Njeno valovanje odmeva v naših dušah: vse mine...

Dehteče cvetje bujne pomladi, upanje naše v njenih pojočih dneh; vročina, delo in znoj in vera v presladke obete vročega poletja; bogata jesen, vsa nasmejana v divnem naključju sreče: vse gre mimo...

Le krizanteme vdano strnijo v to tesno občutje minljivosti. Strme in čakajo. Na grobove se jim boče.

Tam na grobovih, na božji njivi, bodo dehteje v svoji deviški belini. Tam bodo — nemi klicarji — glasno oznanjale resnico minljivosti. Tam bodo pele z bronastimi pevci pesem samo ene gotovosti: groba...

O tiho, tiho domovanje! Sprehod v objemu tvojih zidov se ne more enačiti z nobenim drugim.

Kaj so sprehodi v zelene gaje, na cvetoče livade, med pisana polja; kaj rajajoči pohodi k bistrim studencem, šumečim potokom; kaj vriskajoči poleti na dombne velikane? — Pri vsej razigranosti in mnogo-glasnosti in bogastvu lepote prečesto nič ne povedo, nič ne dajo...

Ti pa učiš in pomirjaš, oče, učiš in blažiš...

Čuš... Fant! Dekle! Mladost je tvoja. Radoet, sreča, ljubezen — vse je s teboj...

Si že bil na sprehodu na božji njivi? Si videl spomenike in napise na njih?

Fant! Dekle! Mladost, radost, sreča, ljubezen je tvoja... In še nekaj: grob!

Grob... Morda prej kot misliš...

Pomirjaš, oče, učiš, blažiš... Ubogi otrok, ljubeča žena, zlata mati, skrbni oče!

Če so ti solzne oči, ker teži tvojo dušo izguba ljubeča bitja, — si že bil na sprehodu v tem tišem domovanju? Vse ozračje je napolnjeno sladke tolažbe, ki jo pojo križi, ki je z dletom vklesana v spomenike. »Otrok, glej, mamica te gleda iz nebes.«

Znanost ne more odgovoriti na vprašanje o smislu življenja. Človeške znanosti so mi dale brez števila jasnih in točnih odgovorov na to, česar nisem vprašal, a na moje vprašanje, kakšen smisel ima življenje, mi niso mogle ničesar odgovoriti. Tolstoj.

Nikakor si nisem mogla misliti, da bi imeli tvoji (vladarjevi) ukazi tako moč, da bi ti, ki si smrten, mogel kršiti nepisane in trdne zakone bogov: Zakaj ti zakoni niso od danes ali od včeraj, ampak od nekdaj žive in nihče ne ve, kdaj so izšli. In nisem hotela, da bi me zaradi strahu pred voljo kakega človeka pri bogovih zadela njih kazen. Da bom umrla, sem vedela, kaj bi ne, tudi če bi mi ne bil napovedal. Če pa pred časom umrjem, imenujem to le dobiček.

Antigona v Sofoklejevi tragediji.

Kratki so dnevi človekovi, število njegovih mesecev je pri tebi, postavil si mu meje, ki jih prestopiti ne more. Job 14, 5.

Zase si nas ustvaril, o Bog, in nemirno bo naše srce, dokler ne počije v Tebi. Avgustin.

Kdor se Boga boji, njemu se bo dobro godilo ob njegovem koncu, blagoslovljen bo na dan svoje smrti. Preg 1, 13.

Preprost grob z vencom ljubljanske mestne vsehsvetske akcije.

»Čuj žena! — »Na evidenca nad zvezdami! — »ti kliče mož.«
»Angelčka imaš v nebesih, srečna mati!«
»Nebo je prava, stalna domovina, oče!«

Vsi, ki okušate grenkoto smrtne ločitve, pa iščete tolažbe, ali ste že kdaj zavili na sprehod v ta tihi gaj križev?

Ali čujete zamolklo šumenje cipres in žalupek:
»Le križ nam sveti govori,
da vid' mo v raju se nad zvezdami...?«

Tihi so mali domovi. Skrivnostno šepetanje se preliva nad njimi. Prikrivane solze rahljajo gomile. Goreče molitve vonjajo v nebo.

Glasno kličejo grobovi: vse mine...
Glasneje jim odgovarjajo opostolove besede:
»Samo Ljubezen ostane vekomaj...«

(G. Dominik.)

Moč groba

On je bil mlad častnik, on hčerka hotelirja. Vsak dan je prihajal v hotel. In zgodilo se je, da je mladi in postavni častnik zahrepenel po njej, ki je, vsa mlada in sveža kot komaj razcvetela vrtnica prihajala med goste, se sprehajala po vrtu, brala ali vezla v utici konec sadovnjaka. Sreča njegovega srca je bila popolna, ko je zlatolasa hotelirjeva hčerka nagnila k njemu svojo glavo in priznala bolj s srcem kot z ustnicami: »Tudi jaz te ljubim.«

Prva leta zakona. Kako so bila srečna! Kot prvi cvet vijolice so opojno dehtela. Rodil se jima je sinček Dušan. Potopljena v blaženost sta ga opazovala, spremljala vsak njegov gib in okrbela zanj z močjo vse svoje duše. Toda komaj je sinček dobro shodil in začel ponavljati za njima besede, je zbolel in vsa materina nega in očetova skrb ga nista rešili. Umril je.

Takrat je padlo na njun zakon nekaj kot slana na cvetočo rožo sredi majnika. Prvo bridko in globoko rano jima je zadal čas. Ali se bo ta rana kdaj zacelila? Zaccelila tako popolno, da niti brazgotina ne bo ostala?

Rodil se je drugi otrok. Milica. Spet so oči matrine in očetove zazarele v sreči. A že je začelo ključati v srca: Ali ne bo tudi ta otrok umrl? — Strah. Upanje in spet strah.

Ko je bila Milica stara štiri leta, se je temna slutnja uresničila. Umrila je. Takrat je mati zajokala, kot ni še nikdar doslej in v onemogli jezi nad zlosto usode in v svoji preveliki žalosti, je rekla možu: »Čemu, čemu se roče otroci, ko pa umrjo, preden se zavemo samega sebe?«

Tri leta po Milicini smrti se je rodil tretji otrok. Oče in mati sta bila spet srečna v skrbi, da bi si ga ohranila.

Ivan, kaj misliš, zakaj je bilo potrebno in prav, da sta Dušan in Milica umrli? Vsaka stvar je za nekaj, pravijo. Za kaj bi bila torej smrt najinih otrok? — Je vprašala nekoč Vika moža, ko sta sedela v mrakotnem večeru na vrtu in ji je otrok zaspal na rokah.

»Vika moja, kako bi to mogel vedeti! Morda bova kdaj pozneje spoznala tudi to.«

Kdaj pozneje? Bog ve!

Otrok je rastle in je bil močnejši kot sta bila Dušan in Milica. Starši so se nehali bati zanj. Saj mu ni nič grozilo!

Toda sreča se ti izmuzne takrat, ko meniš, da se to najtrdnje sklepa. Tako se je zgodilo tudi to pot. Otroci se je nekoč igral na terasi, ko je zagledal mater, je hotel k njej. Tekel je po stopnicah, pa se mu je spodenilo, da je padel na glavo, se pobil in — umrl.

»Troje otrok se nama je rodilo,« je tožila žena, »a sedaj nimava nikogar več.«

»Kaj hočem doma? Žena je sama in sam dolgaas povsod,« je govoril Ivan. »Med prijatelji se vsaj razvedrim.« In je šel.

Zeno je to bolelo. Iskala je krivdo in krivca.

Nočemo pa, bratje, da bi bili vi nevedni o ranjkih, da se ne boste žalostili kakor drugi, kateri nimajo upanja. Zakaj, če verujemo, da je Jezus umrl in vstal, bo Bog tako tudi tiste, ki so zaspali, po Jezusu pripeljal obenem z njim... Tolažite se torej med seboj s temi besedami. 1 Tes 4, 13—18.

Upam v Boga, da bodo vstali pravični in krivični, kakor pričakujejo tudi oni sami. Zaradi tega si tudi sam prizadevam, da bi imel vedno čisto vest pred Bogom in pred ljudmi. Apd 24, 15—17.

V potu svojega obraza boš jedel kruh, dokler se ne vrneš v zemljo, iz katere si vzet. Zakaj prah si in v prah se boš povrnil. 1 Mos 3, 19.

Blagor mrtvim, kateri umrjejo v Gospodu. Dá, govori Duh, spočijejo naj se od svojega truda, zakaj njih dela gredo z njimi. Raz 14, 13.

Vojaški grobovi.

nista poslušala hinaveških prijateljev? No, in kaj sedaj? Kaj sedaj? Težki so bili očitki vesti. Teška je bila njuna starost, ki bi morala biti lepa.

Zadnje dni oktobra je deževalo. Žalostni Vei svetli ljudje so prinašali zadnje cvetove. Bele krizanteme so se svetile na grobovih in drobne lučke so brlele ob njih. Srca je poljubila dihi onostranstva.

Ivan in Vika sta prišla na grob svojega četrtega, mrtvega sina. Sama, žalostna, izmučena. Stala sta drug ob drugem in opazovala plamene sveč. Molili ni nihče od njiju. Skrivna teža ju je tiščala k tlom. Vest je očitala, da sta posredna krivca smrti tega mladčnika, svojega sina.

Množica je valovala, veter je upihoval sveče, dež je mrščal. Molitev je plavala prek pokopališča. In glej, vse je ukazovalo: »Spravila se!«

Mati je molče pokropila grob in ponudila možu. Vzel je, pokropil grob, vrnil ateklenko in se nehote zazrl v ženin obraz. Česa je iskal? Čez dolgo je rekel: »Hvale. Za pokoj tega sina, ki je bil najin, pa naju ni imel.«

»Da,« je dahnila, čuteča trpkost besed.

»Pa bi naju bil moral imeti in mogel bi naju imeti!« je sam zase mrmral. »Pa je bil sirota, pri živih starših brez njih.« Hipoma se je obrnil k njej.

»Povej, ali te je kdaj pekla vest! Mene je.«

Šele čez dolgo je slišal pritažen, bolesten: »Da!«

»Popraviti bi bila morala, pa nista. Danes pa no-siva kazen za greh.« Ni govoril njej. Sam zase je mrmral, toda razumela je. Rezalo ji je v dušo in jo ganilo. In kot da ji je žarek milosti božje zasijal v srce, je rekla: »Pa bi danes popravila. Ni še pre-pozno.«

»Da še ni prepozno? ... Da bi popravila? ...«

»...Kar se še popraviti da! Še moreva delati dobro. Hočeš, Ivan?«

Molk. Srca se bore. Množica valovi, molli. Sveče ugašajo, krizanteme počasi umirajo, da postanejo enake njim, čigar domove krase.

»Da, Vika.«

Kot da je sonce posijalo. Kot da so skale padle z ramen. Njun mrtvi četrti otrok ju je blagoslavljal, ko sta skupaj odhajala od njegovega groba. V življenju ni imel moči, da bi ju združil, šele smrt ga je tako poveščala.

Glej, Vika! Smrt najinega fanta, ki je umrl v cvetu mladosti, je bila preračunana v najino spravo. V sredo današnjega dne...

»Da,« več ni mogla...

Šla sta molče. V lepšo starost in smrti v naročje!

F. Golob.

Na Vernih duš večer

Na vahti popoldne je rekel Mlinarjev oče: »Danes moramo iti vsi k večernicam, da bomo molili za ranjke!« Vsa družina je stopala v krasnem jesenskem soncu med drevjem, ki mu je listje bledelelo in rdelo, proti beli cerkvi na griču. Po vseh rebrih so se zgrinjale pisane gručice ljudi skozi sence proti cerkvi, da so jo napolnili kakor malokdaj.

Blagoslov s slovesnim petjem je bil hitro pri kraju, zlata monštranca izgine za vrati tabernaklja, gospod župnik v belem in zlatem širokem plašču odide izpred oltarja. — Kar se dvigne sredi cerkve črni mrtvaški oder z belo mrtvaško glavo ob črnem razpulu na vrhu. Vse oči se obrnejo tja. Duhovnik v črnem plašču stopi k odru in zapoje resne molitve za rajne. Preprost visok križ potegne ljudi za sabo v dolgo procesijo proti pokopališču. Glasna ljudska molitev se med potjo meša v neprestano zvonjenje, ki se oglašja z vseh strani od sosednih cerkv.

Grobovi so danes majhni zali vrtiči, prepolni belega in pisanega cvetja. Med njimi se molče razkrope gručice ljudi. Vsakteri obiskuje gomile dragih svojcev.

Tudi Mlinarjevi imajo ondi svoje rajne. Oče in mati sta že pokopala starše in pred letom dni so deli v grob dobro teto, ki je bila pri hiši otrokom posebno ljuba. Otroci dobro vedo za vse te grobove in so jih včeraj ljubeče ozaljšali.

O vahtih se sonce že zgodaj nagne. Prvi mrak je našel ljudi že na grobeh. Tedaj zamiglja po gomilah nešteto lučic. »Mati, zakaj ste vžgali teti lučko?« vpraša Tonček.

»Lučka na grobu spominja večne luči, ki jo želimo rajnici vselej, ko pravimo: Večna luč ji svetile!«

»Kakšna pa je večna luč, mati?«

»Večna luč je sam ljubi Bog, ki sveti v nebesih brez konca.«

Z mrakom so se Mlinarjevi vračali domov. Zrak je bil poln donečega zvonjenja. Ves ta večer je bil tudi doma sila svetosten in skrivnosten.

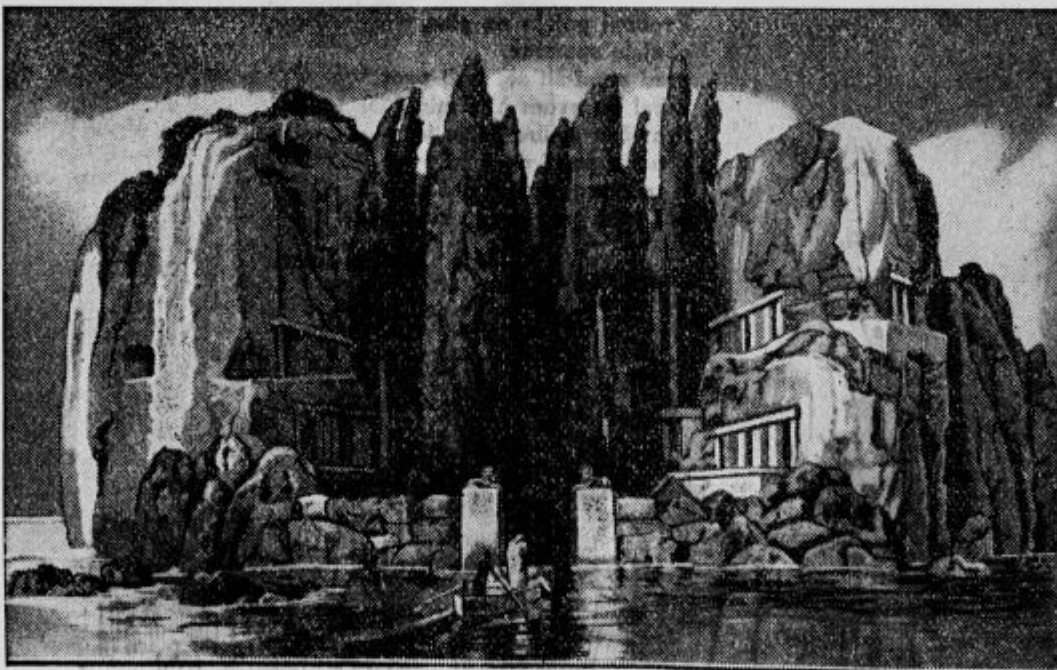
Po večerji je oče segel po veliki molek, viseč za mizo pod razpelom. Zmolili so za rajne vse tri dele rožnega venca.

Ko sta Janez in Tonček v svoji sobi legla, je Tonček spregovoril: »Janez, rad bi umrl. Vi drugi bi me vedno še radi imeli in vsak dan zame molili, jaz pa vas bi obiskaval.«

»Ne, Tonček,« ga zavrne Janez. »Ti si najmanjši: ti moraš zadnji umreti. Ti boš nosil cvetje in lučke na naše grobe in boš za nas molil, mi pa te bomo hodili varovat, kakor te zdaj vsi varujemo.«

»Bom,« je šepetal Tonček že v snu.

In v spanju sta se oba z angeli in rajnimi dušami šetala po raju.

Büeklin: Otok mrtvih.

MOJI MATER!

Vaša slika, rajna mati, vedno mi ob strani hodi, v vseh trenutkih, na vseh potih, me kot zvezda v noči vodi.

Kot naplatnu bežne slike se v življenju nam vrstijo: žalne, srečne, pretresljive, vse spomin nam zapustijo.

Bala sem zato se, mati, da bi Vašo izgubila, da se spomini dni in časov ne bi Vaše zatemnila.

Pa saj to je nemogoče, saj je vedno še kot živa, saj z menoj je svetla rasla, zvesto vdana, neminljiva.

Kadar jokam, mi prisije vsa pred solze tolažiliva, če zdihujem, zvesto vstane vsa velika, nezmagljiva.

Zda pa vem, da Vaša slika vedno bo z menoj hodila, preko groba me bo v skupni pokoi blaženi spremljala.

Kadar sreče zemske žarek lije skromno skozi okno, nesebično-milo sije Vaše lice dobrohotno.

Kadar v časa temni luči svetle, gorke so vgasile, solze v milijenih očesih so pod križ me pritegnile.

Kadar rane neizbežno seka svet, življenje, zloba, takrat sveta Vaša slika kaže pot mi preko groba.

Zvesto gleda proti meni mrtvih dan iz groba lice, spremlja prošnje moje duše, da bi uslišal Bog nje klice...

Večkrat sem se bala, mati, da bi slika izgubila, ki jo je ljubezen verna Vaša meni podarila.

Marila Ferjan.

Danes tam smo, kjer se mirno spi

Dan za dnem se vijejo pogrebni sprevodi proti pokopališčem, kjer dobe svoj zadnji dom pod križem prav tisti, ki jim je smrt prekinila življenjsko pot. Tja so prišli nekateri v najlepši mladostni dobi, v brezskrbnih otroških letih, drugi v cvetu življenja, polni pričakovanj, drugi zopet iztrgani sredi najbolj plodnega dela in končno tisti, ki so ugasnili že v jeseni življenja po dolgi in uspehov polni življenjski poti. Prav vsi tisti, ki so se morda vse življenje borili z neuspehom in nesrečo, kakor tudi tisti, ki so v svojem življenju hiteli od uspeha do uspeha, se znajdejo v skupnem domu — enaki. Tudi v preteklem letu je šla dolga vrsta to pot in med mnogimi navajamo nekatere, ki so zapustili občutno vrzel v javnem ali gospodarskem življenju.

1938

November

Se ni prešel vonj ugaslih sveč in uvelih križantem na lepo okrašenih grobovih, ko je zopet smrt prekinila življenjsko nit mnogim izmed nas. Tako so med drugimi umrli redni univ. prof. inž. Ciril Znidaršič v Ljubljani, ki si je pridobil lepih zaslug za našo tehnično fakulteto in za vzgojo našega akademskega naraščaja. — Ravnatelj zemljiške knjige v p. Anton Grafenauer iz Laškega. — Dvorni svetnik Rudolf Persche iz Ljubljane. — Uršula Derganc, mati primarija dr. Franca iz Ljubljane. — Tehnični ravnatelj in graditelj KID inž. Leo Dostal v Sviči. — Inž. Maks Rumpert v Krškem. — Silvester Domicelj, okr. glavar v p. Matija Kenda, šolski upravitelj v p. v Goričanih pri Medvodah. — Posestnik Jože Druškovič v Slovenj Gradcu. — Železniški uradnik Ivan Makovec v Ljubljani. — Upokojeni veterinarski insp. Alojzij Pavlin iz Ljubljane. — Podjetnik Janjo Hanžek v Hrastniku. — Stanko Torkar v Lescah. — Ugleden kmet Alojzij Bežan v Babincih pri Lutomeru. — Upokojeni davčni uradnik Anton Jerman iz Ljubljane. — Mala Majdica Debeljak v Škofji Loki. — Marija Dornik, vdova v Kamniku. — Minka Pirce, odvetnikova vdova v Ljubljani. — Posestnik Ivan Debevec v Kamni gorici. — Josip Novak, podpolkovnik v p. v Ljubljani. — Stefan Eržen, sprevodnik drž. žel. vp. iz Ljubljane. — Ivan Zdešar, ključavničar drž. žel. v Ljubljani. — Viš. rač. kontrolor Ivan Rus v Ljubljani. — Zidarški mojster Andrej Černe iz Ljubljane. — Ferdinand Pečnik, šol. upravitelj v p. v Guštanju. — Pisarniški ravnatelj v p. Jože Zupančič v Ljubljani. — Posestnik Pavel Arnshek v Dolenji vasi pri Vidmu. — Šolski upravitelj v p. Anton Sivka v St. Juriju ob j. ž. — Nadučitelj v p. Mihael Vrbic v Ljubljani. — Višji kletarski nadzornik v p. Franc Gombač v Ljubljani. — Zel. sprevodnik v p. Maksimilijan Papst v Mariboru. — Uslužbenec drž. žel. v p. Albin Jerin v Ljubljani. — Pehotni kapetan Jakob Kočevar v Spodnji Hrušici pri Ljubljani. — Posestnica Nežka Kralj v Ljubljani. — Jernej Pohleven, kmetnik drž. žel. v Ljubljani. — Trgovec Maks Ledl v Celju. — Posestnik Lajovic Anton iz Litije. — Lorbek Ivanka, učiteljeva soproga iz Selnice ob Dravi.

December

Posestnica Elizabeta Sorko na Bregu pri Ptuj. — Jožef Ribizelj, čevljarški mojster v Vojniku. — Posestnik Anton Klemenčič v Rovtavi pri Podnartu. — Posestnik Ivan Rus iz Zage pri Ribnici. — Ivana Mihelič iz Kranja. — Posestnik in cerkveni ključar Jožef Šimenc v Podgori pri Dolu. — Brivski mojster Franc Kranjc v Celju. — Tovarnar in trgovec Ernest Zelenka v Mariboru. — Trafikantka Zvonka Juvan v Ljubljani. — Ključavničar drž. žel. v p. Anton Tomšič v Ljubljani. — Industrijalec Franc Premrov v Martinkaju pri Cerknici. — Zel. uradnik Aleksander Petrovič v Ljubljani, posestnik in bivši narodni poslanec Jakob Vrečko v Ponikvi ob juž. žel. — Davčni uradnik v p. Sebastijan Trampuš v Ljubljani. — Trgovec Janko Traun v Ljubljani. — Oskrbnik na veleposvestu Medved Franjo v Slov. Konjicah. — Posestnik Anton Hribar iz Buševca vasi, ki je padel kot žrtev brezvestnega političnega sovraštva. — Frida Franova v Ljubljani. — Milka Kopriv v Ljubljani. — Tovarniški ravnatelj Zvonko P. Juvančič. — Sprevednik električne cestne železnice Maks Zabukovec. — Železniški uradnik v p. Franc Majcen. — Železniški uradnik v p. Franc Podbršček. — Blagajnik Mestne hranilnice v Ptuj Mihael Plevnik. — Pavla Dietzova, žena poštnega inspektorja v Ljubljani. — Župnik v Bočni pri Gor. Gradu in zlatomašnik Kitak Jakob. — Poslovodja državnih železnic v p. Ivan Schrott. — Terezija Gabršček, upokojena tobačne tovarne v Ljubljani. — Vdova Marija Oblak v Ljubljani. — Poštarica v p. Marija Hoffmann v Planini pri Rakeku. — Posestnica Marija Megušar v Selcih nad Škofjo Loko. — Marija Vrančič v Dolu pri Ljubljani. — Trgovka Antonija Tavčar v Ljubljani. — Marjeta Rozman v Ljubljani. — Uslužbenec ženske bolnišnice v Ljubljani Gregor Erjavec. — Vdova Jožefa Jeriha v Dev. Mariji v Polju. — Gostilničarka Francka Mramorjeva v Malih Laščah. — Franc Jereb, šolski upravitelj v Letušu. — Posestnik in poštar Friderik Kermec v Sv. Benediktu v Slov. Goričah. — Posestnica Roza Novak. — Rabič v Dravogradu. — Posetnica Uršula Tišlar v Spodnjih Duplah. — Hišna posestnica Ivana Klampfer v Trzinu. — Kapetan in ravnatelj v p. Ciril Dolenc v Ljubljani. — Inž. arh. Josip Burger, tehnični višji pristav banske uprave v Ljubljani. — Poštni uradnik Rudolf Batis v Ljubljani. — Gostilničar Ivan Pua v Ljubljani. — Pater Venceslav Abram, ki je bil doli časa v Rimu tjašnik kapucinskega reda. Odličen znanstvenik, profesor na Serafinskem zavodu v Varni pri Brixenu. — Trgovec Anton Vrhovnik v Kresnicah. — Nežka Ažman, žena upravitelja v Ljubljani. — Posestnik Nikolaj Vrbinc na Lipo-glavu. — Uršula Jakič, žena mestnega uslužbenca v Ljubljani. — Veleposestnica Alojzija Škerbinec pri Sv. Juriju ob Pesnici. — Kanalski dekan msgr. Venceslav Bele v Gorici. — Ključavničarski mojster Ivan Sirak v Mariboru. — Evgenija Brinar, žena ravnateljice meščanske šole v Celju. — Posestnik Franc Sitar v Toplicah. — Gašper Stojkovič, zel. sprevodnik v p. v Ljubljani. Lastnik hotela Razor in lesni trgovec Jakob Černe v Kranjski gori. — Posestnik Jakob Skok v Pristavi pri Mengšu. — Industrijalec Avgust Lösschnigg pri Sv. Lovrencu na Pohorju. — Župnik Matija Krevh, znan po svojih vzgojnih in poljudnih spisah in črticah, pri Sv. Antonu na Pohorju.

1939
Januar

Vdova nadučitelja Ana Arselin v Ljubljani. — Učenka Marinka Jenko v Ljubljani. — Mizarški mojster in posestnik Mihael Dovč v Ljubljani. — Prof. dr. Albin Belar, deželnošolski nadzornik v pokouju in znan tudi v zamejstvu kot strokovnjak za opazovanje potresov, v Polomu pri Kočevju. — Profesor matematike in večletni ravnatelj Zavoda sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano dr. Anton Ratajec. — Soprog zobozdravnika Berta Demšar v Kranju. — Stefanija Bučar v Ljubljani. — Usnar in pomemben delavec Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov ter dolgoletni član glasbenega društva »Ljubljane« Franc Globelnik v Kandiji pri Novem mestu. — Trgovca Anton Eržen na Češnjici pri Železnikih. — Ivan Gogala v Ljubljani. — Železniški nadsprevednik v p. Anton Breznikar v Ljubljani. — Podjetnik in kamnoseški mojster Alojzij Vodnik v Ljubljani. Rajni je bil znan po svoji veliki dobrotnosti in ljubezni polnem delu za zaščito vajencev. Še bolj pa je znan kot mecen slovenske umetnosti ter podpornik Narodne galerije. — Posestnik Jakob Petek v Celju. — Posestnik Jože Kuharič v Ormožu. — Tovarniški ravnatelj Ivan Zorman v Domžalah. — Vdova Ivanka Pajnič v Ljubljani. — Posestnica Marija Rebolj v Kranju. — Sestra Sebastijana Cecilija Olup v Osi-jevu. — Posestnica Marija Avsenek v Vrhnju pri Radovljici. — Jožef Kolečnik, ravnatelj gimnazije v pokouju, na Remšniku. — Stavbenik in posestnik Valentin Accetto v Ljubljani. — Upokojeni župnik Anton Mojžišek v Mariboru, vzgleden dušni pastir, doma iz Černotina na Moravskem. — Veletrgovca in veleposetnik Josip Verlič v Ljubljani. — Alojzija Moder, žena župana v Dolu pri Ljubljani. — Josipina Stare, posestnica na Kolovcu in Rupčevrhu. — Zasebnica Pepca Svetic v Mengšu. — Vrvarski mojster Franc Sekne na Visokem pri Senčurju. — Okrajni gozdar Miroslav Zampa v Crnomlju. — Posestnica Amalija Karlovšek v Smarjeti pri Novem mestu. — Narodni delavec, duhovni svetnik in župnik Evald Vračko v St. Ilju. Sedesletni šentiljski gospod je že v časih narodnostnih bojov v St. Ilju in po vsej Stajerski dobil ime »šentiljski lev« in je njegova največja zasluga, da se je slovenstvo ob naši severni meji uprlo tujemu pritisku. — Posestnik Gregor Dolinar na Trati nad Škofjo Loko. — Posestnica in vzorna krščanska mati Ivana Leskovar v Slovenski Bistrici. — Pater Matej Vidmar, vikar v frančiškanskem samostanu v Kamniku. — Župan v Martjancih Geza Vezir, znan prekmurski javni delavec. — Ana Skubic v Ljubljani. — Dijakinja Dragica Justin v Celju. — Pater Jožef Lapuh, magister novincev in vikar v kapucinskem samostanu v Škofji Loki. — Posestnik Pečenko Andrej na Brjah pri Rihemberku. — Član načelstva Hranilnice in posojilnice na Vrhniki Mihael Opeka. — Ana Kranc v Ljubljani. — Posestnik Franc Grabljevec v Ljubljani. — Marija Vencajzova, vdova po pokojnem odvetniku v Ljubljani. — Dimnikarski mojster in hišni posestnik Josip Spitzer v Ljubljani. — Pehotni podporočnik Ernest Zlebnik. — Marija Gsellmann v Mariboru. — Helena Porenta v Zabnici. — Trgovca in posestnik Anton Rutar v Grahovem. — V samostanu sv. Odršenika v Jeruzalemu brat-lajik Tomaž Perovšek O. F. M., doma od Sv. Gregorija. — Bogoslovec 4. letnika Franc Papst v Mariboru. — Župnik Alojzij Pihler v Stopercah, ki je dalj časa deloval tudi na Koroškem. — Uradnica Ruša Miki v Ljubljani. — Veletrgovca in hišni posestnik Valentin Hladin v Celju. — Strojvodja v p. Ferdinand Jenko v Ljubljani. — Inspektor drž. žel. v p. Ignac Perne v Ljubljani. — Posestnica Kostelc Ignac v Bršljini pri Prečnu. — Posestnik Jože Znidaršič v Ambursu na Dolenjskem. — Alojzija baronica Rechbach v Mekinjah pri Kamniku. — Ivan Zeleznik, brivski mojster v Celju.

Februar

Posestnik in dolgoletni župan Alojzij Jerman na Rovih pri Kamniku. — Posestnik Jože Marinič v Dolenji vasi pri Ptuj. — Posestnica in gostilničarka Franja Ternovič v Trbovljah. — Nežka Piriš v Ljubljani. — Dr. Janez Gnidovec, škof skopljanski, znan po svojem svetniškem življenju in priljubljen pri prebivalstvu ne samo katoliške, ampak tudi pravoslavne veroizpovedi. Pred nastopom svojega misijonarskega delovanja na jugu je dolga leta vodil škofjski zavod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano. — Bivši referent za šolstvo pri deželni vladi v Ljubljani dvorni svetnik Oskar vitez Kaltenegger v Polzeli na Stajerskem. — Posestnik Kolečnik Ivan v Krškem. — Posestnik in mizarški mojster Janez Vrečar v Moravčah. — Marija Primc v Devici Mariji v Polju. — Železniški uradnik Ivan Sterniša v Mariboru. — Pekovski mojster Jakob Leskovic v Ljubljani. — Šolski upravitelj Franc Sevnik v Ljubljani. — Posestnik in trgovec Valentin Urbančič v Ljubljani. — Rev. Francis Turk, ki je 35 let vodil slovensko-hrvaško župnijo Kristusovega rojstva v San Franciscu v Kaliforniji. — Inž. Vladimir Vrtelj, šef odseka finančnega ravnateljstva v Banjaluki. — Leopold Božič, uradnik OUZD v Ljubljani. — Josip Leskovec, nameščenec Vzajemne posojilnice v Ljubljani. — Franc Požar, knjigovodski pomočnik knjigovozne Jugoslovanske tiskarne, kjer je zvesto delal polnih 38 let. — Učitelj in posestnik v Poljčanah Ludovik Varl. — Posestnik Franc Bernard v Novem mestu. — Kores Ludovik, župnik v Lassingu na bivšem Gornjem Stajerskem. — Posestnik in klobučar v Radovljici ter znan prosvetni delavec Vinko Bogataj. — Posestnik Jurij Božiček na Bučah pri Kozjem. — Katarina Zerjav, sestra kanonika v Ljubljani. — Posestnik Josip Ložar v Ljubljani. — Učitelj in slovenski skladatelj Tone Brcko v Mariboru. — Slovenski skladatelj, pevovodja in organizator številnih glasbenih prireditev Zorko Prelovec v Ljubljani. — Carinski inspektor v p. Jakob Rupel v Ljubljani. — M. Kajetan Graizer, učiteljica na uršulinskih šolah v Ljubljani. — Nad-inspektor dr. žel. Albin Bevc v Beli Cerkvi na Dolenjskem. — Anica Hočevar, žena lekarnarja na Vrhniki. — Posestnik in bivši oblastni poslanec Ivan Guzej v Slovenj Gradcu.

Marec

Šolski upravitelj Matija Pelko v Toplicah pri Zagorju. — Banovinski zdravnik dr. Maks Mihe- litsch v Velikih Laščah. — Viktor Flere, prokurist Kreditne banke v Ljubljani. — Ključavničarski mojster Alojzij Mekina v Ljubljani. — Tilka Sarabon, soproga profesorja v Ljubljani. — Franc Verbič,

trgovski potnik v Ljubljani. — Posestnik Franc Zigon v Grčarjevu pri Rakeku. — Zofija Serko v Cerknici. — Veleposestnik in lesni industrijalec Kolenc Franc v Rečici ob Savinji. — Gizela pl. Adamovich na Turjaku. — Posestnik Janez Tomšič v Smartnem pri Litiji. — Ignacij Lah v Ljubljani. — Franc Sprogar, železniški uradnik v Ljubljani. — Policijski uradnik Alojzij Repše v Ljubljani. — Rotacijski strojnik Franc Poženel, ki je 45 let služboval v Jugoslovanski tiskarni in tiskal od leta 1894. »Slovenec«. — Mati 8 otrok in blaga žena Emilija Zupan v Mariboru. — Učiteljica v p. Marjana Majer v Ponikvah. — Posestnik Kruljic Pavel v Ljubljani. — Šolski upravitelj v p. Franc Rauter v Planini pri Sevnici. — Strojvodja Franc Sešek v Novem mestu. — Brat Metod Vihtelič v samostanu usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu. — Učitelj Gvidon Sra- botnik v Celju. — Ključavničarski mojster Valentin Lotrič v Ljubljani. — Posestnik Josip Svetek v Sostrem pri Ljubljani. — Jože Snoj, uradnik TBPD in znan prosvetni delavec v Ljubljani. — Učiteljica Anka Celnar v Ljubljani. — Prelat dr. Franc Kova- či, pomemben organizator znanstvenega dela, pisatelj in odlični javni delavec, profesor bogoslovja v p., v Mariboru. — Inž. Milan Jenčič, pod- polkovnik v p. v Smarju pri Jelšah. — Bivši cer- kovnik na Brdu pri Lukovici Franc Lebar v Ljub- ljani. — Notar Franc Mastnak v Trebnjem. — Anton Oster, bivši magistratni uradnik in korek- tor v Ljubljani. — Beti Pušnik, lastnica tovarne v Celju. — Posestnik Avgust Karlinger v Stični. — Jera Filipič, mati župnika v Naklem. — Po- sestnik Ludvik Oven v St. Vidu pri Stični. — Šolska upraviteljica v p. Avgusta Klančar v Kam- niku. — Andrej Slejko, trgovec s sadjem v Kam- niku. — Janko Ogulin, veleposestnik v Vrtači pri Sevnici. — Višji poštni kontrolor Evgen Kržaj v Ljubljani. — Karolina Zotter, vdova šol. upr. na Gomilskem. — Ana Ižanc, vdova policijskega vodje v Ljubljani. — Odvetnik dr. Alojzij Homann v Radovljici. — Cecilija Zolnir, mati župnika iz Stranjic.

April

P. Rafael Grzina v samostanu oo. trapistov v Rajhenburgu. — Dvorni svetnik in finančni ravnatelj v p. Alojzij Kliment v Ljubljani. — Sestra Sergija Kure v Ljubljani. — Trgovca Ivan Smalc v Mirni na Dolenjskem. — Župnik Jožef Erker v Mozlju na Kočevskem. — Kmetijski svetnik v p. in dolgoletni ravnatelj Kmetijske šole na Grmu Viljem Rohrmann v Ljubljani. — Zdravnik dr. Ju- lijan Kotzmuth v Ljubljani. — Profesor Mihael Markič v Ljubljani. — Ivan Forshek, podjetnik v Trzinu. — Ana Zupanc, znana Cajnhova mama v Radovljici. — Pavla Mayerjeva v Ljubljani. — Ravnatelj opekarne Konrad Erhovnic v Ribnici. — Posestnik Franc Kovačič v Jurjevič pri Ribnici. — Posestnik Valentin Semrov v Logatcu. — Po- sestnik Ivan Sušteršič v Kranju. — Učiteljica Ivan- ka Dobnikar na Ježici. — Stare Antonija v Kranj- ski gori. — Posestnik Alojzij Kupec v Sv. Pavlu pri Preboldu. — Zobotehnik Sebastijan Vigele v Mariboru. — Martin Tomažič v Mostah pri Ljub- ljani. — Železničar Stane Čuč v Ljubljani. — Mari- ja Blažič, mati župnikova v Stangi. — Anton Srbe, trgovec v Žužemberku. — Odvetnik dr. Franc Frlan v Ljubljani. — Zorka Zitko, uradnica v Ljubljani. — Čevljarški mojster Franc Ternovec v Ljubljani. — Učitelj v p. Mihael Levstik. — Tere- zija Rožman, sestra knezskofoja dr. Gregorija Rož- mana v Ljubljani. — Franc Rupert, poštni uradnik v p. v Ljubljani. — Župnik v Zalni Jožef Solar. — Dr. Mirko Potočnik, okrajni načelnik v Crnom- lju. — Arhivar Frančišek Svetič v Kamniku. — Kunigunda Novak, vdova po pek. mojstru v Kam- niku. — Posestnica Helena Orešnik v Trbovljah. — Pavla Raktelj v Ljubljani. — Veleposestnik in dolgoletni župan občine Bizelsko Janežič Josip v Bizelskem. — Marija Jamnik v Ljubljani. — Jo- žefa Cas, veleposestnica na Dobravi pri Slovenj Gradcu. — Krojaški mojster Franc Golob v Pod- lipi pri Raki. — Posestnica Ivanka Rosenberger v Novem mestu. — Peter Hladnik, preglednik fin. kontrole v p. v Škofji Loki.

Maj

Ravnatelj zavarovalnice »Dunav« Gvido Pre- gelj v Ljubljani. — Železniški insp. Franc Zlatnar iz Mekini pri Kamniku, v Belgradu. — Amalija Stare, vdova po pisatelju Josipu Staretu, v Ljub- ljani. — Neža Erzina, mati župnika, pri Sv. Krizu pri Litiji. — Josipina Cas, znana dobrotnica si- romakov, v Smartnem pri Slovenj Gradcu. — Vele- trgovca in mešan Ljubljanski Viktor Rohman v Ljubljani. — Učiteljica Marija Zevnik v Catežu ob Savi. — Amalija Pečovnik, soproga gimn. ravnatelj v Ljubljani. — Ivan Konte, poštni inspektor v pok. v Ljubljani. — Posestnik in občinski od- bornik Franc Vrabec v Kapli na Pohorju. — Po- sestnica Frančiška Pucelj, mati ministra in sena- torja, v Velikih Laščah. — Posestnik in strojar Traatnik Urban v Cerklah pri Kranju. — Pekovski mojster in posestnik Karel Bele v Ljubljani. — Posestnik Ivan Kapelj, oče nadfaktoria Jugoslovans- ke tiskarne, v Ljubljani. — Sodni oficial Tone Kržišnik v Žužemberku. — Gisy Kleinschrodt, vdo- va po generalmajorju, v Ljubljani. — Posestnica Alojzija Košir v Domžalah. — Pekovski mojster Andrej Macarol v Mariboru. — Učiteljica Elza Luschn v Ljubljani. — Veletrgovca in šef tvrdke R. Miklauc Franc Drofenig v Gradcu. — Leopoldina Vidic, vdova po sodniku v Kamniku. — Mirko Potokar, sodni pripravnik v Ljubljani. — Janez Janc, posestnik v St. Petru pri Novem mestu. — Čevljarški mojster Janko Dolenc v Ljubljani. — Cerkovnik Jožef Ramšak pri Sv. Treh Kraljih na Vrhu. — Učiteljica Vlasta Bitenc v Ptuj. M. Lav- rencija Božič, meščanskošolska učiteljica v uršulins- kem samostanu v Škofji Loki. — Franc Knafelec, posestnik v Smihelu pri Novem mestu. — Marija Loretto v Ljubljani. — Knjigovodkinja Milka De- bevec v Ljubljani. — Posestnica Marija Turin pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. — Strojnik Anton Stalec v Ljubljani. — Strojvodja v p. Janez Pance v Ljubljani. — Dolgoletni župnik v Zapogah Ivan Franke, ki je med svetovno vojno prišel v inter- nacijo na italijanski otok Sardinijo. — Veleposest- nik in ugleden politik in gospodar Josip Lenarčič na Vrhniki. — Šolski upravitelj v p. Jože Bohine v Brežicah. — Dr. Ivan Milavec, bivši poslanski zdravnik na Dunaju. — Nadmojster pri KID Lan- guš Jakob v Ljubljani. — Bivši trebanjski župan in posestnik Josip Zafran v Ponikvah pri Treb- njem. — Anton Marn, uradnik v Ljubljani. — Trgovca Ivan Zottl v Slovenskih Konjicah. — Orož- niški komandir Franc Cebular v Ljubljani. — Mi- mica Cenčič, soproga šol. upravitelja v Kamniku.

Junij

Matej Tomazin, slovenski duhovnik in bano- vinski tajnik JRZ, neutrujen in borben politični delavec, neprekosljiv organizator in velik idealist. — Dekan in konzistorialni svetnik Karel Presker v Smartnu ob Paki. — Marija Gregorec v Ljub- ljani. — Jakob Vodopivec, uradnik v Mariboru. — Asta Basajeva, žena ravnateljice Zadržne zveze v Ljubljani. — Veleposestnik Viktor Koren v Košakih pri Mariboru. — Stavbenik Franc Dedek v Ljub- ljani. — Kristina Pavletič, soproga policijskega svetnika v Mariboru. — Mizarški mojster Janez Zorman v Ljubljani. — Posestnik Mihael Marovt v Braslovcah. — Antonija Orehek v Ljubljani. — Anton Smerdelj, strokovni učitelj v p. v Ljubljani. — Marija Klemenec v Zgornji Šiški. — Bogoslovec fr. Alfonz Cernisek v frančiškanskem samostanu v Ljubljani. — Ivana Flerin v Domžalah. — Pavla Perko v Ljubljani. — Ivan Zalar, Jezero-Podpeč. — Višji veterinarski svetnik v pok. Pravoslav Rebek na Viču. — Mesarica in posestnica Franči- ška Ocivik v Ljubljani. — Pavla dr. Bezičeva, so- proga zdravnika v Kranju. — Janez Lovko, po- sestnik in javni delavec iz Cerknice. — Orožniški narednik in učitelj na orožniški šoli v Ljubljani Gašper Ogrin. — Krojaški mojster Anton Prezelj v Ljubljani. — Posestnica Marija Vršnak v Rečici ob Savinji, znana dobrotnica. — Jakob Zitko, po- sestnik na Verdu pri Vrhniki. — Marija Logar, posestnica iz Vrzdence pri Horjulu. — Ivan Hro- vatini, posestnik v Dolu pri Borovnici. — Boris Jenko, družabnik tovarne v Ljubljani. — Šolski upravitelj na Crnučah Rudolf Znidaršič. — Posest- nica in gostilničarka Urška Kalan v Škofji Loki. — Posestnik Vinko Rotar v Trbovljah. — Višji finančni svetnik Hinko Perne v Ljubljani. — Delo- vodja pri KID Kočar Rudolf na Jesenicah. — Davčni služitelj v p. Jakob Flek v Krškem. — Ma- rija Herman v Mariboru. — Gostilničar in po- sestnik Ivan Gostinčar v Klečah pri Dolu. — Gostilničar in posestnik Franc Brule v Kranju. — Marija Planinšek v Ljubljani. — Orožniški na- rednik v p. Pegan Franc v Ljubljani. — Šef-pri- marij in pisatelj dr. Franc Derganc v Ljubljani.

Julij

Vdova po rev. dr. tržarine Jerica Simčič v Ljubljani. — Uradnik tehničnega oddelka banske uprave Ivan Mlinarič v Ljubljani. — Marija Černe- tova v Ljubljani. — Davčni upravitelj v p. Franjo Kranjc v Gorenjem Gradu. — V Zalogu Jernej Kovič, upokojeni župnik polniški, znan po svoji dobrotnosti in kot star vojak. — Posestnica Josi- pina Marin iz Arclina pri Vojniku, v Ljubljani. — Restavratorka Franja Kumrova v Kamniku. — Pro- fesorica liceja Vida Vrtovec v Ljubljani. — Zena strojevodja Terezija Novak v Ljubljani. — Davčni izvrševalec v p. Franc Rojec v Ljubljani. — Zena davčnega upravitelja v p. Marica Tičar pri Sveti Marjeti pri Rimskih toplicah. — Posestnik Franc Usenik na Velikem Vrhu. — Marija Čepičeva v Mariboru. — Peter Jenko, prokurist tvrdke Verov- šek v Ljubljani. — Jakob Eržen, mizarški mojster in posestnik na Lescah. — Lucija Mohar v Spodnji Šiški. — Rafael Berlot, poslovodja v Ljubljani. — Antonija Bakovnik v Mariboru. — Župnik Blaž Rebol, zaslužen dušni pastir v Beli Cerkvi pri Novem mestu. — Anica Dequal, soproga orož. pod- polkovnika v Zagrebu. — Frančiška Ahlin na Je- žici. — Jože Breznikar, politično upravni priprav- nik v Braslovcah. — Šolski upravitelj v p. Ivan Kuhar v Dobu pri Domžalah. — Sestra Boleslava Marija Fink, usmiljenka v splošni bolnišnici v Ljubljani. — Posestnik Ivan Klančič, vnet pro- svetni delavec v Mirni pri Gorici. — Posestnik Franc Kopore v Dobrnica. — Posestnik Janez Čemažar pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko. — Jožef Zeichen, dolgoletni ravnatelj Mohorjeve druž- be in znan prosvetni delavec na Koroškem v St. Ja- kobu v Rožu. — Karel Soss, ugledni ljubljanski trgovec, v Berlinu. — Janez Špeh, mestni uslužbe- nec v p. v Ljubljani. — Posestnica Uršula Hribar v Ljubljani. — Janez Kralj, oče znanih slovenskih umetnikov, v Dobrepoljah. — Posestnik in mlinar Franc Udri v Kamni gorici. — Posestnik in gostil- ničar Jakob Vrščaj, v Crnomlju. — Posestnik in lastnik žage Jožef Simončič na Bregu pri Litiji, agilen javni delavec. — Zaščitna sestra Kristinka Komidar. — Odvetnik dr. Karel Sturm v Ljub- ljani. — Amalija Kocmur v Mariboru. — Osmo- šolec Rado Lukežič v Celju. — Učitelj v p. in po- sestnik Tomaž Grad v Celju. — Posestnica Ivana Oblak na Viču. — Marija Frelj v St. Rupertu na Dolenjskem.

Avgust

Krojaški mojster Viktor Perpar v Ljubljani. — Ludvik Černe, ugledni in daleč znani zlatar ter ljubljanski mešan v Ljubljani. — Strojvodja Anton Brecljinik v Ljubljani. — Trgovca in po- sestnik Ivan Levstek v Sodražici. — Župnik Stelan Belšak v Vičavi pri Ptuj, zaslužni dušni pastir. — Mestni gradbeni tehnik Edvard Schimpf v Ljubljani. — Josip Saveli, upravnik celjske pošte, znan javni delavec na Goriskem in v Celju. — Gašper Bolte, v Ljubljani. — Trgovca Franjo Jošt v Celju. — Trgovca in posestnik Ivan Pretnar na Bledu. — Strojvodja Martin Kremžar iz Ljubljane. — Trgovca Zorko Matej pri Sv. Juriju ob j. ž. — Apton Rudolf Majer, trgovec v Celju. — Viš. žel. uradnik v p. Ivan Smolič v Ljubljani. — Bar- bara Mušič v Ljubljani. — Trgovca Karel Planin- šek v Ljubljani. — Mija Rezar v Ljubljani. — Posestnik v Zaklju Anton Korun. — Josipina Paar v Mariboru. — Posestnik Matija Babšek v Štepanji vasi pri Ljubljani. — Posestnik in trgovec Jernej Bartol v Zamostecu. — Učitelj Franček Zličar v Ponikvah ob j. ž. — Poštna uradnica Antonija Berger v Celju. — Posestnik na Dovjem Kocjančič Franc, v Ljubljani. — Vera Milost v Ljubljani. — Jakob Zupančič, upokojeni gimnazijski ravnatelj, vester pedagog, v Ljubljani. — Janez Kotar, po- sestnik v Sv. Krizu pri Litiji. — Alojzij Zajc, v Novem mestu. — Vodja orožniške postaje v Veliki Nedelji Mihael Kuess. — Lina Hinterlechner, v Ljubljani. — Veliki župan v p. in javni delavec dr. Miroslav Lukan, v Ljubljani. — Zel. uradnik Franc Marn v Ljubljani. — Ivan Bakovnik, javni notar v Kranju. — Keramik Milan Puc, znani igralec Rokodelskega odra v Ljubljani. — Kamno- seški mojster Franc Kunovar v Dolnicah. — Adela Vidmar v Ljubljani. — Posestnik in bivši župan Anton Kastelic v Zalni pri Višnji gori. — Po- sestnik Alfonz baron Wurzbach v Ljubljani. — Mici dr. Bergeljeva, soproga zdravnika na Jese- nicah. — Alojzija Cop na Jesenicah. — Jožefa Teuž v Smartnem ob Dreči. — Akademik Albin Zupan, žrtev nezgode v Špiku. — Bivši admiral Daubleb-

sky z gradu Belnek pri Moravčah. — Posestnik Jakob Debevec na Glincah. — Justina Jurc, so-proga sprevodnika drž. žel., dobra krščanska mati. — Veleposestnik Franc Strmšek v Hošnici pri Laporju. — Odvetnik dr. Fric Zangger v Celju.

September

Strojvodja v p. Karlo Cerkenik v Ljubljani. — Franc P. Zajc, ugledni optik in meščen v Ljubljani. — Marija Gosar, mati bivšega ministra dr. Gosarja v Ljubljani. — Lina Legatova v Ljubljani. — Marija Smolnikar v Sošanju. — Zasebni uradnik Stanislav Palouc v Ljubljani. — Minka Trampuž v Celju. — Rozalija Homer v Mariboru. — Majda Novak, učenka v Ljubljani. — Marija Hodnik na Vrhniki. — Ivan Svetec, posestnik, gostilničar in opekarnar v Ljubljani. — Jože in Marija Nučič, žrtvi roparskega umora v Blatu pri Grosupljem. — Trnovski župnik Janko Cegnar, bivši vojni kurat in zaslužen dušni pastir, odlični cerkveni govornik, v Ljubljani. — Viljem Lorber, carinski uslužbenec v Ljubljani. — Mili Suhadolnik v Dolu pri Borovnici. — Mlinarica in posestnica Marija Pečar v Zagradu. — Sedmošolec Vito Kržič v Zagrebu. — Ivan Jakopič, uslužbenec Vzajemne zavarovalnice, eden izmed starih Krekovič sodelavcev, v Ljubljani. — Ivan Mohar, sprevodnik v p. v Ljubljani. — Prof. Adolf Lapajne, slovenski umetnik, v Zagrebu. — Karel Ferjan, šef glavne banske pisarne v p. v Ljubljani. — Bogumil Kajzelj, bančni podravatelj v p. v Ljubljani. — Joško Ilc, ravnatelj veletrgovega Rekord v Belgradu. — Brigadni general Adolf Kilar, eden najpospešnejših slovenskih visokih častnikov, v Vranju. — Martin Pečnik v Ljubljani. — Dr. Ivan Hojnik, posestnik in drž. pravdnik v Mariboru. — Učiteljica Klara Baloh v Ljubljani. — Marija Lavrič v Ljubljani. — Franc Breskvar, najstarejši ljubljanski knjigovec. — Mihelčič Ema, žena veleposestnika in trgovca v Dubravi pri Zavrču. — Karel Kramer, krojaški mojster v Celju. — Jožef Herman, trgovec v Očeslavcih pri Gornji Radgoni. — Franc Mayer, žel. v p. in posestnik v Mariboru. — Alojzij Midofler, krojaški mojster v Novem mestu. — Drago Pintarič, šol. upravitelj v p. v Mariboru. — Zvonimir Turnšek, trgovec na Jesenicah. — Meta Merše v Ljubljani, ki je 55 let služila v uršulinskem samostanu. — Učitelj v Železnikih Anzelm Križnar, v Ljubljani. — Marija Humek na Raki pri Krškem. — Luka Ahačič, okrajni gozdar v p. v Crnomlju. — Marija Purkat v Ljubljani. — Vida Ilija, soproga urednika »Slovenca« v Ljubljani. — Blanka Berlič v Ljubljani. — Ivan Zupanc, deželni adjunkt v p. v Ljubljani. — Posestnik Anton Kolar v Podčetrtku. — Ivan Černeha, sodni sluga v Ljubljani. — France Košir, akademski slikar v Škofji Loki. — Posestnik Alojzij Veber na Jese-novcu pri Zalem Logu.

Oktober

Posestnik in gostilničar Albin Grčar v Smartnem pri Litiji. — Ivana Hočvar, posestnica v Mekinjah. — Marija Zbontar, sestra župnika na Koroski Beli, istotam. — Vdova po nadučitelju Marija Terstenjak v Ptuj. — Posestnica Marija Pfeifer v Hočah pri Mariboru. — Posestnica Marija Rakun v St. Janžu. — Učitelj Karel Goršek v Ljubljani. — Sedlarski mojster Alojzij Brecljnik v Ljubljani. — Ravnatelj pošte, telegrafa in telefona v pokouju dr. Anton Vagaia v Ljubljani, organizator ljubljanskega poštnega ravnateljstva. — Slabni podjetnik in tesarski mojster ter član celjskega mestnega sveta Vinko Kukovec v Celju. — Železniški uradnik v p. Josip Glaser v Mariboru. — Žel. uslužbenec v pokouju Jakob Trček v Ljubljani. — Apolonija Jeretina v Ljubljani. — Uradnica banske uprave Gabriella Šink v Ljubljani. — Bazilij de Cecco, trgovec v Prežganju. — Posestnik Matija Drobež v Kapeli pri Sv. Juriju ob Taboru. — Viljemina Finc v Ljubljani. — Martin Hudales, policijski nadzornik v Ljubljani. — Gostilničar in posestnik Jakob Božič v Trbovljah. — Zasebnica Julijana Beguš v Ljubljani, častni kanonik ljubljanskega kapitlja, župnik in kočevski dekan Ferdinand Erker v Kočevju. — Posestnik Janez Solar na Brezjah. — Marjanica Bobek v Ribnici na Dol. — Učiteljica Tončka Završnik v Ljubljani. — Olga Balon, vdova vinarskega komisarja v Mariboru. — Antonija Plestenjak v Ljubljani. — Zasebnica Marija Šimec v Ljubljani. — Šef-zdravnik drž. žel. v pokouju dr. Ivan Geiger v Ljubljani. — Posestnik in gostilničar Ivan Černe v Ljubljani. — Bivši župan Ivan Sitter v Trbovljah. — Trgovca Franciška Rihrtaršič v Ljubljani. — Dolgoletni župan Rogoške Slatine Vinko Zorman na Knežcu pri Rogoški Slatini. — S. Marija Avrelja Ušen, nad 40 let velezaslužna voditeljica kuhinje ljubljanske splošne bolnišnice. — Franci Bleiweiss, v Mediji-Izlake. — Administrativni major v pok. Josip Ušeničnik v Ljubljani. — Trgovec in posestnik Matija Jereb na Viču v Ljubljani. — Pavla Stok, žena trgovca v Kamnici pri Mariboru. — Gostilničarka Albina Bahar v Ljubljani. — Vdova uradnika Katarina Sluga v Ljubljani. — Banski šolski nadzornik v p. in občinski svetnik mesta Ljubljane Fortunat Lužar, znan prosvetni delavec in pisatelj. — Glavni univerzitetni arhivar Albin Bevc v Ljubljani. — Ernest Sedlak, davčni nadupravitelj v pok. v Ljubljani. — Vdova po višem nadzorniku drž. železnice Serafina Kovač v Ljubljani. — Veleposestnik Janžekovič Andrej v Mariboru. — Nadsprevednik drž. železnice v p. Ogorevc Ivan.

Naj vsem tem in tudi tistim, ki jih nismo mogli omeniti, čori lučka hvaležnega spomina in ljubezni preživeli na grobovih, pod katerimi čakajo vstajenja v Gospodu.

Verne duše

Menda smo nanje kar čisto pozabili. Morda se jih spominamo le na njihov praznik in pri kakšni črni maši.

Včasih so ljudje ob vsaki priliki nanje mislili. Če se je zvezda utrla, nas je mati učila takole: »Vidiš, zdaj se je ena duša ločila s telesa! Bog se je usmilil in vseh duš v vicaah.« — Prav tako smo dejali, če je močno zagrmelo ali se zabljekalo. Kadar nas je bolel zob, trebul ali glava, nam je zopet rekla: »Kar za duše v vicaah obrni, pa boš lažje prenašal.« Če si moral drugo jutro ob določeni uri vstati, si se jim zvečer s kratko molitvico priporočil in so te gotovo o pravem času poklicale. Se kadar nisi mogel zaspati, nismo poznali recepta, da bi šli do tisoč in milijona — kar očenaš za verne duše in to je zmanjkalo, da se sam nisi zavedel kdaj. Ko je gospodinja pobrala kruh iz peči, je na sredo položila dva polena v obliki križa, da bi se uboge duše ne »matrale«. Ko je gospodar zvečer zapahnil zapah na vratih, je naredil tri križe in poprosil duše, da so varovale vse njegovo imetje pred ognjem in tatovi. Pri naših hišnih »Bohkih« v kotu smo prižigali lučke za verne duše, zlasti ob sobotah, ker je to Marijin dan, in Ona reši ta dan največ duš iz vic. V vsaki hiši je vesela ona slika, ko mašnik povzdiguje kelih, pod njim pa duše v strašnih plamenih. Tudi revnejše matere so epekle pred Vsemi svetimi prešce, ki smo jim rekli tudi božjaki — božji kruhki, ali pa »svahčee«, ponekod tudi »martinčiki«. Vsak, kdor je

Zaključek šolskega leta na gospodinjski šoli v Svečini

Gojenke tretjega letnika gospodinjske kmetijske šole v Svečini nad Mariborom

Banovinska gospodinjska šola v Svečini v lepem in sodobno preurejenem gradu in postavljena prav ob našo severno mejo, je te dni zaključila že svoje tretje šolsko leto. Ni nam treba poudarjati velikanskega pomena gospodinjske šole v Svečini, ki je bila z velikimi žrtvami banovine urejena prav zato, da bi omogočila potrebno izobrazbo kmečkim dekletom v vsem okolišju naše štajarske meje. In v resnici se štajarska kmečka dekleta v veliki meri poslužujejo ugodnosti te šole, in tako je tudi tretji letnik imel 41 gojenk. Šolsko leto se je začelo lani v začetku decembra in se končalo po 11 mesecih letos konec oktobra. Zaključne slovesnosti v ponedeljek se je udeležil tudi g. ban dr. Marko Natlačen. Po zahvalni službi božji, katere so se udeležile vse gojenke v lični zavodski kapeli, je g. ban dr. Marko Natlačen v skupni učilnici nagovoril dekleta in jih z lepimi besedami spomnil na nauk, ki so jih bile deležne v tej šoli za življenje. Opozoril, naj tudi v življenju v družinah, kjer bodo delovale, ostanajo zveste veri in Bogu, slovenskemu narodu, materinemu jeziku in državi ter naj v tem smislu skušajo vplivati na svojo okolico, je priključil tri želje. Banovina bo v prihodnjih letih posvetila prav posebno skrb našemu kmečkemu gospodarstvu in kmečkemu prebivalstvu. Za povzdigo ugleda naših kmetij, na katerih se že tako pogosto ustavlja tujec, je nadvse važno, da imajo lepe in lične vrtove. Vestna gospodinja to lahko doseže z malen-

kostnim trudom. Malo podjetnosti je treba, pa se dajo urediti tudi gnojnične jame in se odpravijo neprimerna in nezdrava gnojšča, ki kaže tako čisto okolico naših kmečkih domov. Hkrati pa z urejeno gnojnično jamo kmet gospodarsko doseže nepričakovane koristi. Podjetna kmečka gospodinja lahko z dobrim nasvetom in z zgledom iz šole prepriča tiste starokopitne, ki se morda branijo takih »novotarij«. Končno pa skrbi vsaka najlepše za družino, če pazi, da se pridelano sadje kar najbolje izkoristi, posuši in vkuhava, namesto pa, da se v veliki meri prekuhava in žganje, kar celo lahko škoduje. Za tem je g. ban razdelil spričevala gojenkam, ki so z res lepim uspehom končale letnik. Dvajset jih je doseglo odlični uspeh, 20 prav dober, 1 pa dober uspeh. Zanimivo je bilo, da je bilo videti kljub temu še marsikako solzno oko, kar je povzročilo razočaranje nad šolskim uspehom in kar hkrati najlepše dokazuje hvalevredna stremiljenja vseh gojenk. Ob slovesu so se gojenke s pristrčno pesmijo zahvalile g. banu za obisk in nastopile z lepo simbolično vajo, ki je dokazala, da obilno delo v kuhinji, na njivah in v hlevih, delavnih deklet ne zadržalo, da ob prostem času tudi ne bi vadile skupinskih vaj. Ko odhajajo sedaj na svoje domove, jim želimo, da bi s pridom uporabile vse izkušnje in znanje, ki so ga pridobile pod spretnim in strokovnim vodstvom v šoli, v povzdigo svojih domov in v izboljšanje življenjskih razmer svojih družin.

ROGAŠKA SLATINA

zdravi tudi v zimskem času razne bolezni želodca, čreves, oblisti, žolča, jeter, sladkorne bolezni itd. Vsa sredstva zdravljenja se nahajajo v hotelu JUGOSLOVANSKI KRALJ, 86 najmodernejše opremljenih sob. Centralna kurjava. Strogo dietična kuhinja. Družabni prostori, radio.

Vse informacije daje brezplačno Zdravišče Rogoška Slatina.

Droblne novice

Koledar

Sreda, 1. novembra: Praznik Vseh svetnikov. Četrtek, 2. nov.: Spomin vernih duš; Just, m. Petek, 3. nov.: Viktorin, škof; Venerida, d.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal gospod Jože Lužar, zvaniknično splošno bolnišničar. Pogreb bo v četrtek ob pol 3 popoldne. Umril je v visoki starosti 85 let g. Jakob Schwazmann. Pogreb bo izpred mrtvašnice Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanske cesti v četrtek, 2. novembra ob 3 popoldne na župnijsko pokopališče na Viču. Naj počiva v miru! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† Na Zgornji Polskavi je mirno v Gospodu zaspal v 73. letu starosti gospod Franc Srebat, bivši posestnik in lesni trgovec. Pogreb bo v četrtek, 2. novembra popoldne na domače župnijsko pokopališče. Naj v miru počiva!

† V Bistrici pri Limbušu je umrl ugledni posestnik in lesni trgovec g. Jožef Kolfer v starosti 66 let. Sveta maša zadušnica za blagim pokojnikom se bo brala 2. novembra v limbuški župni cerkvi, od koder bo nato pogreb na farno pokopališče. Naj v miru počiva! Sorodnikom naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Izpit za avtorizacijo je napravil pred državno komisijo v Belgradu diplomirani geodet g. Avgust Mencinger, uradnik KID na Jesenicah. Čestitamo!

— Na ekonomsko-komercialni visoki šoli v Zagrebu je bil diplomiran za inženirja ekonomije g. Golob Franc, član AKD »Danice« v Zagrebu. Iskreno čestitamo!

— Poroke. V Kamniku so sklenili zakonsko zvezo trgovca na Šutni g. Lojze Rodič in gđ. Angela Rodetova, g. Franc Kumer in gđ. Marica Exlerjeva; v Domžalah pa sta se vzela g. Tone Miševlj, dolgoletni član nogometne enajstovice SK Diska in gđ. Anica Tergaj. — Bilo srečno!

PUH - PERJE R. MIKLAUC LJUBLJANA

— P. Bernard Ambrožič se vrača v Ameriko. Danes odpotuje čez Trst v Ameriko g. P. Bernard Ambrožič, ki se je mudil delj časa v domovini. Ob svojem prihodu v domovino je imel lepe načrte, da bi med slovenskim narodom vzbudil in poglobil zanimanje za izseljenske probleme, predvsem pa, da bi naše ljude

prisel po »svahčee«, je moral najprej moliti za verne duše.

Prav in lepo bi bilo, če bi bil tudi sedanjí rod tako povezan z vernimi dušami, kot so bili naši predniki.

di seznanil z življenjem ameriških Slovencev. Prinesel je s seboj mnogo slik, da bi z njimi poživljal svoja predavanja. Žal pa mu je bolezen te lepe načrte preprečila in je moral celo iskati pomoči v bolnišnici. Sedaj odhaja g. P. Bernard nazaj v Ameriko, in sicer bo posvetil vse svoje sile organizaciji in misijonskemu delovanju med našimi rojaki v Kanadi. G. patru želimo srečno pot in njegovemu delu obilo blagoslova. Obenem mu pa domovina izroča prisen pozdrav za svoje sinove in hčere v Ameriki.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvice, srca, proti kamnom, sklerozí, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Boljši oíd lažje dela in večja sposobnost z pravilno pamerjenimi očali od

LJUBLJANA PASAŽA NEBOTIČNIKA

— V radiu Bratislava bo koncert dr. p. Bernardina Sokola O. F. M. 1. novembra ob 17.20. — Sejem v Vel. Laščah. V ponedeljek, dne 6. novembra t. l. bo v Vel. Laščah običajni Lenartov živinski in kramarski sejem. Kupci vabljani!

— Kakor vsako leto bo tudi letos živinski in kramarski sejem v Zagorju v petek, dne 3. novembra. Kupci in prodajalci vladno vabljani! Uprava občine Zagorje ob Savi.

— Turisti in izletniki so prišli z reduciranim prometom ob važno zvezo tudi na kamniški progi. Ukinjen je bil vlak, ki je odhajal iz Kamnika ob 8 zvečer in se je potem vračal iz Ljubljane nekaj minut čez 9. Ker odhaja zdaj zadnji vlak že ob 17 in nekaj minut, je nastala v prometu občutna vrzel. Vendar pa imajo potniki na razpolago še avtobusno zvezo s »Peregirnovim« avtobusom, ki odhaja po novem iz Kamnika ob 19 in se vrača iz Ljubljane ob 23.30. Ta avtobusna zveza, ki je bila uvedena pred leti za posetnike opere in drame, je zdaj tudi dobrodošlo nadomestilo za reducirani večerni kamniški vlak.

— Telovadci in plesalci pozor! Negufte telo in noge s SANOPEDOM, da boste stalno zdravi. — Glavna zaloga: drogerija Jančigaj, Ljubljana, Krekov trg.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi, vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« gorenice.

— Po pokojnem Ignacu Sitterju, bivšem županu v Trbovljah, smo prejšnjo sredo priobčili smrtno oznanilo, v katerega pa se nam je vrnila zaradi telefonskega sprejemanja naročila pomota;

Ljubljana, 1. novembra

Gledališče

Drama: Sreda, 1. nov.: »Antigona«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Četrtek, 2. nov.: »Striček Vanja«. Premiera. Premiereki abonma. — Petek, 3. nov. ob 3 pop.: »Kacijanar«. Dijaska predstava. Globoko znižane cene. — Sobota, 4. novembra: »Striček Vanja«. Red B.

Opera: Sreda, 1. nov.: »Trubadur«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Četrtek, 2. novembra: »Boris Godunov«. Red. Četrtek. Gostuje Josip Krizaj. — Petek, 3. nov.: »Kogojeva akademija«. Izven. — Sobota, 4. nov.: »Pri belem konjčku«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Radio Ljubljana

Sreda, 1. novembra: 9 Napovedi, poročila — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve — 10.30 Verski govor (g. rav. Jože Jagodic) — 10.45 Duhovne pesmi (plošče) — 11.30 Praznični koncert Radijskega orkestra — 15 Napovedi — 13.02 Tercet sester Stritarjevih ob spremljevanju harmonija — 13.50 Godalni kvartet za flavto, violino, violi in čelo (g. F. Bernard, gđ. Fr. Ornikova, gg. G. Ivančič in C. Sedlbauer) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Saint Saens: Ples okostnjakov, simfonična slika (plošče) — 19.50 Uvod v prenos — 20 Prepos iz ljubljanske opere — v I. odmoru: Glasbeno predavanje — v II. odmoru: Napovedi, poročila.

Drugi programi

Sreda, 1. nov.: Belgrad: 20 Prenos iz Nar. gledališča — Zagreb: 20 Orgelski koncert, 20.30 Pevski koncert, 21 Komorni koncert — Ankara: 20.20 Vesel program — 20.30 Jazz — Sofija: 19.50 Lahka glasba, 21.30 Plesna glasba, 22.30 Koncert narodne glasbe — Bratislava: 21 Janske pesmi — Beromünster: 20.15 Max Regger: Godalni trio — Budimpešta: 19.25 Orgelski koncert — Bukarešta: 20 iz zgodovine ples. glasbe, izvajajo Radijski orkester, 21 Pevski koncert, 21.30 Gosli in klavir, 22.15 Zabavna glasba — Hürby: 19.30 Zvočna igra, 21 Ameriški pevci — Oslo: 20.15 Koncert Radijskega orkestra — Sottens: 20 Pisan drobiž, 20.30 Simfonični koncert Radijskega orkestra — Rim-Bari: 20.10 Opera glasba, 20.30 Pisan drobiž, 22.20 Komorna glasba — Trst-Milan: 20.30 Pesmi in plesi, 22.20 Komorni koncert, 23.15 Plesna gl. — Florencia: 20.30 Izbrana glasba, 21.15 Koncert orkestra, 21.45 Vokalni koncert, 22.10 Plesna glasba.

Prireditve in zabave

Društvo »Vodnik« uprizori drevi ob 8 v Martinčevi dvorani v Zgornji Šiški prazniku primerno igro »Grobovic«. Društvo vladno vabi ne samo šiskarje, temveč vsjo javnost, naj so te prireditve v čim večjem številu udeležijo.

Klavirski koncert pianista Ignacija Friedmana. V ponedeljek dne 6. t. m. bomo slišali v Ljubljani prvič znamenitega poljskega pianista Ignaca Friedmana. Kot uvod za svoj koncert bo zaigral Bachovo Ciaccono, ki je v Bussonijevi klavirski prireditvi ena najbolj reprezentativnih del klavirskega repertoarja velikih svetovnih mojstrov. Nato bo zaigral slavni umetnik več skladb največjega klavirskega skladatelja vseh narodov in časov Friderika Chopina. Dalje eno Schumannovo in eno Lisztovo delo. Na koncert opozorjamo. Vrši se bo v veliki filharmonični dvorani prihodnji ponedeljek ob 20. Vstopnice v Knjigarni Glasbene Maticе.

Predavanja

Filozofsko društvo v Ljubljani bo imelo v soboto 4. novembra 1939 ob 18 v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi svoje prvo predavanje. Predavala bo docentka ga. dr. Alma Sodnikova o temi: Filozof F. S. Karpe in »Academia operosorum«. Odlomek iz zgodovine filozofije pri Slovincih. K predavanju so vabljeni vsi, ki se zanimajo. Vstop prost.

Sestanki

Prosvetno društvo v Zeleni jami ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 5. nov. 1939 ob pol 5 popoldne v Zavetišču v Zeleni jami. Dnevni red običajen.

Cerkveni vestnik

II. Vnanja Marijina kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima na prvi petek, dne 3. t. m. ob 6 zjutraj sv. mašo e skupnim sv. obhajilom; v nedeljo, dne 5. t. m. pa ob 14 ehod. — Pridite vse! Voditelj.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v sredo: dr. Kmet, Tyrševa 43; mr. Trnkoczy, Mestni trg 4. in mr. Ustar, Selemburgova ul. 7. — V četrtek: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

pokojni se je namreč pisal Ignac Sitter, ne pa Ivan Sitar, kar s tem popravljamo.

— Avtomobilist je podrl 17-letnega kovaškega vajenca Albina Dokarja iz Preske pri Medvodah. Avtomobil je zgrabil fantla in ga vrغل ob tla, tako da so morali reševalci hudo potolčenega ponesrečenca prepeljati v ljubljansko bolnišnico.

— Občni zbor Zdrženja aktuarjev kraljevine Jugoslavije. Letošnji občni zbor je bil v nedeljo 29. oktobra v sejni dvorani Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani. Poleg tekočih poslov je bilo na dnevnem redu tudi več izrednih zadev. Predvsem je občni zbor soglasno imenoval g. Radovana Matjašiča, generalnega direktorja SUZOR-a v Zagrebu, z ozirom na njegove izredne zasluge v našem socialnem in zasebnem zavarovanju, nadalje za njegove zasluge kot eksperta pri številnih mednarodnih pogodbah itd., itd., za častnega predsednika Zdrženja. — Zaradi sedanje politične napetosti se je pečal občni zbor z vprašanjem vojne rizika, to je s problemom vključitve škod, katere povzroča vojna v življenjskem in elementarnem zavarovanju, v zavarovanje itd. — Popoldne je bil slavnostni banket v srebrni dvorani hotela »Union«, na katerem je zastopal Vzajemno zavarovalnico njen prvi podpredsednik gospod Janko Mlakar, banko »Slovijoc« pa njen generalni direktor g. dr. Bole.

Kranj

Nosite »HINKO« klobuke!

Dr. med. Janko Kalan

specialist za ustne in zobne bolezni v Kranju zopet redno ordinira

TRACY-ROONEY
KINO UNION
Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.

Film za ljudi plemenitega srca, za ljudi, ki ljubijo mladino

BREZDOMCI

Rezervirajte vstopnice v predprodaji!

Ne sramujte se solz, če Vas bo film ganil, pretresel v dno duše! — Splošna borba vsega sveta je: »Brezdomci« je najaktualnejše ljudsko delo zadnjih let, je glasen memento vsem ljudem, da je mogoče mladino rešiti le na ta način, da se najde pot do njenega srca!

Najlepši film zadnjega desetletja! Umetnina, ki je bila odlikovana s prvo nagrado za filmsko umetnost!

LJUBLJANA

1919 - 1939

Ko so konec oktobra leta 1918 vojak vseh držav, ki so se udeležile svetovne morije, odhajali na svoje domove, je bil vsak izmed teh prepričan, da je s seboj vojaško suknjo za vselej.

Toda kaj je bilo iz teh želja? Naši slovenski vojak, ki so komaj prispeli na svoje domove, so kmalu prišli do prepričanja, da bo treba svobodo, ki je bila komaj dosežena, zopet braniti na severni meji. Ze konec novembra in v začetku decembra je odšlo iz Ljubljane, Celja in Maribora nekaj sto zavednih in ljubečih borcev pod odličnimi poveljniki, generalom Maistrom, majorjem Lavričem in takratnim kapetanom Martiničem na mejo naše zemlje, da preprečijo vdor tuje, nam nasprotno sile, ter da priključijo naši narodni državi vse ozemlje, ki je po krvi in pravici nam nesporno pripadalo.

V bojih, ki so se bili z menajajočo se srečo, vse do 5. junija 1919, je dalo domovini na oltar svoja življenja nad 400 naših vojakov, ki pa so znatno pripomogli, da je naša junjska vojaška zmaga popolna.

Danes je dolžnost vsakega narodno zavednega in čutečega državljanja, da se spominja vseh teh znanih in neznanih junakov, ki so se — mnogi izmed njih prostovoljno — borili za to, da ostane naša zemlja last narodne države, s tem pa tudi, da postane država enotna, močna ne nepremagljiva.

Posebno pa se moramo spominjati borcev, ki so padli za osvoboditev naše severne meje. Med padlimi so imena, ki uživajo še sedaj legendarni sloves. Malokdo je med nami, ki bi mu bilo neznan ime junaka Franja Malgaja. Komu ni poznan Srečko Puncer? In Franjo Širnik, hrabri pobornik junškega majorja Lavriča? In poročnik Jurca, kapetan Razlag, mladi dobrovoljec Strukelj, Dalmatince Dušan Kožulj, Srb poročnik Radula Novakovič Dolga vrsta — samih junakov, junakov, ki so vedeli, da je za zmago potrebno tudi velikih naporov in žrtv.

Ko se spominjamo danes teh padlih junakov, se zavedamo, da prav v letošnjem letu poteka 20 let, odkar jih ni več v naši sredi.

Njihovi soborci, včlanjeni v Legiji koroških borcev, jim s pomočjo dobrotnikov skromno okrasijo njihove grobove. Svetlice, ki z malim plamenčkom plapolajo na njihovih grobovih, naj jim pričajo, da niso in ne bodo pozabljeni. Preprosti vencici z napisu pričajo, da je ljubezen in zvesto tovarštvu ohranjeno tudi preko groba.

Naj uživajo vsi ti junaki — trpin — večni mir, mir ki bi ga jim današnji svet ne mogel dati. Večna jim hvala in čast!

Brezdomci

S tem naslovom bomo videli v Ljubljani v kinu »Union« znameniti ameriški film »Boys town«: Deško mesto. Videli smo že ta film in moramo reči, da v resnici zasluži vse priznanje. Film nam kaže življenje v deškem mestu, katero je s pomočjo dobrotnikov in samih dečkov zgradil p. Flanagan, da je v njem vzgajal z najbolj primernimi metodami mlade dečke in iz njih napravil vredne člane človeške družbe. Vidimo, kako se iz malih začelkov razvija zavod v veliko ustanovo, v kateri je našlo polje svojega udejstvovanja na tisoče dečkov. Tudi največje žrtve ne preplašijo neumornega o. Flanagan, da vzgaja dečke popolnoma nepristransko in jim da popolno svobodo, ki jo pa modro vodi njegova roka. Vpletena je v film človeška tragedija, ki se hvala Bogu srečno konča in privede do pameti tudi najbolj razuzdanega dečka. Film nam kaže veliko realistično umetnost, ki gre za svojo moralno idejo, nepristransko in napolnjena z zdravim humorjem, brez vsakega umetniškega. S tem je doseženo največ, kar lahko da filmska umetnost, da namreč z realističnim podajanjem življenja seje v duše visoke moralne vrednote. Koliko tisočev mladine bi našlo na kriva pota, da jih ne reši o. Flanagan in pripelje zopet na pravo pot. O. Flanagan je našel odličnega igralca v osebi Spencerja Tracyja, kateremu stoji dostojno na strani deček-upornik, ki navsezadnje postane poglavar zavoda, igra na Mickey Rooney. Delo ima še to prednost, da je dejansko povzeto po življenju, saj obstoja tak zavod v severnoameriških Zedinjenih državah, v državi Nebraska. Film spada med najboljše, kar smo jih videli v Ljubljani. Je proizvod Metro-Goldwyn. Glavni igralec Spencer Tracy je dobil tudi prvo nagrado Ameriške akademije za filmsko umetnost ravno zaradi te vloge.

— Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastoj krivotoka jeter in nezadostnem izločevanju želodca, nastalih vsled zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo. Bolniki radi jemljijo preizkušeno »Franz-Josefov« grenko vodo in jo dobro preneso tudi pri večkratni porabi.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

I Celonočno češčenje presv. Zakramenta bo v noči od 2. na 3. novembra v stolnici. Vsako uro od 9. zvečer do 4. jutraj se bodo opravljale molitve 20. ure Vernim dušam v tolažbo. Cenjeni nočni častilci vljudno vabljani!

I Sv. maša za rajne križanske kongreganiste bo letos izjemoma v ponedeljek, dne 6. novembra ob 6. jutraj v križanski cerkvi. Med sv. mašo skupno obhajilo. Vsi člani priške kongregacije vljudno vabljani!

I Pevke in pevci! Ljubljana prikaže, da danes kot vsako leto doslej počastimo s petjem na grobovih spomin umrlih. Zgodnja vaja vseh mešanih in moških zborov za nove skladbe bo danes ob 10. dopoldne v Hubadovi dvorani Glasb. Matice. — Župna uprava.

I Članstvo krajevne organizacije Legije koroških borcev vabimo, da se polnoštevilno udeleži danes popoldne ob 4. svečanosti v spomin na padle vojske na pokopališču pri Sv. Križu. Po svečanosti obiščemo grobove naših padlih tovarišev, ki iz tehničnih razlogov niso bili izkopani in prenešeni v skupno grobnico. Vse te grobove, kot tudi one na Viču in v Dev. M.

v Polju, obišče delegacija Legije, vabimo pa tudi članstvo, da se na ta dan posebno spominja onih, s katerimi smo se pred 20 leti skupno borili. Glavni odbor LKB.

I Združene skupine bojevnikov Ljubljana — Sv. Peter priredijo v danes (1. nov.) žalno svečanost v spomin žrtvam svetovne vojne. Ob 10.30 bo sv. maša v cerkvi sv. Petra, nato cerkveni obredi pri spomeniku s petjem žalostink. Vabimo vse tovariše, svojce padlih in ostale s prošnjo, da okrase ta dan spomenik, prižgo ob njem svečice in počaste spomin žrtvam s svojo navzočnostjo.

I Pred pokopališčem pri Sv. Križu bodo stojnice vseevske akcije nasproti glavnega vhoda za one obiskovalce grobov, ki se bodo pripeljali s tramvajem in drugimi vozili, a ob vhodnem posloju 2al bodo stojnice za tiste, ki bodo šli peš na pokopališče. Da pa na pokopališčih ne bo prevelike gneče, naj si dobrotniki revežev že v mestu odkupijo od razkošja na grobovih in si prekrbne nakaznice ali pa tudi že belozelene sveče in vence. Počastite rajne z dobrimi deli!

I Prekrasna slika pietete do naših nesmrtnikov nam odkriva Navje, ki je vse okrašeno s cvetjem, venci in svečami. Ne pozabite pri obisku pokopališč počastiti tudi zaslužnih in slavni mož na Navju s svečami in venci vseevske akcije!

I Najlepši in najprimernejši okras za grobove nam ponuja v Vrhovnem socialnem svetu združene karitativne organizacije in dobrodelna društva pred vsemi pokopališči in tudi po mestu, da letos pač ne bo več groba brez sveč in vencev vseevske akcije. Dobro misleči in tudi praktične občinstvo se je odločilo, da letos z odkupninami od razkošja na grobovih splošno počastiti rajne z dobrimi deli, saj je pri nas cvetje zvela slana in tudi bohotnega uvoženega cvetja primanjkuje zaradi vremenskih nepravil. Razen tega se pa Ljubljancem zavedajo resnih časov, ko bahaštvo z razkošjo gotovo ni na mestu in bo zato razsodna javnost okrasila grobove s preprostimi venci in svečami vseevske akcije ter tako svojo pieteto združila s podporo revežem, ki trepetajo v strahu, kaj jim priinese zima. Tako bodo ljubljanske pokopališča jasno odražala čustva Ljubljancov in dokazovala, da se zavedamo zahtev resnih časov in da izpolnjujemo tudi svoje dolžnosti napram bližnjemu. Odrnimo se od lahkomišelnega bahaštva in od razmetavanja denarja nikomur v korist ter okrasimo grobove s svečami in venci vseevske akcije, ki so gotovo najlepši okras po svoji plemeniti vsebini. Počastimo rajne z dobrimi deli!

I Na svetovno razstavo v Newyork bi marškirad pohitel, če bi mu dovolile finančne razmere. Temu ali onemu pa se je posrečilo, da je pogledal to ameriško čudo. O tem bo predaval na V. prosvetnem večeru, ki bo v petek 3. novembra, g. Viktorijan Demšar. Predavanje bo v franciškanski dvorani ob 8. zvečer, opremljeno s številnimi skopičnimi slikami iz svetovne razstave. Predprodaja vstopnic v trgovini Siligoy za franciškansko cerkvijo in pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva 7-1.

I Ženski odesk šempeterske prosvete priredi večerni kuharski tečaj, ki bo dvakrat na teden. Tečaj se bo pričel prve dni novembra. Pojasnila daje ga. Velikonja, Sv. Petra c. 93, vsak dan od 11. do 5. popoldne.

I Prva prireditelj v novi šentjakovski dvorani. V našem včerajšnjem poročilu o akademiji, ki je bila na praznik Kristusa Kralja v novi šentjakovski župnijski dvorani, je po pomoti izpadlo, da je g. ban. inspektor Dr. Logar zastopal g. bana Dr. Natlačenca in da se je akademije osebno udeležil g. župan dr. J. Adlešič. Pomoto je povzročil tiskarski škrt.

I Da ne bo prevelike gneče pred pokopališčem, se odkupite že v mestu od razkošja na grobovih in si prekrbite nakaznice na sveče in vence vseevske akcije že v mestu v trgovini mestne elektrarne na Mestnem trgu in v poslovalnici mestne plinarne v Kresiji na Nabrežju 20. septembra, belozelene sveče in vence pa dobite v pisarni vseevske akcije v pritličju Mahrove hiše ter na vseh stojnicah po mestu in pred vsemi pokopališči, kjer so dobrobrčne članice in člani karitativnih organizacij in dobrodelnih društev že večeraj požrtovalno vabile obiskovalce grobov, naj počaste rajne z dobrimi deli v prid mestnim revežem.

I Danes bo zaključna razstava Neodvisnih, ki je dosegla izredno velik obisk našega občinstva. Kdor razstave še ni videl, naj si jo ogleda tekom današnjega dneva.

I 20 letnica »Poselske zveze«. Letos poteče 20 let, odkar smo ustanovili svojo stanovsko organizacijo »Poselsko zvezo«. V nedeljo, 5. novembra, hočemo praznovati svojo dvajsetletnico. Ob 6. jutraj bo sv. maša s skupnim sv. obhajilom v stolnici. Ob 5. popoldne bo v franciškanski dvorani slovesna proslava dvajsetletnice z igro »Žena s srcem«. Služkinje! Udeležite se svoje lepe stanovske slovesnosti! Vabljani tudi drugi. Vstopnina: sedeži 8, 6 in 4 din; stojišča 3 din. Predprodaja vstopnic vsak dan v pisarni Pax et bonum v Franciškanski ulici. Na dan prireditve dopoldne od 10—12 in popoldne od 3—5. — Vabi »Poselska zveza«.

I Moderne pletenine, Karničnik, Nebotičnik.

I Spored akademije, ki bo v petek, 3. t. m. v operi, bodo izvajali člani opere gg. Heybalova, Kogejeva, Bašičeva ter gg. Janko in Lupša. Recitali bodo gg. Saričeva in M. Danilova ter gg. Lipah in Jan. Vstopnice se doba v operni blagajni od 24. din navzdol.

I Za mestne reveže so darovali: g. J. Šubert, obratovodja Kemične tovarne v Mostah, 100 din namesto vena na grob pok. Ivana Findeisna — g. Avgust Martinič, ključavničarski mojster na Cesti 29 oktobra 14, v počastitev spomina nadzornika Fortunata Lužarja 100 din — lastnik kolekture ereč g. »Vrelec sreče« g. Alojzij Planinšek v Beethovnovi ulici pa 1000 din. Mestno poglavarstvo izreka vsem dobrotnikom najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobrimi deli!

I Izredno napet film »Misteriozna grozodejstva Mr. Wonga« v kinu Sloga. Prijatelji napetih filmskih snovi bodo imeli te dni s programom v kinu Slogi veliko veselje. Film »Misteriozna grozodejstva Mr. Wonga« nas popelje v zloglasno četrto milijonskega vlemesta San Francisco, v mu-

Najnovejša poročila

Sovjetski zunanji minister:

»Obnovitev Poljske je nesmisel«

»Francija in Anglija naj nehata z vojsko, pa bo mir«

London, 31. okt. t. Današnjega izrednega zasedanja Sovjetov v Kremli v Moskvi se je poleg ljudskih komisarjev udeležil tudi Stalin, ki je bil ves čas poleg sovjetskega zun. ministra Molotova. Seje se je udeležil tudi angleški poslanik sir William Seads, ki je bil v diplomatski loži. Med gledalci je bil tudi voditelj nemške trgov. delegacije Schmur-re. Litvinov je sedel v dvorani med člani kongresa Sovjetov blizu Dimitrova, glavnega tajnika Kominterne, čigar ime se je zlasti veliko omenjalo ob požaru nemškega Rajhs-taga. Na govorniškem odru, kjer je bilo pripravljeno mesto za Molotova, je stalo veliko zamoretov in aparatov za filmsko snemanje. Po začetnih formalnostih je stopil na govorniški odor sovjetski zun. minister Molotov, ki je imel daljši govor o zunajpolitičnih smernicah Sovjetske Rusije. Med drugim je dejal:

»Tovariši, narodni predstavniki! V toku zadnjih dveh mesecev so se odigrali v mednarodni politiki dogodki in izvršile velike spremembe. To se nanaša posebno na položaj v Evropi, toda prav tako tudi na dežele izven Evrope. Ko to ugotavljam, je treba naglasiti posebno tri dejstva, nenavadno velikega in odločilnega pomena. Ta tri dejstva so:

Prvič preokret, ki je nastopil v odnošajih med Sovjetsko in Nemčijo. Pogodba o nenapadanju, ki je bila sklenjena 23. avgusta med Sovjetsko Rusijo in Nemčijo, je napravila konec nenormalnim odnošajem, ki so letos obstojali med obema državama. Namesto sovražstva, ki so ga v ozadju netile na vse mogoče načine gotove evropske sile, je nastalo sedaj zblizanje ter utrditev prijateljskih zvez med Sovjetsko Rusijo in Nemčijo. Ti novi odnošaji dobrega prijateljstva se stalno zboljšujejo ter so dobili svoj izraz v nemško-sovjetski pogodbi o prijateljstvu in razmejitvi med Sovjetsko Rusijo in Nemčijo, ki je bila podpisana dne 28. septembra t. l. v Moskvi.

Drugič je treba naglasiti dejstvo, da je Poljska doživela vojaški polom, ter tudi razpad države same. Vojaški voditelji Poljske so se preveč zanašali na »trdnost svoje države« in v »moč« svoje vojske. Toda zadostovalo je, da je Poljska dobila udarec od nemške strani, nato pa od rdeče armade, in ta z versajsko pogodbo umetno ustanovljena država je razpadla in od Poljske, ki je živela od tlačenja narodnih manjšin, ni ničesar več ostalo.

Tretjič je treba priznati, da je velika vojna, ki je nastala v Evropi, radikalno spremenila ves mednarodni položaj. Ta vojna se je začela med Nemčijo in Poljsko in se je nato spremenila v vojno med Nemčijo na eni ter Anglijo in Francijo na drugi strani. Vojna med Nemčijo in Poljsko se je hitro končala s popolnim bankrotom poljskih voditeljev. Kakor znano, angleška in francoska jamstva niso Poljski prav nič pomagala. Dozdaj se še vedno ne ve, kaj so stvarno ta »jamstva«. Vojna med Nemčijo in angleško-francoskim blokom je na prvi stopnji in še ni dobila obsega prave vojne. Navzlic temu pa je jasno, da bo ta vojna

prinesla velike spremembe v evropskem položaju in mogoče ne samo v Evropi. V zvezi s temi pomembnimi spremembami, ki so nastale v mednarodnem položaju, so gotove stare formule, katerih smo se mi še nedavno posluževali in na katere so se mnogi tako rekoč navadili, popolnoma propadle in so za bodočnost nerabne. To je treba upoštevati, da se izognemo težkim napakam pri oceni novega političnega položaja v Evropi. Formuli kakor sta »napade« in »napadalec«, sta zdaj dobili popolnoma novo in konkretno vsebino ter imata popolnoma nov smisel. Zaradi tega je jasno, da se jih mi ne moremo več posluževati.

Ne moremo se jih posluževati tako, kakor smo se jih n. pr. posluževali pred tremi ali štirimi meseci. Ako danes govorimo o evropski velesili, moramo ugotoviti, da Nemčija želi, da vojna v najkrajšem času preneha in da pride do miru. Anglija in Francija pa sta, kljub temu, da sta bili vedno proti napadu, za nadaljevanje vojne ter zaradi tega proti sklenitvi miru. Kakor vidite, so vloge zamenjali. Poizkusi angleške in francoske vlade, da svoje najnovejše stališče opravičita s tem, da sta sprejeli obveznosti napram Poljski, ne morejo obveljati.

»Vsakomur mora biti jasno, da obnovitev Poljske ni več vprašanje in da bi bila misel na kaj takega — nesmisel. Zato je tudi nesmisel nadaljevanje sedanjo vojno pod pretravo, da bi se obnovila nekdanja poljska država. Če Anglija in Francija vojne ne želita, naj jo nehata in mir bo spet vzpostavljen. Toda za nadaljevanje vojne proti Nemčiji so naši druge razloge. Pristaji vojne v Franciji in Angliji pravijo, da nadaljujejo vojno iz ideoloških razlogov, kot neke vrste versko vojno starih časov. Nadaljevati tako vojno za zrušenje hitlerizma in zmago demokracije pa ni samo nespamet, ampak še prej zločin.

Toda Francije in Anglije pri tem ne vodi nobena ideologija, ampak le želja, da kot močni kolonialni sili ohranita svojo posest ali kakor se v Nemčiji čisto pravilno izražajo, da je to vojna za — kolonije. Ker pa je Nemčija, kakor je tudi večkrat izrazila, vedno bolj čutila potrebo po kolonijah, je bil položaj čimdalje bolj napet, in to je vrglo tudi versajsko pogodbo. Želja po ohranitvi versajškega stanja je pognala Anglijo in Francijo v vojno. Ta imperialistični značaj sedanje vojne mora biti viden vsakomur, kdor ne gleda z zaprtimi očmi. Tu gre le za svetovni diktat in za svetovno gospodstvo.

Sovjetsko - nemška nenapadalna pogodba nam nalaga, da v primeru, da je Nemčija zapleteno v vojno, ostanemo nevtralni. Mi trdno vztrajamo na tem stališču, ki mu pohod naše vojske na ozemlje nekdanje Poljske ne nasprotuje.

Nato je Molotov govoril o nadaljnjem izboljšanju sovjetsko - nemških odnošajev in je dejal: »Naše prijateljstvo z Nemčijo se je začelo razvijati in je vsak dan globlje in vodi k praktičnemu sodelovanju in podpiranju prizadevanj nemške politike za mir.«

Finska upa na sporazum

Jutri bo padla odločitev v Moskvi

Helsinki, 31. okt. t. Nocoj je odpotovalo v Moskvo finsko odposlanstvo, ki nosi serbo finske protipredloge na sovjetske zahteve. Dr. Paasikivi, ki vodi finsko odposlanstvo, je pri odhodu izjavil, da upa, da se mu ne bo treba vračati praznih rok. Predlogi, ki jih ima seboj, predstavljajo mnenje vlade, parlamenta in vseh strank opozicije, torej v pravem pomenu besede mnenje finskega naroda, ki je bil po vseh svojih zastopnikih vprašan za mnenje. Finska vlada da se je trudila najti skladnost med sovjetskimi zahtevami in svojimi lastnimi potrebami. Prepričan je, da bodo finski predlogi zadovoljili sovjetsko vlado, ker so skoraj v polnem obsegu sprejeli sovjetske predloge.

čilnico, z vsemi najbolj rafiniranimi mučilnimi napravami, kjer ima Mr. Wong centralo vseh svojih zločinskih početij. Zato ga priporočamo tudi le takim, ki imajo prav dobre in močne živce. Kot dopolnilo dodajamo Sloga še senzacionalen kratak film »Številke, ki prinašajo smrt« ali »Noč v Monte Carlu«. Tudi ta je vsebinsko napeta drama. Zaradi dolgega eporeda se predstave na praznik vrše dopoldne ob 10 (matineja), popoldne pa je red predstava ob 14.30, 16.45, ob 19 in 21.15. Ta program bo na sporedu samo dva dni.

I Mestno poglavarstvo v Ljubljani je dalo nalog, da se morajo izprazniti podstrešja. Marsikje pa leži še dobro ohranjeno tapacirano pohištvo ali leeno ogrodje starinskega pohištva. Tako ogrodje bi dobro služilo Narodnemu gledališču. Zato prosimo, kdor ga ima, naj ga odstopi gledališki upravi.

Obiščite »Mariborsko kuhinjo« na Slomškovem trgu, najboljše in najcenejše menize. Se priporoča Držar.

Frizerski salon
R. Grobelnik - Celje

zopet prenovljen. — Novost za prijetno britje. — Novo hitro sušenje las. — Nizke cene! — Pariška in dunajska diploma!

DAME da boste praktično in lepo kupile Vaš zimski plašč, perilo in drugo, počistite modno trgovino
Gusti Vračko, Celje

Finančni minister dr. Tanner je časnika-jem še pripovedoval, kako je bilo zadnjič v Moskvi. Dejal je, da so bili Finci najprej sprejeti popoldne pri Molotovu. Razgovore je vodil Stalin sam, ki je skoraj neprestano govoril tri ure dolgo. Molotov je samo kimal in nič ni rekel. Le takrat, ko ga je Tanner vprašal, če bi mogel govoriti v kakšnem drugem jeziku, kakor v ruščini, ki je ne obvlada prav dobro, se je Molotov obregnil nanj, da »neč! Ko so po treh urah razgovore prekinili, so jim dejali, naj pridejo še enkrat na Kremelj in sicer nekoliko pred polnočjo. Ko so prišli, so bili sprejeti od Stalina, ki jim je izročil pismene predloge sovjetske vlade, ki da predstavljajo zadnje mnenje sovjetske vlade. Ta sestanek je trajal komaj 15 minut.

Tudi finsko časopisje danes izraža pomirjenost, ker v vsej javnosti prevladuje vtis, da bodo pogajanja s Sovjeti mirno zaključena in da je torej kriza že šla mimo. Toda vojska je še v polni pripravljenosti, ako bi nastopila presenečenja.

Sovjeti proti Ameriki

ker zahtevajo takojšnjo plačilo nabavk

Moskva, 31. okt. t. Moskovsko časopisje se huduje nad sklepom ameriškega senata, da bo Amerika mogla odslej izvažati orožje. Sovjetski listi obtožujejo ameriško industrijo in ameriško vlado, da hočeta delati velike dobičke od človeške krvi, ki se prelija v Evropi. Inozemci v Moskvi pravijo, da je takšno pisanje moskovskih listov namenjeno, da pomiri sovjetsko javno mnenje, ki ga je sklep ameriškega senata zelo vznemiril, ker so ga tolmачili »kot ukrep proti Nemčiji«, s katero je Sovjetska Rusija sedaj povezala svojo usodo. Amerikana vživa velik ugled med sovjetskimi prebivalstvom. Sovjetsko sovražno pisanje proti Ameriki pa ima še drugi razlog. Ameriška industrija namreč že nekaj časa zahteva, da se ji morajo dobave, namenjene Sovjetski Rusiji, takoj v zlatu plačati, kar je v Moskvi vzbudilo nevoljo.

Belgrad, 31. oktobra. AA. Britanski poslanik v Belgradu Ronald Campbell je odpotoval iz Jugoslavije na svojo dolžnost britanskega veleposlanika v Parizu.

KULTURNI OBZORNIK

Klavirski večer prof. J. Kovačeve

O priliki razstave bolgarske knjige je obiskala Ljubljano tudi bolgarska klavirska pedagoginja ga. prof. Jenny Kovačeva in priredila v mali filharmonični dvorani klavirski večer. Že po sestavi sporeda je bilo razvidno, da prof. Kovačeva ni imela namena, razkazovati bleščečo virtuosno tehniko, ampak je izbrala predvsem skladbe (n. pr. Mozartova Fantazija v c-molu, Beethovenova sonata op. 78, Chopinov Nokturno in Impromptu v fis-duru), ki nimajo na sebi zunanega bleška, pa lahko nudijo poslušalcu toliko več čistega muzikalnega užitka; seveda je pogoj zato tem globlja in dovršenejša muzikalna interpretacija. V tem svojem prizadevanju je bila prof. Kovačeva deležna lepe pozornosti in prijaznega navdušenja, s katerim zna naše občinstvo vedno sprejeti posebno slovanske goste.

Nedvomno bi nas pianistka mnogo bolj zadovoljila, če bi nam o priliki razstave bolgarske knjige v komornem okviru svojega nastopa skušala prikazati malo več klavirske literature. Ta naloga bi bila za njo hvaljejnija in za nas toliko zanimivejša, ker je razvoj naše glasbe prav sličje bolgarskemu v tem, da smo dolgo časa gojili le vokalno glasbo in je zato instrumentalna pri njih kot pri nas šele v začetku razvoja. Medsebojno spoznavanje in primerjava bi rodili gotovo mnogo vzajemnih pobud, s katerimi šele dobre kulturne vezi dveh bratskih narodov svoj pravi smisel in pomen. A te vezi bodo tem iskrenješe in plodnosejše, čim višja bo kvaliteta onih, ki služijo vzvišeni nalogi vzajemnega spoznavanja.

Glede čisto tehnične strani tega klavirskega večera bi omenili, da bi na tisknem programu lahko bil Schumannov Karneval s podnaslovi točneje označen in bi bil tako bolj dostopen razumevanju publike, posebno ker je ta obširna skladba pri nas na koncertih le redko izvajana; zato pa bi na programu brez škode lahko odpadlo marsikaj drugega. — Klavir (Seiler) v mali filharmonični dvorani po svojem zvoku ne odgovarja koncertnim zahtevam; težko je reči, ko ga moti bolj, ali poslušalce ali izvajalca. dr. W.

Skladateljska ura L. M. Škerjanca v oddaji naših radijskih postaj. V petek, 3. novembra zvečer, oddajajo vse tri jugoslovanske radijske postaje Belgrad, Zagreb in Ljubljana, koncert skladb našega slovenskega skladatelja L. M. Škerjanca. Koncert obsega simfonična dela, ki jih bo izvajal povečani belgrajski radijski orkester pod vodstvom skladatelja samega. Ta prvi poskus sodelovanja vseh treh postaj v državi v svrhu prikazanja del domačega avtorja je najtopleje pozdraviti ter opozorjamo na ta važni kulturni dogodek.

Drama pripravlja novo predstavo: Čehovljevega »Strička Vanjo«

Premiera bo v četrtek 2. t. m.

Ruski dramatik iz polpretekle dobe, Čehov, je pri nas že znan. V preteklih sezonah je vprizorila Drama njegove igre: »Črešnjav vrt«, »Snubac«, »Medvedci« i. dr.

Čehov je celo v ruski literaturi, ki je že sama po sebi težka in zamišljena, izrazil melanholik, pri tem pa izreden opazovalec življenja, sijajen umetnik in najfiniši slikar nastojev in ima bistvo oko za poezijo, ki jo razkrije celo v najnavadnejših življenjskih okoliščinah in značajih.

Osnovna misel igre »Striček Vanja«, je Vanjevo (Levar) razočaranje nad vsakom Sereberjakovim (Skrbinšek), možem umrle sestre, ki je zapustila svoji hčerki iz njunega zakona Sonji (Vida Juvanova) posestvo. Striček Vanja in Sonja gospodarita na njem in pošiljata vse dohodke Sereberjakovu, ki se je v drugič oženil, namreč z Jeleno Andrejevno (Danilova). Vse Vanjino življenje je posvečeno blagru vsake, ki je učenjak in znanstvenik in čigar življenjsko delo se sprito Vanjine lastne življenjske drame odpuščanja, razodene kot ničevost. S tem pa je drama strička Vanje pesem o nezadoščenosti in brezmočni resignaciji predrevolucionarnega razumnika.

Dejanje se plete v glavnem med Vanjo in Sereberjakovim, njegova žena Jelena pa je neposreden povod za Vanjino dramo, v katero je zapleten tudi okrajni sodnik Astrov (Kralj) in Sonja, ki doživlja v ljubezni podobno razočaranje kot Vanja. Dejanje se godi koncem prejšnjega ali prva leta zadnjega stoletja v ruski provinci na posestvu Sonje v razdobju od poletja do jeseni.

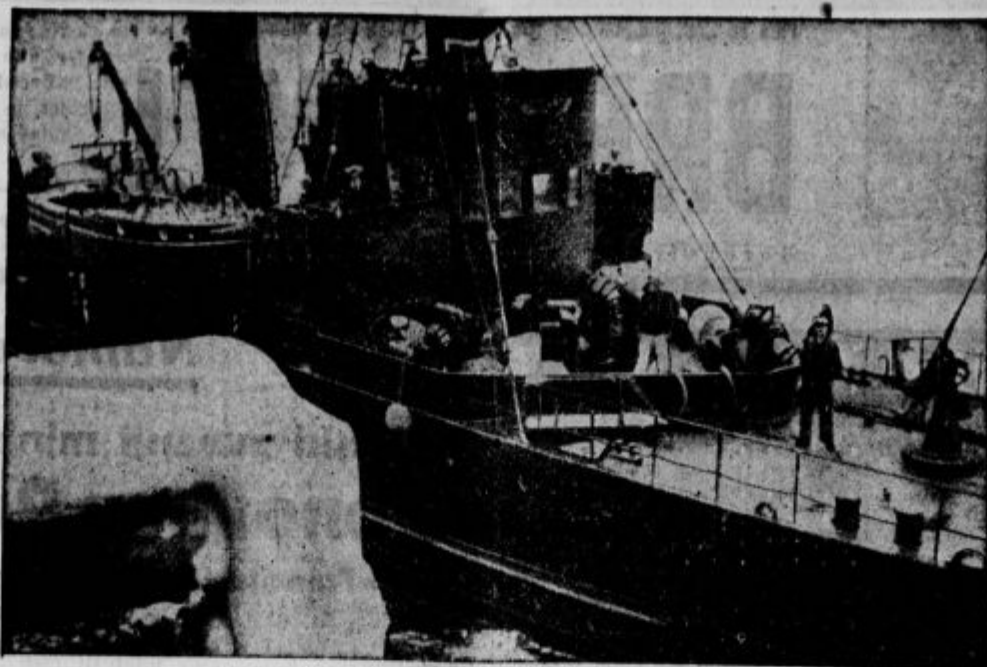
Delo je zrežiral dramaturg Josip Vidmar. Ta igra je zanj režijski debut. S tem smo dobili v krog dramskih režiserjev člana, ki bo kot tak prinesel nekaj novega obeležja v postavljanje našega repertoarja.

Vidmar je poleg druge tudi posebno dober poznavalec ruske dramske književnosti. Za časa vojnega ujetništva v Rusiji je imel veliko priliko spoznati ljudsko dušo in umetnost. Po avstrijski okupaciji Ukrajine, je postal v Jekaterinoslavu (današnji Dnjepropetrovsk) avstrijski gledališki cenzor. Pri tej priliki je bil mnogo v gledališču, kjer so gostovali med drugimi potujočimi gledališkimi družinami tudi Hudožestveniki in mnogi drugi znameniti ruski igralci. Takratno gledališko delovanje je postalo tako rekoč temelj njegovemu sedanjemu delu, za katerega si je pridobil tam marsikake izkušnje.

Kot režiser drame »Striček Vanja« hoče podati čim verneje to igro polno razpoložen in ličnih trenutkov, z drugimi besedami — čim plastičneje pokazati življenje, ki je zajeto v besedilu igre. Našim igralcem je v tej igri dana naloga ustvariti vzdušje pristno Čehovljevega značaja, ki je tako tipično za vsa dela tega velikega ruskega dramatika. Ruska dramatika je predstavljala že od nekdaj eno najzanimivejših, pa tudi najtežjih igralskih nalog, kajti nikjer v svetovni literaturi ne najdemo dramatikov, ki bi znali s tako mojstrskimi potezami in tisočermi odtenki podati psihologijo človeka. Poleg navedenih članov sodelujejo nadalje še v vlogi Vanjine matere Gabrieljičeva, kot stara pestunja Rakarjeva, kot Teljegin Daneš in v vlogi delavca Vertin.

Studenec pri Sevnici

Naši kmetovalci so svoj sadni in viniki pridelek pravkar pospravili. Po količini je bila letina več kot zadovoljiva. O kvaliteti mošta bomo govorili pa pozneje, ko popolnoma povre in se očisti. Sadna letina je bila letos pri nas izredno bogata. Češplje so tako obrodile, da so se pod težo sadu lomile veje. Ko bi bila cena za sadje letos vsaj tako ugodna, kot je bila včasih, bi si naši ljudje lahko gmotno znatno pomagali. Ker pa ni bilo pravih odjemalcev, so bili priislijeni prodajati blago po smešno nizkih cenah, ker pač niso vedeli, kam z njim. Korist od tega bodo imeli seveda le tisti, ki znajo računati z bodočnostjo. Mnogo sadja, posebno češplj, so ljudje namočili tudi doma. Iz tega bodo pozimi kuhali žganje.

Ameriški parnik »Mormachwake«, ki pluje v varstvu nemškega polagalca min skozi Vzhodno morje

Državniki za mizo

Kadar državniki sede za mizo, ni treba, da bi bila ta miza baš zelena, kjer bi se posvetovali ali sklepali pogodbe ali jih razdirali. Nikakor, zakaj, tudi državniki, so ljudje iz krvi in mesa, ki so lačni in žejni, in ki zdaj pa zdaj, pa še prav radil, zamenjajo zeleno mizo z drugačnimi mizami, ki na njih ni ne črnila ne listin, ampak so krožniki in kozarci.

Državniki se nam pri jedi približajo, prikupljivejši so, če jih vidimo v zasebnem življenju. Drugi, seveda, so pa še bolj čudni in nerazumljivi, če primerjamo tisto, kar zvemo o njihovih navadah pri jedi in pijači, z njihovim javnim udejstvovanjem.

Napoleonov biftek in Bismarckov nož

Jed omili in premoti nasprotja. Veliki francoski književnik Victor Hugo, neizprosni protivnik Napoleona III., je dejal, da cesar uživa tisto najljubše je kakor on sam, namreč biftek s praženim krompirjem, in da mu je zaradi te skupnosti glede na okus, cesar bližji. In v dobi Bismarcka so v Berlinu govorili, da ta železni kanceler celó za cesarsko mizo z nožem deva jedila v usta, k čemur je neki tedanjí šalivec pripomnil, »da je jako dobro vedeti, da se kanceler vsaj pri jedi vede tako kakor drugi navadni ljudje.« Take poteze so majhne človeške stvari, ki nam podoba politične osebnosti vsaj malo zaokrožijo.

Kaj si kuharji in sluge pripovedujejo

Kuharji in komorni slugi bi mogli marsikaj povedati o takih malenkostnih potezih svojih gospodarjev. Vendar le malokdaj kaj izklepetajo. Prvi kuhar washingtonske Bele hiše je iz maščevanja izklepetal, da ima predsednik Roosevelt mnogo rajši na prostem maslu pražene postrvi, ki mu jih speče njegova žena, prava ameriška lady, kakor pa njegova najfinjša jedila. Seveda te postrvi si Roosevelt, ki je tak strašen ribič, nalovil sam.

Če so kdaj gospodje kuharske umetnosti na razpolago časnika, tedaj govorijo le o tem, kakšni krašni časi da so bili nekoč.

Resnično je namreč, da so minili časi onih veličastnih pojedin, ki so jih po več dni prej pri-

pravljali v največjih pariških hotelih ali v obširnih kuhinjskih dvoranah peterburške Zimske palače. Tozadevno je zares vse drugače, saj sedanji gospodar in mojster vseh Rusov, Stalin, kar sam zase je v majhni sobici v moskovskem Kremlju, in jedi mu kuha in prinaša njegova stara kuharica.

Na obisku pri vegetarijancih

O čudnih in posebnih navadah glede na jedila pri nemškem kanclerju in voditelju Hitlerju je bilo že tu in tam časih kaj elišati. To je znano, da vodja nemškega rajha ne je mesa, da ne pije alkohola in da tudi ne kadi. Njegovi gostje za mizo se morajo natančno ravnati po navadah svojega gospodarja. Nekateri pa, ki so bolj povečani v tajnosti zasebnega življenja Führerja, povedo, da pojé mnogo bonbonov, kandiranih orehov, veliko južnega sadja in pije steklenico posebnega, skoraj brezalkoholnega piva, ki ga neka južnonemška pivovarna vari nalašč zanje.

Toda ko je v septembru lani sprejel ministrske predsednike Anglije, Francije in Italije v Monakovem, je zaukazal, naj vsakemu čim najbolj postrežejo tako, kakor je vsak navajen v svoji domovini. Tako je dobil Mussolini svoje pristne spageti, čeprav duce, ki je živel več let v Švici, ni vprav navdušen ljubitelj te italijanske narodne jedi.

Kuhinjski načelnik monakoveškega hotela »Stir« je letni časi, kjer se je bil nastanil Daladier, je celo pripravil pravo pravcato mojstrovino; lastno-ročno je pripravil takozvani »cassoulet«, tisto južnofrancosko specialiteto, ki sestoji iz kostrnovega mesa, belega fižola in iz koščkov salame, kar se kuha skupaj. In slednjič je dobil Chamberlain kos nežnega telečjega kotleta, pečenega na angleški način, in če bi ne bil čaj pripravljen na nemški način, bi bil lani Chamberlain brez dvoma zadovoljen s postrežbo v Nemčiji.

Državniki za mizo — neznana stran njihovega življenja in delovanja! Samo njihovi življenjepisci včasih kaj povedo o tem. V svojem življenju so vprav ti možje, ki tvorijo zgodovino, za javnost zase skriti. In vendar je svetovna zgodovina bolj razumljiva in tudi bolj prikupna, če vemo, kako živijo zasebno, kako pijo in bivajo.

Ptuj

Praznik katoliške zavesti. V nedeljo, na praznik Kristusa Kralja, so ptujski katoliki z dvema letima manifestacijama pokazali svojo živo katoliško zavest v sedanjem težkem času. Dopoldne smo proslavili praznik sam v cerkvi oo. minoritov s slovesno sv. mašo, med katero se je obhajala vsa naša katoliško usmerjena mladina. Potem se je mladi svet zbral v dvorani minoritskega samostana in med številnimi člani Fantovskega odseka in Dekliškega krožka je bilo tudi veliko našega kmečkega ljudstva. Zelo veselo presenečeni so bili, ko so zagledali kot govornika g. Franca Tersegla, ki jih je resnično navdušil s svojimi mislimi, ki so bile kakor nalašč za sedanjí čas, v katerem je, kakor je govornik dejal, treba brezmejnega spoštovanja do človekove osebe in njene svobode. Na katolicanih — je rekel — leži ogromna odgovornost in najvažnejše poslanstvo bodočnosti, ko bo svet, globoko razočaran od sodobnih nazorov in vladavin, potreboval močnih ljudi in odkritosrčne vere za svoj preporod. Govornik je obsojal pretirano zaupnost v našem času in bodril k pogumu in maupanju, ki ga mora človek prav v zmedenih in razburkanih dobah kazati v brezmejni veri v resnico. Poslušalci, ki so govornika popolnoma razumeli, so šli na dom veseli in pogumni. Popoldne pa je bil ob priliki praznika občni zbor našega Prosvetnega društva, na katerem se je zbralo naše katoliško razumnštvo. Zbor je vodil v odsotnosti predsednika podpredsednik dr. Stanko Canjkar, med njegovim poročilom in drugimi poročili odborikov pa je predaval g. Franc Tersegla o sodobnih smereh in stremiljenjih, ki se borijo med seboj za prvenstvo v duši sodobnega človeka in družbe in svoje pozorne poslušalce v vsakem oziru zadovoljili. Poročila so pokazala veliko delavnost društva. Za predsednika je bil potem izvoljen p. Mirko Godina, minoritski gvardijan, v odbor so pa prišli: gimnazijski ravnatelj prof. France Alič, akademik g. Gunzer, šolski upravitelj g. Majhen, gđ. Ana Prevč, ga. Ana Petek, Habjanč Franc, p. Stefan Savinšek, Kostanjevec Alojz in gđ. Slavica Bolc.

Kinov »Royale« - Ptuj. Danes senzacionalno velenje »KAVČUK«. V glavni vlogi: Rene Delgent, Gustav Dießel in Vera v. Langen. — Najnovejši tednik. — Sledi: Kirchfeldski župnik po Anzengruberjevem romanu!

Jesenice

Kino Krekov dem predvaja drevi ob 8 film »Mademoiselle Docteur«.

Godba Krekovega prosvetnega društva bo danes ob pol 10 dopoldne igrala žalostinke na pokopališču.

Trbovlje

Daj-dam — gostilno na avtomat dobimo tudi v Trbovlje. Ureja si jo mladi Kokalj v Fortejevi hiši v prostorih nekdanje trgovine. Prostor se nahaja na najbolj prometnem kraju. Če bodo pa Trbovličani imeli amisel za te vrste napredek, bo pokazala bodočnost.

Iz Julijske Krajine

Cerkvene novice. V škofijskem zavodu v Kopru se je začelo šolsko leto 22. oktobra. Letos so vsi gójenci tržaške škofije nastanjeni v Kopru, tudi tisti, ki so doslej študirali v goriškem zavodu. Šolsko leto se je zakasnilo zaradi potrebnih popravil v zavodu, ki je že itak tesen. Za podvojbo je v Kopru nastavljen duhovnik poreške škofije Zamelli, ki je dovršil bogoslovno študije v Rimu. Zamisel novega Malega semenišča v Trstu samem, o kateri se je pred letom dni govorilo, se ni mogla realizirati zaradi raznih okoliščin. — Tržaški škof je imel to jesen vizitacijo in birmanje po raznih krajih škofije, med drugim v Bazovici, v Lokvi, na Opcinah in na Proseku. Oblastva so ga povsod sprejela s primernimi častmi. — Prestavljeni so bili v zadnjem času sledeči gg. duhovniki: Mihael Planinšek iz Movraža v Trnje, Ernest Bele iz Buzeta v Movraž, Rudolf Barbiš v Suhorja v Crnice pri Buzetu, Bogomil Margon iz Dekanov na Suhorje, Vladimir Rebek iz Šumbrga v Dekane. Dekan in župnik v Ospu Fran Malalan je bil od prefekturne komisije v Pulju obsojen na 3 leta konfinacije. P. Atanazij Kocijančič, frančiškan v Kopru, je bil imenovan za duhovnega pomočnika župnije na Rižani in mu je bilo poverjeno dušno pastirstvo podružnice v Škofljah. Za papeževa komornika z naslovom monsignora sta bila imenovana Andrej Furlan, župnik v Sv. Križu pri Trstu, in Josip Macarol, župnik v Šklednju. Za častnega kanonika tržaškega stolnega kapitlja je bil imenovan Josip Glažar, župnik v Sežani, ki je bil obenem postavljen za dekana tojamske dekanije. Umrli je v Trstu zlatomašnik Fran Stefanutti, upokojeni župnik in dušni pastir v Lokvi pri Trstu. Duhovniško lovasko opravlja začasno župnik iz Bazovice.

Po državi

• Napad na župnika. Razburljiv dogodek se pripetil pred župnijsko cerkvijo v Rastovih v Bosni. Po sv. maši je stopil župnik Viktor Bajer h kmetom, ki so bili zbrani pred cerkvijo in jim v medsebojnem pogovoru opisoval škodljivost prevelikega uživanja alkohola in kajenja tobaka. 20 letni Marko Gajič je bil tudi med kmeti. Da bi župnika dražil, si je prižgal cigareto. Župnik ga opomnil, naj vrže cigareto proč, fant mu je pa puhnil dim v obraz. Nato mu je župnik iztrgal cigareto in jo vrzel proč. Gajič se je zaradi tega tako razjezil, da je župnika udaril z dežnikom po glavi, nato pa potegnil nož in zabodel župnika, ki se je hudo ranjen zgrudil na tla. Gajič je izkoristil splošno zmedo, ki je nastala, in pobežnil, župnika so pa prinesli v bolnišnico.

• Skala ubila tri delavce. Iz Niša poročajo: Skozi sotesko Sindjevac gradijo novo cesto. Ko so zažgali mino, so se štirje delavci umaknili za veliko skalo. Zaradi eksplozije pa se je skala zamažala in se zvalila v dolino. Tri delavce je skala ubila, četrtega pa je potegnila za seboj in je ob

ŠPORT

Reorganizacija jugoslov. športa in naša nesloga

Z ustanovitvijo banovine Hrvatske se je začel tudi ves jugoslovanski šport decentralizirati in reorganizirati. Da je tudi decentralizacija športa potrebna, ve vsakdo, ki pozna naše športne razmere in mora vsakdo, ki hoče biti objektivni, priznati, da po poti, ki jo je doslej ubiral naš šport, ne smemo iti dalje, če hočemo doseči uspehe. Nekateri so v tej stvari nekam pesimistično razpoloženi in mislijo, da ta reorganizacija ne bo rodila dobrih sadov. Naj že bo ozadje njihovega nerazpoloženja tako ali tako, dejstvo je, da je reorganizacija potrebna in da bo, če se bo izvedla premišljeno, vsemu našemu športu, bodisi slovenskemu, hrvatskemu ali srbskemu, samo koristila.

Toda že takoj ob začetku te reorganizacije smo začeli Slovenci ubirati svojo staro pot, ki nam je običajno samo škodila. Pri tem so vodile posamezne klube ali osebe trenutne koristi, ki si jim jih nudili zagrebški ali belgrajski športniki in so tako glasovali proti interesom splošnega slovenskega športa. Nimam nobenega namena komu v tem pogledu kaj očitati, dejstvo, da smo Slovenci malokdaj složno nastopali in četudi je šlo za tako važne odločitve, ki so bile za slovenski šport celo vitalnega pomena.

Ze zadnjič sem omenil, da moramo Slovenci gledati, da dobimo ob tej reorganizaciji nekaj vrhovnih državnih zvez v Ljubljano. Te naše zahteve so popolnoma upravičene, ker imamo v Sloveniji razmeroma največ športnikov in je pri nas šport najbolj razvit. Toda že takoj ob obnem zboru jugoslovanske lahkoatletske zveze se je pokazala stara napaka slovenskih klubov in tako je jadralska vrhovna atletska zveza zopet v Zagreb. Kakor smo zagnali se je neki slovenski delegat brez vednosti gotovega dela slovenskih klubov celo pogajal s Hrvati in Srbji za prenos zveze v Belgrad. Ali ne uvidijo merodajni činitelji slovenskega športa, da tako ne bomo daleč prišli? Ali ne uvidijo, da nas bodo zagrebški in belgrajski športniki ob vsaki priliki lahko pripravili ob naše pravice, če bo vsak po svoje vozil?

Sedaj je prišla dvanaesta in odločilna ura tudi za slovenski šport. Z reorganizacijo vsega športa v državi se bo reorganiziral tudi slovenski šport. Kakor si bomo postlali, tako bomo ležali. Zato moramo sedaj ukreniti vse potrebno, da bomo imeli Slovenci od te reorganizacije nekaj koristi in da bo naš slovenski šport ubral novo pot, ki ga bo dvignila kvalitativno in kvantitativno. Predpogoj za vse to pa mora biti sloga vseh slovenskih športnikov, zlasti sedaj, ko se reorganizirajo vrhovne državne zveze.

ZFO

Telovadni tečaj za okrožne načelnike

Okrožja naprošamo, da takoj pošljejo prijave svojih načelnikov, oziroma namestnikov za telovadni tečaj, ki bo v času od 6.—11. novembra t. l. Navodila so v okrožnici, ki so jo prejela okrožja.

Obenem obveščamo vsa okrožja, ki so bila vabljena na tečaj v času od 13.—18. novembra, da se naj udeležijo prvega tečaja, to je v času od 6.—11. novembra, ker bo drugi tečaj zaradi tehničnih zaprek odpadel. Torej: telovadni tečaj za vse okrožne načelnike bo v Ljubljani v času od 6.—11. novembra. Okrožja naj takoj pošljejo prijave Zvezi fantovskih odsekov. Tečaj je velike važnosti, ker se bodo predelavale nove proste vaje za člane, mladce in naraščaj ter nove orodne tekmovalne vaje.

Telovadni in športni znak ZFO

Oni bratje, ki so letos delali izpit, odnosno tekmovali za telovadni in športni znak ZFO ter so dosegli predpisane rezultate, naj pošljejo tozadevne knjižice Zvezi fantovskih odsekov, ki jim bo potem izdala ta odlikovanja za civilno obleko in krog. Vsakdo mora imeti oba znaka, ki staneta 30 din v bronu, 45 din v srebru (posrebrjen) in 60 din pozlačen.

Prihodnji izpiti za znak bodo deloma pozimi, deloma pa spomladi, o čemur bomo naše edinice pravočasno obvestili. Članstvo, ki se zanima za to odlikovanje, naj že sedaj naroči potom svojega odseka knjižico »Telovadni in športni znak« in drugo stvarino, da se lahko dobro pripravi na tekmovanje.

Ne kupujte mačka v vreči!

Ne pijte kisle vode, ne da bi pazili, katero pijete!

Vaše zdravje je toliko vredno, da zahtevate

Radensko
tisto z rdečimi srci,

našo najboljšo mineralno vodo,
izrecno v originalnih steklenicah!

reki Nišavi obležal hudo ranjen. Prépeljali so ga v niško bolnišnico.

• V leto se je vrnil. Pred nekaj dnevi je pobegnil iz zaporov okrožnega sodišča v Šibeniku na tri leta obsojeni Ilija Bosnić. Iskali so ga povsod, pa ga niso mogli najti. V nedeljo zvečer pa je pri vratih jetnišnice pozvonilo. Ko je vratar odprl, se je silno začudil, ko je zagledal pred seboj pobeglega Bosniča. Bosnić je izjavil, da se je moral s svojim očetom nekaj važnega pogovoriti in je zato pobegnil iz ječe.

Anekdota

V življenju se lahko vse pretirava — zapravljjanje in varčevanje. So ljudje, o katerih se zdi, da so kar rojeni za varčevanje. Semterja se dobe tudi pravi zakonski pari. Rekord v varčevanju pa je odnesla zakonska dvojica, ki se je pred kratkim pojavila v New Yorku in o kateri pripovedujejo naslednje dogodbojke:

Mož in žena sta šla v restavracijo in naročila kos kruha s surovim maslom — pa dva krožnika. Zelja gosta je za natakarkja povelje. Prinesel je kos kruha, namazanega s surovim maslom in pribor za dve osebi. Ko je natakark malo pozneje spet hitel mimo mize, je videl, kako je mož z vso slastjo jedel polovico kruha. Žena pa je sedela na stolu pred svojo polovico kruha in čakala.

»Ali morda ni kaj v redu? Vam li ne ugaja kruh z maslom?« vpraša bolj radovedno kakor zaskrbljeno natakark.

»Da, da — vse je v redu.« se je glasil odgovor žene. »Jaz čakam samo na zobe.«

Žakardnega mojstra

za večjo tkalnico iščemo. Obširne ponudbe pod »Dobro strokovnjak«-17256 na upravo »Slovenec«.

Poslovodjo (-kinjo)

sprejemmo v trgovino z mešanim blagom na deželi. Pogoji: poštenost, dobra spravevala in možnost kavicije. Služba stalna. Ponudbe poslati upravi »Slovenec« pod št. 17.176.

Še vedno nizke cene

manufakturnega blaga

v TRPINOVEM BAZARJU, Maribor, Vetrinjska 15

Kupujemo šipek

po najvišjih dnevnih cenah

Salus d. d., Ljubljana

Izšla je

Družinska pratika

za leto 1940

in bo v naslednjih dneh na razpolago v vseh knjigarnah in zadevnih trgovinah dravske banovine. — Oddaja jo na debelo in razposilja

Knjigovoznica Jugoslovanske tiskarne

v Ljubljani.

Preprodajalci velik popust!

Konkurs

Vojnotehnični zavod v Kragujevcu sprejme

40 ključavničarjev in 34 strugarjev.

Dnevnic 40—80 din, ki se določa po številu delovnih let in oceni praktičnih izdelkov.

Podrobnejši pogoji se dobe pri upravi 8. oddelka Vojnotehničnega zavoda vsak delavnik dopoldne ter pri Borzi dela v vseh večjih krajih kraljevine Jugoslavije.

Pisarna Vojnotehničnega zavoda, Pov. R. št. 2178, dne 28. okt. 1939.

Korespondentinjo

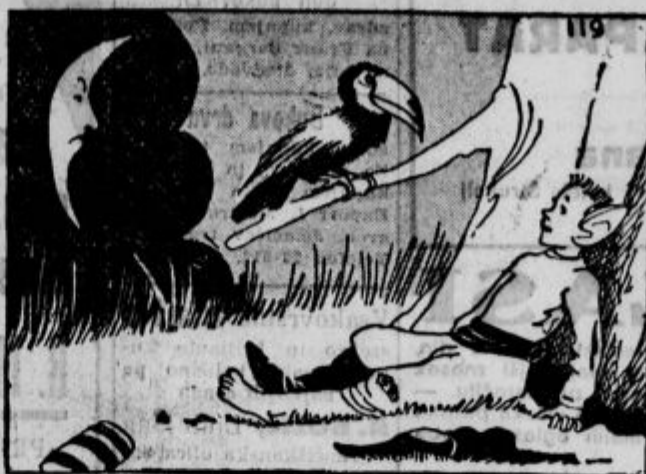
perfektno v srbohrvatskem in nemškem jeziku v prevajanju in stenografiji, išče veliko industrijsko podjetje v bližini Beograda. Prednost imajo dame, ki znajo tudi druge jezike. Ponudbe z obširnimi curriculum vitae, sliko in referencami ter z navedbo zahtevane plače poslati na: Propaganda a. d., Beograd, p. p. 409 pod št. »1214«.

Kazino

V začetku l. 1940 oddamo v večleten najem podečano in preurejeno tovarniško restavracijo na Jesenicah. — Le seriozni interesi naj se z lastno-ročnim žoljenjem (ob navedbi družinskih in premoženjskih razmer, strokovnih izpričeval in znanja jezikov) obrnejo na naslov: Kranjska industrijska družba, Jesenice-Fužine, ki jim bo nato poslala razpis s podrobnimi pogoji.

Otroški kotiček

SLON SAMBO

(119) Ko je Filip iskal vodo, da bi ohladil bolečo nogo prijatelja, je priletel velik ptič in se zraven Jana usedel na vejo. »Kdo si pa ti?« ga je vprašal Jan, in ptič je odvrnil: »Veliki Tukan. Vse sem videl in skušal vama bom najti čepico.« »Oh, to bi bilo krasno, gospod Tukan!« je Jan vzkliknil in kar zdelo se mu je, da ga noga nič več tako ne boli.

(120) A krog in krog ni bilo nobene vode, in Filip jo je zastoj iskal. Nenadoma je zaslišal: »U-huuu-huuu-iii!« Kako je goraki duh prestrašil Filipa! In ga je še divje nahrulil: »Kaj delate vi, ničvredni ljudje, na moji gorici! Od strahu in groze ni mogel Filip niti besedice črhnuti.

IZBIRA NI TEŽKA

kadar je treba določiti časopis v katerem naj oglašuje trgovci ali obrtniki. Vsako bo pri tem upošteval list, potem katerega bo prišel sagotovo v stik s najširšimi kupnomočnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENE«, ki ga bere — posebno ob nedeljah — a malo izjemam vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča.

Mizarji!

Okovje za pohištvo in vse vrste orodje izberete pri »Jeklo« - Starl trg

Stroj za pikiranje

(Strobel) popolnoma nov ugodno prodam. Hradeckega cesta 37.

Za starinsko pohištvo

dobre ohranjeno se zanima naše gledališče. Ponudbe z opisom predmetov in ceno na upravo Narodnega gledališča v Ljubljani.

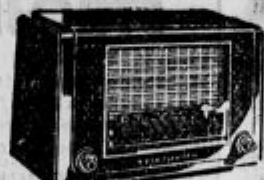
TELEFUNKEN

pionir radijske tehnike, ki njegove aparate poslušajo v več kot 70 državah vseh petih kontinentov, predstavlja svoje aparate za leto

1940:

T 913

T 965

T 975

Telefunken 913

Izredno štedljiv troelektronski aparat za vse valovne dolžine. Din 2200.—

Telefunken super 965

Štirielektronski super z jeklenimi elektronkami na 6 krogov. Izravnava fadina na 2 stopnji. Zelo lep glas. Stikalo za štedenje na toku. Vse valovne dolžine. Din 3175.—

Telefunken super 975

Petelektronski super na 7 krogov. Dvojno magično oko. Izravnava fadina na 3 stopnje. Poudarjeni basi. Kratki valovi od 13,5 m dalje. Din 4175.—

Telefunken super D 750

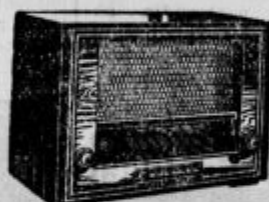
Šestelektronski super na 7 krogov. Regulator za selektivnost. Za 6 vaših najljubših postaj tipke. Izredno glasben zvočnik. Din 4930.—

Telefunken super D 770

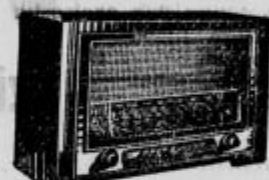
Sedemelektronski super z dvojnimi kratkimi valovi, izhodno energijo 9 wattov, klaviaturo s 7 tipkami. Din 6300.—

Telefunken super D 860

Sedemelektronski super na 8 krogov. Izravnava fadina na 4 stopnje. 10 tipk za vaše postaje. Nova svetleča se skala. Višek radijske tehnike. Din 7800.—

D 750

D 770

D 860

Zahtevajte, da Vam pošljemo prospekte! Pridite jih k nam poslušat!

„RADIO“ dr. z o. z. v Ljubljani, Miklošičeva c. 7, tel. 31-90

Arnold Fredericks:

21

Svetlobni znaki

Detektivski roman. — Priredil Fr. Kolena.

Ni vedel, da je Gracija, vedel pa je, da je to tista dama, ki je bila v Valentinovi sobi, — ki je Stapletonu izročila naročilo zločinca — in ki je njega na tak čuden način spominjala na Gracijo.

V vozu je sedela in je v roki držala Stapletonov denar — in Vernet je dvignil pred njo klobuk in pustil, da se je peljala dalje. Ali ta ženska prevari redarstvo?

Z enim skokom je bil poleg Verneta. »Ustavite ju!« je dejal hripavo. »Ona sta tista, ki ju zasledujem!«

Vernet je stresel z glavo. »Nemogoče, gospod. Tema je g. šef dal posebno dovoljenje za svobodni prehod.«

»Toda to sta razbojnika...« Vernet je skomiznil z ramo. »Mogoče, g. Duvall, toda na podlagi dovoljenega ukaza ju moram pustiti.«

Detektiv je brez pomoči škripal z zobmi. Načrt, da označi zločinca, se je posrečil. Našel jih je in videl je, da sta nemoteno šla s Stapletonovimi sto tisoč dolarji. V jezi je preklel vso francosko policijo.

Zdrnil ga je prihod drugega voza. Bil je Stapleton, ki je drvel proti domu, da vidi otroka. Očividno ni mislil na drugo, kakor na izgubljenega otroka. Duvall ga ni ustavil.

Mimo so hiteli tudi razni drugi vozovi. Duvall se ni zanimal zanje. Imel je prav namen, da hiti za Stapletonom, da bi izvedel, ali je dobil nazaj otroka ali ne, ko ga dobro znan glas kliče po imenu. Obrnil se je tje. Bil je Lefèvre, v temnozelenem težkem avtomobilu.

»Moj Bog, Duvall!« je dejal policijski šef z dobro iliranim presenečenjem. »Vi tukaj, v Parizu! Ali pa me oči varajo!«

Detektiv je bil nekoliko presenečen. Bilo mu je jasno, da mu stari prijatelj zameri, da ga ni že prej obiskal.

»Ne, gospod šef,« je dejal, »v resnici sem jaz,« iztegnil je roko in je prisrčno stisnil roko svojega bivšega šefa. »Neka mala zadeva me je privela v Pariz, prav sedaj sem prišel.«

»Res?« Policijski šef je mežikal z očmi. »Upam, ljubi prijatelj, da vam bo kmalu mogoče, da me obiščete.«

»Danes zvečer pridem. Govoriti moram z vami o zelo važni stvari: bodele imeli čas?«

»Čez eno uro, prijatelj. Do takrat sem zaposlen. Čez eno uro pridite na prefekturo. Pričakoval vas bom. Do videnja!«

Rekel je nekaj šoferju in izginil v temi. Duvall se je obrnil in iskal voz.

»Lahko noč, Vernet!« je dejal in šel. Čez pol ure je dospel do Stapletonove hiše. Bankir je s pridržano jezo hodil po knjižnici gor in dol.

»Lopovi so me prevarili,« je dejal »Niso pripeljali sina nazaj. Povejte, ali ste videli koga izmed njih?« nervozno je zgrabil Duvalla za roko.

»V onem vozu, v katerega ste vrgli paket z denarjem, je sedel razen šoferja samo ena oseba, ženska, kajne?«

»Da, da! Ali ste jo ujeli?«

»Ne.«

»Zakaj ne? Ali se načrt z zaznamovanjem voza ni posrečil?«

»Nasprotno, izvrstno se je vse posrečilo. Pri vratih sem avtomobil ustavil. Ženska, ki je sedela v njem, je držala v roki zavojček z denarjem.«

»In vi je niste aretirali? Za božjo voljo, zakaj ne?«

Je to smešno — ta ženska je zločinca ali detektiv? Oboje ne more biti in ako je to drugo, zakaj je potem sedela v tem vozu in zakaj je držala v rokah svoj denar?

»Ne vem. Mislim pa, da to prav kmalu doženem.«

»In sicer kako, ako smem vprašati?«

»Tako obiščem policijskega šefa.«

Stapleton je vztrajal in se zgrudil na stol.

»Upal sem, da bo Jacek že tukaj. Uboga mati, malo da se ji ne zmeša pamet. Ali ničesar ne veste, g. Duvall?«

»Upam, da vam lažje odgovorim na to, ko se vrnem od policijskega šefa. Ako sta ta žena in njen spremljevalec ugrabila otroka, potem sta sedaj v Parizu in ju lahko brez večje težave ujamemo. Ako pa ne, potem je vsaj denar rešen. Ili moram; toda ko izvem, kako je s stvarjo, vam to takoj sporočim. Lahko noč!«

Zapustil je hišo. Takega neuspeha še ni imel nikdar v življenju. V tem primeru je vodilo vse njegovo sklepanje v neumha protislovja ali do nobenega uspeha.

Čez četrte ure je bil na policiji.

Lefèvre mu je sporočil, da je še nekaj minut zaposlen. Detektiv se je usedel in je potrpežljivo čakal, kolikor je mogel.

X.

Dogodki na versailski cesti so spravili Gracijo v dobro razpoloženje. Načrt, ki ga je predložila, se je posrečil, vsaj oni del, ki je zadeval njo. Kaj da je dosegel Lefèvre, še ni vedela. Pogledala je na rjavi zavojček, ki ga je držala v roki in je ukazala Valentinu, da jo pelje na policijo.

Dan je bil poln dogodkov. Takoj po zajtrku je Gracija obiskala Stapletonovo hišo in je dolgo govorila z gospo. Dama je bila od strahu in nervoznosti, ki jo je čutila zaradi otrokove usode, očividno potrta. Obiskovalko je sprejela v svoji sobi.

Gracija je pri vstopu čutila lahek duh cigaretnega dima. Pogledala je na mizo poleg sofe, na kateri je ležala gospa Stapleton. Na mizi je bil majhen porcelanast pepelnik, v katerem je bil sivobel pepel in konec na pol pokajane cigarete. Od pelega na pol zakriti tulec je bil pozlačen.

Obiskovalka se je spustila z gospo Stapleton v dolg pogovor. Prizadevala si je, da bi jo pomirila in zmanjšala skrb, o katerih je dobila vtis, da niso hlinjene, in je izjavila, da otroka kmalu najdejo. Z lahkoto je dognala, da je gospa Stapleton zelo nervozna. Dasi Gracija ni kadila, je vendar poznala pomirjevalne učinke tobaka na živce in je vedela, da se tem strastem kadilec ne more odpovedati.

Opazila je, da gospa Stapleton z levico skriva v gube jutranje obleke majhno tobaknico iz kartona. Gracija je naredila nervozen gib.

»Gospa, ali smem prositi, da mi ponudite eno cigareto?« je vprašala zelo ljubeznivo. »Doma sem pustila tobaknico... in... saj veste, kaj to pomeni.«

Obraz gospe Stapleton je spreletel smeh. Že prej si je stavila vprašanje, ali bi lahko postregla Graciji, da bi obenem pomirila tudi svoje prenapete živce. Ven je potegnila tobaknico in jo držala proti obiskovalki; Gracija je vzela eno cigareto in jo prižgala.

Bila je istega izdelka kakor ona, ki jo je vzela v sobi Alfonza Valentina.

Kmalu potem je Gracija odšla. Zelo je bila presenečena. Vsa zadeva je bila naenkrat polna protislovij.

Ostali čas dopoldneva in velik del popoldneva je porabila za to, da bi preiskala hišo v kraju, ki ga je Valentin določil. Spremljali so jo trije odposlanci policijskega šefa, molčeči, izurjeni možje, ki so trdili, da so cirkuški nastavljeni in iščejo nevarno kačo-klopotačo, ki je prejšnjo noč ušla iz ječe.

ODLIČEN-ELEGANTEN kakor vedno je

MINERVA RADIO APARAT

svetovna dunajska znamka.

Dobavljiva

„**RADIOVAL**“, Ljubljana

Telefon 33-63

Dalmatinova ulica 13, poleg hotela Štrukelj

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali ogles 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo**Službo loveca,**

skladiščnika ali oskrbnika išče mlajši fant. Položim kavelj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17.212. (a)

Gospodična

inteligentna, ugledne kršćanske družine, zmožna blagajniških poslov, želi kakršno koli njej primeren mesto. Ponudbe na Vida Krušec, št. Vid 15 nad Ljubljano. (b)

Trgovska pomočnica

odlično usposobljena v manufakturni in specijalni stroki, zmožna tudi nemščine, želi premeniti mesto. — Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Celje ali Kranj« št. 17.293. (a)

Trgovski pomočnik

30 let star, prost vojašine, verziran v manufakturni, specijalni, železnini in steklu, želi premeniti službo, po možnosti kot poslovodja podružnice ali skladiščnika. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Kavčije zmožen« št. 17.199. (a)

Službo dobe

Krojaškega pomočnika za konfekcijsko delo takoj sprejemem. Ljubljana, Lampetova 13. (b)

Služkinjo

h gospodinjstvu sprejme Franc Kuhar, Vižmarje, p. St. Vid. (b)

Postrežnico

za cel dan takoj sprejme »Obnova« v Vošnjakovca ulica 24. (b)

Služkinjo

za kuho in hišna dela sprejmeta 2 osebi v VIII. Copova 10, Maribor. (b)

Perfektna kuharica

zmožna samostojno voditi gospodinjstvo, postena, popolnoma zanesljiva, lepega vedenja, ki poseduje dolgoletna spričevala, se sprejme proti dobri plači k eni osebi v Ljubljani. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Postena, čista kuharica« št. 17.295. (b)

Mizarskega pomočnika

in vajenca takoj sprejme Tonkili, mizarstvo, Vižmarje 107, št. Vid nad Ljubljano. (b)

Služkinjo

ali postrežnico za ves dan takoj sprejemem. — Zgledati se: Igriska 14, II. nadst., desno. (b)

Kuharica

samostojna, postena, stara, se sprejme za večjo gostilno. Ponudbe na podružni. »Slovenca« na Jesenicah pod »Samostojna kuharica« 17.230. (b)

Dekle

pridno, posteno, ki popolnoma samostojno kuha in opravlja vsa ostala hišna dela, takoj sprejemem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod 17.240. b

Na veleposestvo

se sprejme posten in vesten vinogradniški predelavec, hlapec za živino in dekle za vsa gospodinjstva dela, z znanjem preproste kuhe. — Samo posteni in vestni najposiljejo ponudbe na upravo »Slov.« pod »Vinograd« št. 17.275. (b)

Blago za zimske suknje**R. MIRLAUC**

kamgarni, športni ševiti za fine obleke

»PRI ŠKOFU«**LJUBLJANA**

Lingarjeva ulica 8

Pred škofijo 3

Solidna

postrežnica!

Dva mizarska pomočnika

mlajša, dobra za pohištveno delo, sprejme za stalno mizarstvo »Sloga« Božič Jože, Kranj. (b)

Mlinarja

dobro kvalificiranega — sprejemem 1. decembra za kmetijski mlin s 3 pari kamnov in stopami. Mlin na ogled in dogovor. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17.247. (b)

Vajenci**Pekovskega vajenca**

z vsa oskrbo pri močjustru tako sprejme Vračar Valentin, pekarna, Podkoren, Kranjska gora. (v)

Sedlarskega vajenca

z vsa oskrbo in oblozi sprejme Andr. Hribnik, sedlar, tapetnik, trg. z usnjem in kožami, Prevalje. (v)

Pouk**Klavir in teorijo**

temeljito poučujem. Groharjeva 2, vhod s Tržaške 1/L, vrata št. 5. (g)

Tečaji nemščine

začetniški, nadaljevalni in konverzijski. Dnevni in večerni. Mesečno 40 din. Beethovnova 9-I. (b)

Akademik

instruiral nižješolca za stanovanje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 17.237. (d)

Konverzacija, pouk

nemščine nudi resnim reflektantom izkušena moč. Poskus brezplačno. Skupine po tri, 2 uri, oseba 5 din. — Naslov v upravi »Slovenca« 17.235. u

Pohištvo

Komb. orehovo jedilnico in več spalnice — poceni proda mizarstvo Josip Goljar, Gerbičeva ul., vis-a-vis trgov. Novak. (b)

Ako pohištvo zdaj kupite

si denar prihranite. — Kljub podraženi materiala nudim na staro ceno 5—10% popusta. — V zalogi: spalnice, jedilnice, kuhinje in gospodarske sobe. Malenšek, Celovška cesta 258. (s)

Kupimo**Suh bukov žir**

zdrav, kupujem. Ponudbe na Franc Bergant, tovarna olja, Medvode. (k)

Bukova drva

suha, kupujem takoj. — Za januar in februar kupujem sveža drva. — Export I. Meštrovič, Zagreb, Jelačičev trg 15. — Telefon 23-612. (k)

Vsakovrstno zlato

srebro in briljante kupuje vsako količino po najvišjih cenah

A. BOŽIČ, Ljubljana

Franciškovska ulica 8.

Prodamo**Otroške vozičke**

najugodnejše kupite pri Banjaj, Ljubljana, Miklošičeva cesta 20. (l)

Moška suknja

črna, marengo, boljše, napredaj. Sv. Petra c. 52. (b)

Steklenice

različne, več tisoč — poceni prodam. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Steklenice« št. 17.292. (l)

Hitite!

Napredaj je partija prvovrstnih šivalnih strojev po zelo nizkih cenah pri »Promet«, nasproti križanske cerkve. (l)

Kislo zelje, repo

in sarmo, vsako množino po konkurenčnih cenah dobavlja Homan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 81. telefon 35-39. (l)

Premog**koks, drva nudi**

I. Pogačnik Ljubljana, Boboričeva 5 telefon 20-59

Postrežba brezhibna**VINA**

za vse prilike naročite pri

Centralni vinarni v Ljubljani.

TELEFON ŠTEV. 25-73

Dokolenice, nahrbtniki, aktovke, kovčege

IV. KRAVOS

MARIBOR, Aleksandrova 13

CONTINENTAL

na ugodne mesečne obroke

Ivan Legat

Ljubljana, Prešernova 44

Maribor, Vetrinjska 80

STROJI**Mali pisalni stroj**

(kovčeg) in dve motorni kolese za vsako ceno napredaj. Müller, Jurčičev trg 2/III. (l)

Bencinski motor

stabilni, znamke »Robot« 6—7 KS, dobro ohranjen, prodam. Ogleda se lahko v obratu. Teodor Stupica, št. Vid, Lukovica. (f)

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Radio**Velika izbira****damske plašče in kostume****R. MIRLAUC****»PRI ŠKOFU«****LJUBLJANA**

Lingarjeva ulica 8

Pred škofijo 3

Ugodne**cene!****6000 kg rumene pese**

(runkel) prodaja Piki — Sv. Pavel pri Preboldu. (l)

Prodaj

kompletno demontirano žago venecijanko na veliko vodno kolo, veliko zobčasto kolo in male z jermenici, kurbelj z železjem in jarnom za nizko ceno. Prodaj dvostranovansko hišo na Bledu, ki se dobro obrestuje z najemniki. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zelo ugodno« 17.178

Pozor! Pozor!

Telefon 27-08

Zagana lepa bukova drva 1 m³ Din 100—, dostavljena na dom. Je trb. premog po najnižji dnevni ceni. Točina in solidna postrežba**VELEPIČ**

Ljubljana VII, Jernejeva 25

ŠIVALNI STROJI

Phenix, Veritas, Viktorija. Šivajo naprej in nazaj, vežejo in krpaajo. Na ugodne obroke. Stari stroji se vzamejo v račun.

NOVA TRGOVINA

Tyrseva 36 — nasproti Gospodarske zveze.

Auto-motor**Motor DKW**

100 cm, Ardle 125 cm in Puch 250 cm za vsako ceno prodaja Müller — Jurčičev trg 2/III. (f)

STROJI**Mali pisalni stroj**

(kovčeg) in dve motorni kolese za vsako ceno napredaj. Müller, Jurčičev trg 2/III. (l)

Bencinski motor

stabilni, znamke »Robot« 6—7 KS, dobro ohranjen, prodam. Ogleda se lahko v obratu. Teodor Stupica, št. Vid, Lukovica. (f)

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Radio**Velika izbira****damske plašče in kostume****R. MIRLAUC****»PRI ŠKOFU«****LJUBLJANA**

Lingarjeva ulica 8

Pred škofijo 3

Ugodne**cene!****6000 kg rumene pese**

(runkel) prodaja Piki — Sv. Pavel pri Preboldu. (l)

Prodaj

kompletno demontirano žago venecijanko na veliko vodno kolo, veliko zobčasto kolo in male z jermenici, kurbelj z železjem in jarnom za nizko ceno. Prodaj dvostranovansko hišo na Bledu, ki se dobro obrestuje z najemniki. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zelo ugodno« 17.178

Pozor! Pozor!

Telefon 27-08

Zagana lepa bukova drva 1 m³ Din 100—, dostavljena na dom. Je trb. premog po najnižji dnevni ceni. Točina in solidna postrežba**VELEPIČ**

Ljubljana VII, Jernejeva 25

ŠIVALNI STROJI

Phenix, Veritas, Viktorija. Šivajo naprej in nazaj, vežejo in krpaajo. Na ugodne obroke. Stari stroji se vzamejo v račun.

NOVA TRGOVINA

Tyrseva 36 — nasproti Gospodarske zveze.

Auto-motor**Motor DKW**

100 cm, Ardle 125 cm in Puch 250 cm za vsako ceno prodaja Müller — Jurčičev trg 2/III. (f)

STROJI**Mali pisalni stroj**

(kovčeg) in dve motorni kolese za vsako ceno napredaj. Müller, Jurčičev trg 2/III. (l)

Bencinski motor

stabilni, znamke »Robot« 6—7 KS, dobro ohranjen, prodam. Ogleda se lahko v obratu. Teodor Stupica, št. Vid, Lukovica. (f)

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Pomanjkanja in podražitve

inozemskoga goriva se ne boji, tisti ki ima

PEČ ZEPHIR

za trajno kurjenje z drvmi

Zahtevajte brezplačni prospekt od tovarne

ZEPHIR d.d., Beograd

Poštini predal 750

Samoprodaja:

▼ Ljubljani: Venceslav Breznik,
▼ Celju: D. Rakuseh,
▼ Mariboru: Pinter in Lenard,
▼ Ptuj: Anton Brenčič,
▼ Brežicah: Löschnigg in Schmid.

Posestvo

ali večje zemljišče vzamem v najem za več let. Event. kupim po ugodnih pogojih. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra zemlja« 17.285. p

Dvosobno stanovanje

kabinet in pritlikline, oddam. Področnik, Levčeva ulica 44. — Polzeva Rožna dolina XV/9. (s)

Dva gospoda

ali gospodični sprejemem na stanovanje. Strelška ulica 24, pritličje. (s)

Razno**Pri nakupu**

in prodaji vsakovrstnih, dobro ohranjenih in uporabnih predmetov, obrniti se se najprej na trdiko ABC, Ljubljana, Medvedova c. 8 (poleg kolodv. Šiška).

Enosobno stanovanje

takoj oddam stranki brez otrok. Bernekerjeva 21. Moste. (e)

Dvosobno stanovanje

oddam 1. decembra odrasli družini. Ogled popoldan. Kavčska ul. 13. Sp. Šiška. (e)

Petsobno stanovanje

s kopalnico in vsemi pritliklinami v sredi mesta oddamo s 1. februarjem 1940. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod 17.280. e

Gumbnice, gumbce, plise, monogrami, etel, ažurom, fino in hitro izvrši**Matek & Mikeš**

Ljubljana, Franciškovska ulica

Vezanje perila, krasna predtiskana žen. roč. dela

Umrl je naš dragi oče, ded in praded**Franc Pureber**

posestnik in mestni nadstražnik v pokoju

v 88. letu starosti, previden s tolažili sv. vere. Pogreb našega pokojnega bo v sredo, 1. novembra 1939 ob štirih popoldne iz hiše žalosti v Zabji vasi na farno pokopališče v Šmihelu. V Zabji vasi, dne 30. oktobra 1939.

Zalujoča žena Marija in sinova Ivan, Emil in hčeri Mici, Poldi.

Družine prof. André, Radi, Pureber, Renčelj in Pantelič.

Umrl je naš dragi oče, ded in praded**Franc Pureber**

posestnik in mestni nadstražnik v pokoju

v 88. letu starosti, previden s tolažili sv. vere. Pogreb našega pokojnega bo v sredo, 1. novembra 1939 ob štirih popoldne iz hiše žalosti v Zabji vasi na farno pokopališče v Šmihelu. V Zabji vasi, dne 30. oktobra 1939.

Zalujoča žena Marija in sinova Ivan, Emil in hčeri Mici, Poldi.

Družine prof. André, Radi, Pureber, Renčelj in Pantelič.

Umrl je naš dragi oče, ded in praded**Franc Pureber**

posestnik in mestni nadstražnik v pokoju

v 88. letu starosti, previden s tolažili sv. vere. Pogreb našega pokojnega bo v sredo, 1. novembra 1939 ob štirih popoldne iz hiše žalosti v Zabji vasi na farno pokopališče v Šmihelu. V Zabji vasi, dne 30. oktobra 1939.

Zalujoča žena Marija in sinova Ivan, Emil in hčeri Mici, Poldi.

Družine prof. André, Radi, Pureber, Renčelj in Pantelič.

TRACY-ROONEY

KINO UNION Tel. 22-21

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.

Film za ljudi plemenitega srca, za ljudi, ki ljubijo mladino

BREZDOMCI

Rezervirajte vstopnice v predprodaji!

Ne sramujte se solz, če Vas bo film ganil, pretresel v dno duše! — Splošna borba vsega sveta je: »Brezdomci« je najaktualnejše filmsko delo zadnjih let, je glasen memento vsem ljudem, da je mogoče mladino rešiti le na ta način, da se najde pot do nenege srca!

Najlepši film zadnjega desetletja! Umetnina, ki je bila odlikovana s prvo nagrado za filmsko umetnost!

LJUBLJANA

1919 - 1939

Ko so konec oktobra leta 1918 vojaki vseh držav, ki so se udeležile svetovne morije, odhajali na svoje domove, je bil vsak izmed teh prepričan, da je s seboj odnesel s seboj vse.

Toda kaj je bilo iz teh želja? Naši slovenski vojaki, ki so komaj prispeli na svoje domove, so kmalu prišli do prepričanja, da bo treba svobodo, ki je bila komaj dosežena, zopet braniti na severni meji. Ze konec novembra in v začetku decembra je odšlo iz Ljubljane, Celja in Maribora nekaj sto zavednih in ljubečih borcev pod odličnimi poveljniki, generalom Maistrom, majorjem Lavricem in takratnim kapetanom Martinčičem na mejo naše zemlje, da preprečijo vdor tuje, nam nasprotnne sile, ter da priključijo naši narodni državi vse ozemlje, ki je po krvi in pravici nam nesporno pripadalo.

V bojih, ki so se bili z menjačo se srečo, vse do 5. junija 1919, je dalo domovini na oltar svoja življenja nad 400 naših vojakov, ki pa so znatno pripomogli, da je bila naša junjska vojska zmaga popolna.

Danes je dolžnost vsakega narodno zavednega in čutečega državljanca, da se spominja vseh teh znanih in neznanih junakov, ki so se — mnogi izmed njih prostovoljno — borili za to, da ostane naša zemlja last narodne države, s tem pa tudi, da postane država enotna, močna ne nepremagljiva.

Posebno pa se moramo spominjati borcev, ki so padli za osvoboditev naše severne meje. Med padlimi so imena, ki uživajo še sedaj legendarni sloves. Malokdo je med nami, ki bi mu bilo neznano ime junaka Franja Malgaja. Komu ni poznan Srečko Puncer? In Franjo Širnik, hrabri pobornik junškega majorja Lavrice? In poročnik Jurca, kapetan Razlag, mladi dobrovoljec Štrukelj, Dalmatinec Dušan Kožulj, Srb poročnik Radula Novakovič Dolga vrsta — samih junakov, junakov, ki so vedeli, da je za zmago potrebno tudi velikih naporov in žrtve.

Ko se spominjamo danes teh padlih junakov, se zavedamo, da prav v letošnjem letu poteka 20 let, odkar jih ni več v naši sredi.

Njihovi soborci, včlanjeni v Legijo koroških borcev, jim s pomočjo dobrotnikov skromno okrasijo njihove grobove. Svetlice, ki z malim plamenčkom plapolajo na njihovih grobovih, naj jim pričajo, da niso in ne bodo pozabljeni. Preprosti venči z napisi pričajo, da je ljubezen in zvesto tovarštvu ohranjeno tudi preko groba.

Naj uživajo vsi ti junaki — trpin — večni mir, mir ki bi ga jim današnji svet ne mogel dati. Večna jim hvala in čast!

Brezdomci

S tem naslovom bomo videli v Ljubljani v kinu »Union« znameniti ameriški film »Boys town«: Deško mesto. Videli smo že ta film in moramo reči, da v resnici zasluži vse priznanje. Film nam kaže življenje v deškem mestu, katero je s pomočjo dobrotnikov in samih dečkov zgradil p. Flanagan, da je v njem vzgajal z najbolj primernimi metodami mlade dečke in iz njih napravil vredne člane človeške družbe. Vidimo, kako se iz malih začetakov razvija zavod v veliko ustanovo, v kateri je našlo polje svojega udejstvovanja na tisoče dečkov. Tudi največje žrtve ne preplašijo neumornega o. Flanagan, da vzgaja dečke popolnoma neprisliljeno in jim da popolno svobodo, ki jo pa modro vodi njegova roka. Vpletena je v film človeška tragedija, ki se hvala Bogu srečno konča in privede do pameti tudi najbolj razuzdanega dečka. Film nam kaže veliko realistično umetnost, ki gre za svojo moralno idejo, neprisliljeno in napolnjena z zdravim humorjem, brez vsakega umetniženja. S tem je doseženo največ, kar lahko da filmska umetnost, da namreč z realističnim podajanjem življenja seje v duše visoke moralne vrednote. Koliko tisočev mladine bi našlo na kriva pota, da jih ne reši o. Flanagan in pripelje zopet na pravo pot. O. Flanagan je našel odličnega igralca v osebi Spencerja Tracyja, kateremu stoji dostojno na strani deček-upornik, ki navsezadnje postane poglavar zavoda, igra na Mickey Rooney. Delo ima še to prednost, da je dejansko povzeto po življenju, saj obstoja tak zavod v severnoameriških Zedinjenih državah, v državi Nebraska. Film spada med najboljše, kar smo jih videli v Ljubljani. Je proizvod Metro-Goldwyn. Glavni igralce Spencer Tracy je dobil tudi prvo nagrado Ameriške akademije za filmsko umetnost ravno zaradi te vloge.

— Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastoji krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju želodca, nastalih vsled zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo. Bolniki radi jemljejo preizkušeno »Franz-Josefovo« grenko vodo in jo dobro prenesejo tudi pri večkratni porabi.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

1 Celonočno čiščenje presv. Zakramenta bo v noči od 2. na 3. novembra v stolnici. Vsako uro od 9. zvečer do 4. jutraj se bodo opravljale molitve 20. ure Vermim dušam in tolažbo. Cenjeni nočni častilci vljudno vabljeni!

1 Sv. maša za rajne križanske kongreganiste bo letos izjemoma v ponedeljek, dne 6. novembra ob 6. jutraj v križanski cerkvi. Med sv. mašo skupno obhajilo. Vsi člani moške kongregacije vljudno vabljeni!

1 Pevke in pevci Ljubljana pričakuje, da danes kot vsako leto doleje počastimo s petjem na grobovih spomin umrlih. Zgodnja vaja vseh mešanih in moških zborov za nove skladbe bo danes ob 10. dopoldne v Hubadovi dvorani Glasb. Matic. — Župna uprava.

1 Članstvo krajevne organizacije Legije koroških borcev vabimo, da se polnoštevilno udeleži danes popoldne ob 4. svečanosti v spomin na padle vojske na pokopališču pri Sv. Križu. Po svečanosti obiščemo grobove naših padlih tovarišev, ki iz tehničnih razlogov niso bili izkopani in prenešeni v skupno grobnico. Vse te grobove, kot tudi one na Viču in v Dav. M.

v Polju, obišče delegacija Legije, vabimo pa tudi članstvo, da se na ta dan posebno spominja onih, s katerimi smo se pred 20 leti skupno borili. Glavni odbor LKB.

1 Zdržene skupine bojnikov Ljubljana — Sv. Peter priredijo v danes (1. nov.) žalno svečanost v spomin žrtvam svetovne vojne. Ob 10.30 bo sv. maša v cerkvi sv. Petra, nato cerkveni obredi pri spomeniku s petjem žalostink. Vabimo vse tovariše, svojce padlih in ostale s prošnjo, da okrase ta dan spomenik, prižgo ob njem svečice in počaste spomin žrtvam s svojo navzočnostjo.

1 Pred pokopališčem pri Sv. Križu bodo stojnice vesevetske akcije nasproti glavnega vhoda za one obiskovalce grobov, ki se bodo pripeljali s tramvajem in drugimi vozili, a ob vhodnem poslopiju žal bodo stojnice za tiste, ki bodo šli peš na pokopališče. Da pa na pokopališčih ne bo prevelike gneče, naj si dobrotniki revežev že v mestu odkupijo od razkošja na grobovih in si prekrbe nakaznice ali pa tudi že belozelene sveče in vence. Počastite rajne z dobrimi deli!

1 Prekrasna slika pietete do naših nesmrtnikov nam odkriva Navje, ki je vse okrašeno s cvetjem, venci in svečami. Ne pozabite pri obisku pokopališč počastiti tudi zaslužnih in elavnih mož na Navju s svečami in venci vesevetske akcije!

1 Najlepši in najprimernejši okras za grobove nam ponujajo v Rhovnem socialnem svetu združene karitativne organizacije in dobrodelna društva pred vsemi pokopališči in tudi po mestu, da letos pač ne bo več groba brez sveč in vencev vesevetske akcije. Dobro misleči in tudi praktičnečute obitniki se je odločilo, da letos z odkupninami od razkošja na grobovih splošno počastiti rajne z dobrimi deli, saj je pri nas cvetje vzela slana in tudi bohotnega uvoženega cvetja primanjkuje zaradi vremenskih nepravil. Razen tega se pa Ljubljancem zavedajo resnih časov, ko bahaštvo z razkošjem gotovo ni na mestu in bo zato razsodna javnost okrasila grobove s preprostimi venci in svečami vesevetske akcije ter tako svojo pieteto združila s podporo revežem, ki trepetajo v strahu, kaj jim prinese zima. Tako bodo ljubljanska pokopališča jasno odražala čustva Ljubljancov in dokazovala, da se zavedamo zahtev resnih časov in da izpolnjujemo tudi svoje dolžnosti napram bližnjemu. Odrvnimo se od lahkomišelnega bahaštva in od razmetavanja denarja nikomur v korist ter okrasimo grobove s svečami in venci vesevetske akcije, ki so gotovo najlepši okras po svoji plemeniti vsebini. Počastimo rajne z dobrimi deli!

1 Na svetovno razstavo v Newyork bi marsikdo rad pohitel, če bi mu dovolile finančne razmere. Temu ali onemu pa se je posrečilo, da je pogledal to ameriško čudo. O tem bo predaval na V. prosvetnem večeru, ki bo v petek 3. novembra, g. Viktorijan Demšar. Predavanje bo v frančiškanski dvorani ob 8. zvečer, opremljeno s številnimi skoptičnimi slikami iz svetovne razstave. Predprodaja vstopnic v trgovini Sfiligoy za frančiškansko cerkvi in pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva 7-I.

1 Ženski odesk šempeterske prosvete priredi večerni kuharski tečaj, ki bo dvakrat na teden. Tečaj se bo pričel prve dni novembra. Pojasnila daje ga. Velikonja, Sv. Petra c. 93, vsak dan od 11. do 5. popoldne.

1 Prva prireditelj v novi šentjakobski dvorani. V našem večerajšnjem poročilu o akademiji, ki je bila na praznik Kristusa Kralja v novi šentjakobski župnijski dvorani, je po pomoti izpadlo, da je g. ban. inspektor dr. Logar zastopal g. bana dr. Natlačenca in da se je akademije osebno udeležil g. župan dr. J. Adlešič. Pomoto je povzročil tiskarski škrt.

1 Da ne bo prevelike gneče pred pokopališčem, se odkupite že v mestu od razkošja na grobovih in si preskrbite nakaznice na sveče in vence vesevetske akcije že v mestu v trgovini mestne elektrarne na Mestnem trgu in v poslovalnici mestne pinarne v Kresiji na Nabrežju 20. septembra, belozelene sveče in vence pa dobite v pisarni vesevetske akcije v prtiličju Mahrove hiše ter na vseh stojnicah po mestu in pred vsemi pokopališči, kjer so dobrobrne članice in člani karitativnih organizacij in dobrodelnih društev že večeraj požrtvovalno vabile obiskovalce grobov, naj počaste rajne z dobrimi deli v prid mestnim revežem.

1 Danes bo zaključna razstava Neodvisnih, ki je dosegla izredno velik obisk našega občinstva. Kdor razstave še ni videl, naj si jo ogleda tekom današnjega dneva.

1 20. letnica »Poselske zveze«. Letos poteče 20 let, odkar smo ustanovile svojo stanovsko organizacijo »Poselsko zvezo«. V nedeljo, 5. novembra, hočemo proslaviti svojo dvajsetletnico. Ob 6. jutraj bo sv. maša s skupnim sv. obhajilom v stolnici. Ob 5. popoldne bo v frančiškanski dvorani slovesna proslava dvajsetletnice z igro »Žena s srečmi«. Služkinje! Udeležite se svoje lepe stanovske slovesnosti! Vabljeni tudi drugi. Vstopnina: sedeži 8, 6 in 4 din; stojališča 3 din. Predprodaja vstopnic vsak dan v pisarni Pax et bonum v Frančiškanski ulici. Na dan prireditelje dopoldne od 10—12 in popoldne od 3—5. — Vabi »Poselska zveza«.

1 Moderne pletenine, Karničnik, Nebotičnik. 1 Spored akademije, ki bo v petek, 3. t. m. v operi, bodo izvajali člani opere gg. Heybalova, Kogejeva, Bašičeva ter gg. Janko in Lupša. Recitirali bodo gg. Šaričeva in M. Danilova ter gg. Lipah in Jan. Vstopnice se doba v operni blagajni od 24 din navzdol.

1 Za mestne reveže so darovali: g. J. Šubert, obratovodja Kemične tovarne v Mostah, 100 din namesto venca na grob pok. Ivana Fidelesna — g. Argust Martinčič, ključavničarski mojster na Cesti 29. oktobra 14. v počastitev spomina nadzornika Fortunata Lužarja 100 din — lastnik kolekture erečk »Vrelec sreče« g. Alojzij Planinšek v Beethovnovi ulici pa 1000 din. Mestno poglavarstvo izreka vsem dobrotnikom najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobrimi deli!

1 Izredno napet film »Misteriozna grozodejstva Mr. Wonga« v kinu Sloga. Prijatelji napetih filmskih snovi bodo imeli te dni s programom v kinu Slogi veliko veselje. Film »Misteriozna grozodejstva Mr. Wonga« nas popelje v zloglasno četrt milijonskega vlemesta San Francisko, v mu-

čilnico, z vsemi najbolj rafiniranimi mučilnimi napravami, kjer ima Mr. Wong centralo vseh svojih zločinskih početij. Zato ga pripravljamo tudi le takim, ki imajo prav dobre in močne živce. Kot dopolnilo doda kino Sloga še senzacionalen kratek film »Številke, ki prinašajo smrt« ali »Noči v Monte Carlo«. Tudi ta je vsebinsko napeta drama. Zaradi dolgega sporeda se predstave na praznik vrše dopoldne ob 10 (matineja), popoldne pa je red predstav ob 14.30, 16.45, ob 19 in 21.15. Ta program bo na sporedu samo dva dni.

1 Mestno poglavarstvo v Ljubljani je dalo nalogo, da se morajo izprazniti podstrešja. Marsikje pa leži še dobro ohranjeno tapacirano pohištvo ali leseno ogradio »starinskega pohištva«. Tako ogradio bi dobro služilo Narodnemu gledališču. Zato prosimo, kdor ga ima, naj ga odstopi gledališki upravi.

Celje

c Štetje obiskovalcev grobov bosta opravila letos sporazumno na mestnem in na okoliškem pokopališču Rdeči križ in Vincencijeva konferenca. Na mestnem pokopališču bo pobiral prispevke Rdeči križ, na okoliškem pa Vincencijeva konferenca. Prosim obiskovalce grobov, da darujejo v dobrodelne namene. Vse obiskovalce farne cerkve prosimo, da se spominjo podpirance Vincencijeve konference in darujejo v ta namen. Vincencijeva konferenca ima svoj nabiralnik pri glavnem vhodu na levi strani.

c Petje na pokopališčih. Združeni moški zbori Celjski zvon, Oljka in Celjsko pevsko društvo bodo zapeli danes pod vodstvom pevovodje g. profesorja Knapa žalostinke ob 3. popoldne na okoliškem in ob 4. na mestnem pokopališču. Pevski odsek Prosto-voljne gasilske čete v Gaberju bo pel ob 3 na bolniškem pokopališču, ob pol 4 pa na mestnem vojskanskem pokopališču.

c Hmeljarska zadruga v Zalcu je kupila prvič letos za 16 milij. letošnjega hmeljskega pridelka, ki ga bo izvažala v Ameriko.

c Popravi. Štirimilijonsko posojilo namerava na sklep zadnje seje celjskega mestnega sveta najeti celjska mestna občina za zaščito prebivalstva pred napadi iz zraka. Vsi časopisi so poročali, da bo občina najela to posojilo pri Priv. agrarni banki, kar pa ni točno. Mestni svet je samo pooblastil g. predsednika, da najame to posojilo pod najugodnejšimi pogoji.

c Huda avtomobilska nesreča pri Teharjih. V ponedeljek zvečer je bila cesta na ovinku trgovine Godec pozorišče hude avtomobilske nesreče. Avtoprevoznik, 29 letni Dolinšek Karel iz Petrovč, se

je vračal iz Štor, kamor je s tovornim avtomobilom peljal prenos. Na ovinku blizu trgovine Godec je tresel s precejšno brzino v tovorni voz Tovornika Franca iz Planine pri Sevnici. Avtomobil je zdrobil voz, podrl enega konja in mu zlomil dve nogi in čeljust, da ga je moral konjač na mestu ubiti. Tovornika je vrglo z voza, na srečo pa se mu ni zgodilo nič hudega. Dolinšek je dobil hujše poškodbe na glavi in po životu in so ga morali takoj odpeljati v celjsko bolnišnico.

c Celjska strelska družina bo priredila v nedeljo, 5. nov. na strelišču v Pečovniku svoje letošnje zaključno tekmovanje. Vsak četrtek bo od 8 dalje v hotelu »Union« (Celjski dom) nagradno sobno streljanje.

DAME da boste praktično in lepo kupile Vaš zimski plašč, perilo in drugo, pošlite modno trgovino Gusti Vračko, Celje

c Opozorjamo na razglas celjske mestne občine; ki razpisuje nabavo obleke, obutve in drugo za moštvo varnostne straže v Celju. Ponudbe je vložiti na mestnem poglavarstvu do vključno dne 15. novembra.

c Zdravniško službo za člane OUZD ima danes zdravnik g. dr. Drago Hočevar v Kolenčevi ulici 4.

c Skoraj 2000 knjig, med temi 800 leposlovnih ima Ljudska knjižnica v Cankarjevi ulici 4. Sezite pridno po njih!

c Mileva pl. Hornungova. Na Glavnem trgu 17 je umrla 61 letna zasebnica in svakinja zdravnika dr. Herzmana v Celju ga. Mileva pl. Hornungova. Pokopali jo bodo danes ob 5. popoldne na mestnem pokopališču. Naj v miru počiva! Svojem naše iskreno sožalje!

c Prvenstvo v mesecu oktobru si je priboril na zadnjem šahovskem brztoturnirju v hotelu Evropa g. Mirko Fajs z 8 točkami in pol od 9 dosegljivih.

c Na Frankolovem pri Celju v Lipi bodo gradili prepotrebne vodovod. Za dela je že odobren kredit.

Frizerski salon R. Grobelnik - Celje

zopet prenovljen. — Novost za prijetno britje. — Novo hitro sušenje las. — Nizke cene! — Pariška in dunajska diploma!

MARIBOR

Okoliški kmet se je letos bolj slabo odrezal

Kmetje v okolici Maribora sedaj na jesen niso nič kaj zadovoljni z letošnjo letino, ki jim vkljub trudu ni dala tistega, kar bi si od nje želeli in kar bi jim za preživljanje bilo potrebno. Marsikateri kmet zato s skrbjo čaka zime in spomladi, ker ne ve, kako bo obelkel in prehranil družino, kako plačal davke in dolgove.

Jabolk v mariborski okolici letos ni bilo veliko. Kar jih je bilo, so jih prodajali po 1.25 do 1.40 (industrijsko blago), gospodarsko blago je doseglo cene do 2 din, namizna jabolka pa so dosegla ceno 2.75. Izvoz jabolk je po ogromni večini usmerjen v Nemčijo in v Češko-moravski protektorat. Boljše kakor z jabolki je bilo s slivami in hruskami. Lepe hruške so dosegle ceno 3 do 4 din, slive pa so bile letos zaradi izredno dobre letine silno poceni, saj so jih na trgu prodajali po 70 do 80 za dinar.

Vinogradi so srednje dobro obrodili, mošči so dosegli povprečno 20.2 sladkorja, kisline pa je 8.3. Boljših moštov ne prodajajo, srednje dobri mošči pa imajo ceno do 3.50 din.

Najslabše sta letos obrodila krompir in fižol. Fižola skoraj ni, nič boljše pa ni tudi s krompirjem, ki ga je v mariborski okolici letos tako malo, da ga ne bo naprodaj in ga že sedaj dovažajo v Maribor in okolico iz Prekmurja, kjer pa letina tudi ni bila kaj prida. Zato pa so cene v primeri z lanskim letom dokaj višje in je že dosegel ceno do 1.50 din. Tudi koruza letos ni dobro obrodila. Le v nižjih legah se je obnesla, v višjih je popolnoma odpovedala.

V splošnem je letina bolj slaba kot dobra. Zlasti je letina odpovedala po kvantiteti, kar je za našega kmeta odločilno, ker cene pridelkov kljub slabi letini ne bodo toliko porasle, da bi mogle kriti primanjkljaj, ki ga bo kmet v svojem gospodarstvu utrpel zaradi majhne kvantitete letošnjih pridelkov. Uvoz iz ostalih pokrajin Slovenije in države v mariborsko okolico v mesto bo torej v letošnji zimi porasel, kar se bo v denarnem prometu v mariborski okolici pač močno čutilo.

c Procesije na pokopališču. V stolni in mestni župnijski cerkvi bodo danes popoldne ob 15 slovesne večernice in pridiga, po kateri krene procesija na staro mestno pokopališče, kjer bodo v Slomškovi kapelici molitve za vse pokolne župljane. Na novem pokopališču na Tezmem se bodo molitve opravile popoldne ob 14. — Iz frančiškanske cerkve bo žalna procesija krenila na pokopališče na Pobrežju ob 15, iz Magdalenske cerkve pa po večernicah, ki se bodo opravile ob dveh.

c Narodno-obrambni tečaj bo priredila Prosvetna zveza v Mariboru dne 15. novembra. Prišel bo ob desetih dopoldne in bo trajal ves dan. Na tečaju se bodo razmotirala vsa vprašanja, ki so v zvezi z narodno-obrambnim delom. Na tečaj je zlasti vabljena mladina, ki se naj prijavi pri Prosvetni zvezi, Maribor, Aleksandrova cesta 6.

c Občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru se bo vršil v četrtek, dne 16. novembra, ob desetih dopoldne v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Polovična voznina na železnici je zasigurana.

c O sodobnih knjižnih jezikih pri slovenskih narodih bo v petek ob 20. uri v Ljudski univerzi predaval prof. St. Bunc.

c Ljudski oder v Mariboru bo 12. novembra vprizoril v režiji g. P. Malca »Prvo legijo, ki je na mariborskem odru pred časom imela tako velik uspeh.

m Kongregacija za gospe jutri popoldne ob štirih svoj sestanek.

m Akademsko kongregacija ima svoj sestanek v petek ob 20 v kapelici pri oo. jezuitih.

Obiščite »Mariborsko menzo« na Slomškovem trgu, najboljše in najcenejšo kuhinjo. Se priporoča Držar.

m Smrtna kosa. V starosti 75 let je umrla na Frankopanovi cesti 5 vdova po železničarju Antonija Polak, v splošni bolnišnici pa je smrt ugrabila 54 letnega posestnika Ivana Šedivja. Naj v miru počivata!

m Vložite davčne napovedi za odmero zgradarine za 1940. Davčna uprava za mesto Maribor poziva vse posestnike, da v smislu razpisa ministrstva financ do najkasneje do 30. novembra vložijo davčne napovedi za odmero zgradarine za davčno leto 1940. Napoved se mora vložiti tudi za tiste objekte, ki začasno uživajo davčno olajšavo. Kdor v predpisanim roku ne bo predložil davčne napovedi bo moral plačati 3% od odmerjene osnovnega davka kazni, kdor pa ne bi vložil napovedi na pismen poziv v roku nadaljnih osem dni, bo plačal 10% od odmerjene davka.

m Požar. V vasi Skorbi pri Ptujju je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Jerneja Kolariča. Stanovanjsko hišo se je posrečilo rešiti plamenov. Požar je povzročil 35.000 din škodo. Kolarič je pogorel tudi pred tremi leti.

m Krznarstvo P. Semko, Tyrševa ulica 7. Vam nudi ceneno kožuho in krznarske izdelke.

m Na poti od poroke obstreljen. Mariborska bolnišnica je sprejela 22 letnega dinarja Jožefa Kamenška iz Lipoglave pri Ločah. Kamenšek se je v družbi svačev vračal iz cerkve, kjer se je poročil. Na poti proti domu pa so svate napadli hudi psi nekega posestnika ob cesti. Svatje so se posov otepli, kar je posestnika tako ujezilo, da je segel po samokresu in pričel streljati na svate, pri čemer je zadel ženina v desno stran prsi.

m Nesreča pri gradnji ceste. Večraj okrog pol 10 se je zgodila na cesti proti Čerškaku nesreča, ki je zahtevala življenje 70 letnega delavca. Pri gradnji banovinske ceste pri Čerškaki tovarni je zaposlena večja skupina delavcev, med njimi tudi 70 letni delavec Friderik Jager iz Čerškaka. Pri gradnji ceste morajo podirati tudi nekatera drevesa. Tako je bil Jager večraj zaposlen pri podiranju nekega drevesa. Nesreča je hotela, da je drevo padlo na Jagra in ga tako poškodovalo, da je par minut po nesreči izdihnil. Naj v miru počiva!

m Zaradi lažne izpovedi pred sodniki. Mali kazenski senat je večraj sodil vinskega trgovca Franca Čučka, ki se je sedaj preselil na Jesenice, prej pa je posloval v Ptujju, ker je dne 16. junija l. 1932 pred okrajnim sodiščem v Ptujju pod prisego izpovedal, da nima nobene hranilne knjižice, dasi je imel knjižico Ljudske posojilnice v Ljubljani, glasečo se na 118.000 dinarjev, ki jo je hranil v depozitu imenovanega denarnega zavoda. S to izpovedjo je bil oškodovan mariborski odvetnik dr. Jan, ki je obtožen zastopal skozi pet let v raznih pravnih zadevah. Čuček je bil obsojen na 3 mesece strogega zapora in na izgubo častnih pravic za 2 leti. Državni pravnik je prijavil priziv zaradi prenizko odmerjene kazni, zagovornik obtoženca pa revizijo.

Gledališče

Sreda, 1. novembra, ob 20: Hlapec Jernej in njegova pravica. Znižane cene. Četrtek, 2. novembra, ob 20: Celjski grof. Red C.

KULTURNI OBZORNIK

Klavirski večer prof. J. Kovačeve

O priliki razstave bolgarske knjige je obiskala Ljubljano tudi bolgarska klavirska pedagoginja ga. prof. Jenny Kovačeva in priredila v mali filharmonični dvorani klavirski večer. Že po sestavi sporeda je bilo razvidno, da prof. Kovačeva ni imela namena, razkazovati bleščečo virtuosno tehniko, ampak je izbrala predvsem skladbe (n. pr. Mozartova Fantazija v c-molu, Beethovenova sonata op. 78, Chopinova Nokturno in Impromptu v fis-duru), ki nimajo na sebi zunanjega bleśka, pa lahko nudijo poslušalcu toliko več čistega muzikalnega užitka; seveda je pogoj zato tem globlja in dovršenejša muzikalna interpretacija. V tem svojem prizadevanju je bila prof. Kovačeva deležna lepe pozornosti in pričetnega navdušenja, s katerim zna naše občinstvo vedno sprejeti posebno slovanske goste.

Nedvomno bi nas pianistka mnogo bolj zadovoljila, če bi nam o priliki razstave bolgarske knjige v komornem okviru svojega nastopa skušala prikazati malo več klavirske literature. Ta naloga bi bila za njo hvaljejnija in za nas toliko zanimivejša, ker je razvoj naše glasbe prav sličen bolgarskemu v tem, da smo dolgo časa gojili le vokalno glasbo in je zato instrumentalna pri njih kot pri nas šele v začetku razvoja. Medsebojno spoznavanje in primerjava bi rodili gotovo mnogo vzajemnih pobud, s katerimi šele dobe kulturne vezi dveh bratskih narodov svoj pravi smisel in pomen. A te vezi bodo tem iskrenejše in plodnejše, čim višja bo kvaliteta onih, ki služijo vzajemni nalogi vzajemnega spoznavanja.

Glede čisto tehnične strani tega klavirskega večera bi omenil, da bi na tiskanem programu lahko bil Schumannov Karneval s podnaslovi točneje označen in bi bil tako bolj dostopen razumevanju publike, posebno ker je ta obširna skladba pri nas na koncertih le redko izvajana; zato pa bi na programu brez škode lahko odpadlo marsikaj drugega. — Klavir (Seiler) v mali filharmonični dvorani po svojem zvoku ne odgovarja koncertnim zahtevam; težko je reči, koga moti bolj, ali poslušalce ali izvajalca. dr. W.

Skladateljska ura L. M. Škerjanca v oddaji naših radijskih postaj. V petek, 3. novembra zvečer, oddajajo vse tri jugoslovanske radijske postaje Belgrad, Zagreb in Ljubljana, koncert skladb našega slovenskega skladatelja L. M. Škerjanca. Koncert obsega simfonična dela, ki jih bo izvajal povečani belgrajski radijski orkester pod vodstvom skladatelja samega. Ta prvi poskus sodelovanja vseh treh postaj v državi v svrhu prikazanja del domačega avtorja je najtopleje pozdraviti ter opozarjamo na ta važni kulturni dogodek.

Drama pripravlja novo predstavo: Čehovljevega »Strička Vanjo«

Premiera bo v četrtek 2. t. m.

Ruski dramatik iz polpreteklo dobe, Čehov, je pri nas že znan. V preteklih sezonah je vprizorila Drama njegove igre: »Črešnjav vrt«, »Snubčar«, »Medved« i. dr.

Čehov je celo v ruski literaturi, ki je že sama po sebi težka in zamišljena, izrazil melanholični, pri tem pa izreden opazovalec življenja, sijalen umetnik in najfiniji slikar nastrojev in ima bistvo oko za poezijo, ki jo razkrije celo v najnavadnejših življenjskih okoliščinah in znanih.

Osnovna misel igre »Striček Vanja«, je Vanjevo (Levar) razočaranje nad svakom Sereberjakovim (Skrbinšek), možem umrle sestre, ki je zapustila svoji hčerki iz njunega zakona Sonji (Vida Juvanov) posestvo. Striček Vanja in Sonja gospodarita na njem in pošiljata vse dohodke Sereberjakovu, ki se je v drugič oženil, namreč z Jeleno Andrejevno (Danilova). Vse Vanjino življenje je posvečeno blagru svaka, ki je učenjak in znanstvenik in čigar življenjsko delo se spričo Vanjine lastne življenjske drame odpovedovanja, razodele kot ničev. S tem pa je drama strička Vanje pesem o nezadostnosti in brezmočni resignaciji predrevolucionarnega razumnika.

Dejanje se plete v glavnem med Vanjo in Sereberjakovim, njegova žena Jelena pa je neposreden povod za Vanjino dramo, v katero je zapleten tudi okrajni sodnik Astrov (Kralj) in Sonja, ki doživlja v ljubezni podobno razočaranje kot Vanja. Dejanje se godi koncem prejšnjega ali prva leta zadnjega stoletja v ruski provinci na posestvu Sonje v razdobju od poletja do jeseni.

Delo je režiral dramaturg Josip Vidmar. Ta igra je zanj režijski debut. S tem smo dobili v krog dramskih režiserjev člana, ki bo kot tak prinesel nekaj novega obeležja v postavljanje našega repertoarja.

Vidmar je poleg druge tudi posebno dober poznavalec ruske dramske književnosti. Za časa vojnega ujetništva v Rusiji je imel veliko prilike spoznati ljudsko dušo in umetnost. Po avstrijski okupaciji Ukrajine, je postal v Jekaterinoslavu (današnji Dnjepropetrovsk) avstrijski gledališki cenzor. Pri tej priliki je bil mnogo v gledališču, kjer so gostovali med drugimi potujočimi gledališkimi družinami tudi Hudožestveniki in mnogi drugi znameniti ruski igralci. Takratno gledališko delovanje je postalo tako rekoč temelj njegovemu sedanjemu delu, za katerega si je pridobil tam marsikake izkušnje.

Kot režiser drame »Striček Vanja« hoče podati čim verneje to igro polno razpoložen in ličnih trenutkov, z drugimi besedami — čim plastičneje pokazati življenje, ki je zajeto v besedilu igre. Našim igralcem je v tej igri dana naloga ustvariti vzdruže pristno Čehovljevega značaja, ki je tako tipično za vsa dela tega velikega ruskega dramatika. Ruska dramatika je predstavljala že od nekdaj eno najzanimivejših, pa tudi najtežjih igralskih nalog, kajti nikjer v svetovni literaturi ne najdemo dramatikov, ki bi znali s tako mojstrskimi potezami in tisočermi odtentki podati psihologijo človeka. Poleg navedenih članov sodelujejo nadalje še v vlogi Vanjine matere Gabrieljeve, kot stara pestunja Rakarjeva, kot Teljegin Daneš in v vlogi delavca Vertin.

Študenec pri Sevnici

Naši kmetovalci so svoj sadni in viniki pridelalek pravkar pospravili. Po količini je bila letina več kot zadovoljiva. O kvaliteti mošta bomo govorili pa pozneje, ko popolnoma povrne in se očisti. Sadna letina je bila letos pri nas izredno bogata. Češplje so tako obrodile, da so se pod težo sadu lomile veje. Ko bi bila cena za sadje letos vsaj tako ugodna, kot je bila včasih, bi si naši ljudje lahko gumno znatno opomogli. Ker pa ni bilo pravih odjemalcev, so bili prisiljeni prodajati blago po smešno nizkih cenah, ker pač niso vedeli, kam z njim. Korist od tega bodo imeli seveda le tiati, ki znajo računati z bodočnostjo. Mnogo sadja, posebno češplje, so ljudje namočili tudi doma. Iz tega bodo pozimi ljudje žganje.

Ameriški parnik »Mormachwake«, ki pluje v varstvu nemškega polagala min skozi Vzhodno morje

Državniki za mizo

Kadar državniki sede za mizo, ni treba, da bi bila ta miza baš zelena, kjer bi se posvetovali ali sklepali pogodbe ali jih razdirali. Nikakor, kakaj, tudi državniki so ljudje iz krvi in mesa, ki so lačni in žejni, in ki zdaj pa zdaj, pa še prav radil, zamenjajo zeleno mizo z drugačnimi mizami, ki na njih ni ne črnila ne letin, ampak so krožniki in kozarci.

Državniki se nam pri jedi približajo, prikupljivejši so, če jih vidimo v zasebnem življenju. Drugi, seveda, so pa še bolj čudni in nerazumljivi, če primerjamo tisto, kar zvemo o njihovih navadah pri jedi in pitju, z njihovim javnim udejstvovanjem.

Napoleonov biftek in Bismarckov nož

Jed omili in premosti nasprotja. Veliki francoski književnik Victor Hugo, neizprosni protivnik Napoleona III., je dejal, da cesar uživa tisto najljubšo je kakor on sam, namreč biftek s praženim krompirjem, in da mu je zaradi te skupnosti glede na okus, cesar bližji. In v dobi Bismarcka so v Berlinu govorili, da ta železni kancler celo za cesarsko mizo z nožem deva jedila v usta, k čemu je neki tedanji šaljivec pripomnil, »da je tako dobro vedeti, da se kancler vsaj pri jedi vede tako kakor drugi navadni ljudje.« Take poteze so majhne človeške stvari, ki nam podoba politične osebnosti vsaj malo zaokrožijo.

Kaj si kuharji in sluge pripovedujejo

Kuharji in komorni slugi bi mogli marsikaj povedati o takih malenkostnih potezih avtorjev gošpov. Vendar le malokdaj kaj izklepetajo. Prvi kuhar washingtonske Bele hiše je iz masčevanja izklepetal, da ima predsednik Roosevelt mnogo rajši na prenen maslu pražene postvri, ki mu jih speče njegova žena, prava ameriška lady, kakor pa njegova najfinjša jedila. Seveda te postvri si Roosevelt, ki je tak strasten ribič, nalovi sam.

Če so kdaj gospe kuharske umetnosti na razpolago častnikarjem, tedaj govorijo le o tem, kakšni krasni časi da so bili nekoč.

Resnično je namreč, da so minili časi onih veličastnih pojedini, ki so jih po več dni prej pri-

pravljali v največjih pariških hotelih ali v obširnih kuhinjskih dvoranah peterburške Zimske palače. Tozadevno je zares vse drugače, saj sedanji gospodar in mojster vseh Rusov, Stalin, kar sam zase je v majhni sobici v moskovskem Kremlju, in jedi mu kuha in prinaša njegova stara kuharica.

Na obisku pri vegetarijancih

O čudnih in posebnih navadah glede na jedila pri nemškem kanclerju in voditelju Hitlerju je bilo že tu in tam časih kaj elišati. To je znano, da vodja nemškega rajha ne je mesa, da ne pije alkohola in da tudi ne kad. Njegovi gostje za mizo se morajo natančno ravnati po navadah svojega gospodarja. Nekateri pa, ki so bolj posevečeni v tajnosti zasebnega življenja Führerja, povedo, da pojé mnogo bonbonov, kandiranih orehov, veliko južnega sadja in pije steklenico posebnega, skoraj brezalkoholnega piva, ki ga neka južnonemška pivovarna vari nalašč zanje.

Toda ko je v septembru lani sprejel ministrske predstavnike Anglije, Francije in Italije v Monakovem, je zaukazal, naj vsakemu čim boljše postrežejo tako, kakor je vsak navajen v svoji domovini. Tako je dobil Mussolini svoje pristne špageti, čeprav duce, ki je živel več let v Švici, ni vprav navdušen ljubitelj te italijanske narodne jedi.

Kuhinjski načelnik monakovskega hotela »Stir« je letni časi, kjer se je bil nastanil Daladier, je celo pripravil pravo pravočito mojstrovino: lastno-ročno je pripravil takozvani »caesoulet«, tisto južnofrancosko specialiteto, ki sestoji iz koštrunovega mesa, belega fižola in iz koščkov salame, kar se kuha skupaj. In slednjič je dobil Chamberlain kos nežnega telečjega kotleta, pečenege na angleški način, in če bi ne bil čaj pripravljen na nemški način, bi bil lani Chamberlain brez dvoma zadovoljen s postrežbo v Nemčiji.

Državniki za mizo — neznana stran njihovega življenja in delovanja! Samo njihovi življenjski pčasi kaj povedo o tem. V svojem življenju so vprav ti moški, ki tvorijo zgodovino, za javnost zase skriti. In vendar je svetovna zgodovina bolj razumljiva in tudi bolj prikupna, če vemo, kako živijo zasebno, kako pijo in bivajo.

Ptuj

Praznik katoliške zavesti. V nedeljo, na praznik Kristusa Kralja, so ptujski katoličani z dvema lepima manifestacijama pokazali svojo živo katoliško zavest v sedanjem težkem času. Dopoldne smo proslavili praznik sam v cerkvi oo. minoritov s slovesno sv. mašo, med katero se je obhajala vsa naša katoliško usmerjena mladina. Potem se je mladi svet zbral v dvorani minoritskega samostana in med številnimi člani Fantovskega odseka in Dekliškega krožka je bilo tudi veliko našega kmečkega ljudstva. Zelo veselo presenečenje so bili, ko so zagledali kot govornika g. Franca Terseglava, ki jih je resnično navdušil s svojimi mislimi, ki so bile kakor nalašč za sedanjí čas, v katerem je, kakor je govornik dejal, treba brezmejnega spoštovanja do človekove osebe in njene svobode. Na katoličanih — je rekel — leži ogromna odgovornost in najvažnejše poslanstvo bodočnosti, ko bo svet, globoko razočaran od sodobnih nazorov in vladavin, potreboval močnih ljudi in odkritosrčne vere za svoj preporod. Govornik je obsojal pretirano malodušnost v našem času in bodril k pogumu in zaupanju, ki ga mora človek prav v zmedenih in razburkanih dobah kazati v brezmejni veri v resnico. Poslušalci, ki so govornika popolnoma razumeli, so šli na dom veseli in pogumni. Popoldne pa je bil ob priliki praznika občni zbor našega Prosvetnega društva, na katerem se je zbralo naše katoliško razumnstvo. Zbor je vodil v odsotnosti predsednika podpredsednik dr. Stanko Canjkar, med njegovim poročilom in drugimi poročili odborikov pa je predaval g. Franc Terseglav o sodobnih smereh in stremeljih, ki se borijo med seboj za prvenstvo v duši sodobnega človeka in družbe in svoje pozorne poslušalce v vsakem oziru zadovoljil. Poročila so pokazala veliko delavnost društva. Za predsednika je bil potem izvoljen p. Mirko Godina, minoritski gvardijan, v odbor so pa prišli: gimnazijski ravnatelj prof. France Alič, akademik g. Gunžer, šolski upravitelj g. Majhen, gđc. Ana Prevč, ga. Ana Petek, Habjančič Franc, p. Stefan Savinšek, Kostanjevec Alojz in gđc. Slavica Bolc.

Kinor »Royale« Ptuj. Danes senzacionalno veeledo »KAVČUK«. V glavni vlogi: Rene Delgent, Gustav Diessl in Vera v. Langen. — Najnovejši tehnik. — Sledi: »Kirehfeldski župnik« po Anzengruberjevem romanu!

Jesenice

Kino Krekov dem predvaja drevi ob 8 film »Mademoiselle Docteur«.

Godba Krekovega prosvetnega društva bo danes ob pol 10 dopoldne igrala žalostinke na pokopališču.

Trbovlje

Daj-dam — gostilno na avtomat dobimo tudi v Trbovlje. Ureja si jo mladi Kokalj v Fortovej hiši v prostorih nekdanje trgovine. Prostorci se nahajajo na najbolj prometnem kraju. Če bodo pa Trboveljani imeli smisel za te vrste napredek, bo pokazala bodočnost.

Iz Julijske Krajine

Cerkvene novice. V škofijiškem zavodu v Kopru se je začelo šolsko leto 22. oktobra. Letos so vsi gojenci tržaške školije nastanjeni v Kopru, tudi tisti, ki so doslej študirali v goriskem zavodu. Šolsko leto se je zaključilo zaradi potrebnih popravil v zavodu, ki je že itak tesen. Za podvojilo je v Kopru nastavljen duhovnik poroške školije Zameli, ki je dovršil bogoslovno študije v Rimu. Zamisel novega Malega semenišča v Trstu samem, o kateri se je pred letom dni govorilo, se ni mogla realizirati zaradi raznih okoliščin. — Tržaški škof je imel to jesen vizitacijo in birmanje po raznih krajih školije, med drugim v Bazovici, v Lokvi, na Opčinah in na Proseku. Oblastva so ga povsod sprejela s primernimi častmi. — Prestavljeni so bili v zadnjem času sledeči gg. duhovniki: Mihael Platinšek iz Movraza v Trnje, Ernest Bele iz Buzeta v Movraz, Rudolf Barbiš v Suhorja v Črnci pri Buzetu, Bogomil Margon iz Dekanov na Suhorje, Vladimir Rebek iz Šumbrega v Dekane. Dekan in župnik v Ospu Fran Malalan je bil od prefekturne komisije v Pulju obsojen na 3 leta konfinacije. P. Atanazij Kocijančič, frančiškan v Kopru, je bil imenovan za duhovnega pomočnika župnije na Rižani in mu je bilo poverjeno dušno pastirstvo podružnice v Škofljah. Za papeževa komornika z naslovom monsignora sta bila imenovana Andrej Furlan, župnik v Sv. Križu pri Trstu, in Josip Macarol, župnik v Škedinju. Za častnega kanonika tržaškega stolnega kapitlja je bil imenovan Josip Glažar, župnik v Sežani, ki je bil obenem postavljen za dekana tojamske dekanije. Umrli je v Trstu zlatomašnik Fran Stefanutti, upokojeni župnik in dušni pastir v Lokvi pri Trstu. Duhovnjiko lokavsko opravlja začasno župnik iz Bazovice.

Po državi

* Napad na župnika. Razburljiv dogodek se pripetil pred župnijsko cerkvijo v Rastovih v Bosni. Po sv. maši je stopil župnik Viktor Bajer h kmetom, ki so bili zbrani pred cerkvijo in jim v medsebojnem pogovoru opisoval škodljivost prevelikega uživanja alkohola in kajenja tobaka. 20 letni Marko Gajič je bil tudi med kmeti. Da bi župnika dražil, si je prižgal cigareto. Župnik ga opomnil, naj vrže cigareto proč, fant mu je pa puhnil dim v obraz. Nato mu je župnik izrgal cigareto in jo vrzel proč. Gajič se je zaradi tega tako razjezil, da je župnika udaril z dežnikom po glavi, nato pa potegnil nož in zabodel župnika, ki se je hudo ranjen zgrudil na tla. Gajič je izkoristil splošno zmedo, ki je nastala, in pobegnil, župnika so pa prenesli v bolnišnico.

* Skala ubila tri delavce. Iz Niša poročajo: Skozi sotesko Sindhjevce gradijo novo cesto. Ko so zažgali mino, so se štirje delavci umaknili za veliko skalo. Zaradi eksplozije pa se je skala zamažala in se zvalila v dolino. Tri delavce je skala ubila, četrtega pa je potegnila za seboj in je ob

ŠPORT

Reorganizacija jugoslov. športa in naša nesloga

Z ustanovitvijo banovine Hrvatske se je začel tudi ves jugoslovanski šport decentralizirati in reorganizirati. Da je tudi decentralizacija športa potrebna, ve vsakdo, ki pozna naše športne razmere in mora vsakdo, ki hoče biti objektivni, priznati, da po poti, ki jo je doslej ubiral naš šport, ne smemo iti dalje, če hočemo doseči uspehe. Nekateri so v tej stvari nekam pesimistično razpoloženi in mislijo, da ta reorganizacija ne bo rodila dobrih sadov. Naj že bo ozadje njihovega nerazpoloženja tako ali tako, dejstvo je, da je reorganizacija potrebna in da bo, če se bo izvedla premišljeno, vsemu našem športu, bodisi slovenskemu, hrvatskemu ali srbskemu, samo koristila.

Toda že takoj ob začetku te reorganizacije smo začeli Slovenci ubirati svojo staro pot, ki nam je običajno samo škodila. Pri tem so vodile posamezne klube ali osebe trenutne koristi, ki so jim jih nudili zagrebški ali belgrajski športniki in so tako glasovali proti interesom splošnega slovenskega športa. Nimam nobenega namena komu v tem pogledu kaj očitati, dejstvo je, da smo Slovenci malokdaj složno nastopali in četudi je šlo za tako važne odločitve, ki so bile za slovenski šport celo vitalnega pomena.

Že zadnjič sem omenil, da moramo Slovenci gledati, da dobimo ob tej reorganizaciji nekaj vrhovnih državnih zvez v Ljubljano. Te naše zahteve so popolnoma upravičene, ker imamo v Sloveniji razmeroma največ športnikov in je pri nas šport najbolj razvit. Toda že takoj ob obnem zboru jugoslovanske lahkoatletske zveze se je pokazala stara napaka slovenskih klubov in tako je jadralska vrhovna atletska zveza zopet v Zagreb. Kakor smo zaznali se je neki slovenski delegat brez vednosti gotovega dela slovenskih klubov celo pogajal s Hrvatji in Srbi za prenos zveze v Belgrad. Ali ne uvidijo merodajni činitelji slovenskega športa, da tako ne bomo daleč prišli? Ali ne uvidijo, da nas bodo zagrebški in belgrajski športniki ob vsaki priliki lahko pripravili ob naše pravice, če bo vsak po svoje vozil?

Sedaj je prišla dvanajsta in odločilna ura tudi za slovenski šport. Z reorganizacijo vsega športa v državi se bo reorganiziral tudi slovenski šport. Kakor si bomo postlali, tako bomo ležali. Zato moramo sedaj ukreniti vse potrebno, da bomo imeli Slovenci od te reorganizacije nekaj koristi in da bo naš slovenski šport ubral novo pot, ki ga bo dvignila kvalitativno in kvantitativno. Predpogoj za vse to pa mora biti sloga vseh slovenskih športnikov, zlasti sedaj, ko se reorganizirajo vrhovne državne zveze.

ZFO

Telovadni tečaj za okrožne načelnike

Okrožja naprošamo, da takoj pošljejo prijave svojih načelnikov, oziroma namestnikov za telovadni tečaj, ki bo v času od 6.—11. novembra t. l. Navodila so v okrožnici, ki so jo prejela okrožja.

Obenem obveščamo vsa okrožja, ki so bila vabljeni na tečaj v času od 13.—18. novembra, da se naj udeležijo prvega tečaja, to je v času od 6.—11. novembra, ker bo drugi tečaj zaradi tehničnih zaprek odpadel. Torej: telovadni tečaj za vse okrožne načelnike bo v Ljubljani v času od 6.—11. novembra. Okrožja naj takoj pošljejo prijave Zvezi fantovskih odsekov. Tečaj je velike važnosti, ker se bodo predelavale nove proste vaje za člane, mladce in naraščaj ter nove orodne tekmovalne vaje.

Telovadni in športni znak ZFO

Oni bratje, ki so letos delali izpit, odnosno tekmovali za telovadni in športni znak ZFO ter so dosegli predpisane rezultate, naj pošljejo tozadevne knjižice Zvezi fantovskih odsekov, ki jim bo potem izdala ta odlikovanja za civilno obleko in kroj. Vsakdo mora imeti oba znaka, ki staneta 30 din v bronu, 45 din v srebru (posrebren) in 60 din pozlačen.

Prihodnji izpiti za znak bodo deloma pozimi, deloma pa spomladaj, o čemur bomo naše edince pravočasno obvestili. Članstvo, ki se zanima za to odlikovanje, naj že sedaj naroči potom svojega odseka knjižico »Telovadni in športni znak« in drugo tvarino, da se lahko dobro pripravi na tekmovanje.

Ne kupujte mačka v vreči!

Ne pijte kisle vode, ne da bi pazili, katero pijete!

Vaše zdravje je toliko vredno, da zahtevate

Radensko

tisto z rdečimi srci,

našo najboljšo mineralno vodo,

izrečno v originalnih steklenicah!

reki Nišavi obležal hudo ranjen. Prepeljali so ga v niško bolnišnico.

* V ječo se je vrnil. Pred nekaj dnevi je pobegnil iz zaporov okrožnega sodišča v Šibeniku na tri leta obsojeni Ilija Bosnić. Iskali so ga povsod, pa ga niso mogli najti. V nedeljo zvečer pa je pri vratih ječnice pozvonilo. Ko je vratar odprl, se je silno začudil, ko je zagledal pred seboj pobeglega Bosniča. Bosnić je izjavil, da se je moral s svojim očetom nekaj važnega pogovoriti in je zato pobegnil iz ječe.

Anekdota

V življenju se lahko vse pretirava — zapravljanje in varčevanje. So ljudje, o katerih se zdi, da so kar rojeni za varčevanje. Semterjta se dobe tudi pravi zakonski pari. Rekord v varčevanju pa je odnesla zakonska dvojica, ki se je pred kratkim pojavila v New Yorku in o kateri pripovedujejo naslednje dogodbovice:

Mož in žena sta šla v restavracijo in naročila kos kruha s surovim maslom — pa dva krožnika. Zelja gosta je za natakarya povelje. Prinesel je kos kruha, namazanega s surovim maslom in pribor za dve osebi. Ko je natakar malo pozneje spet hitel mimo mize, je videl, kako je mož z vsjo slastjo jedel polovico kruha. Žena pa je sedela na stolu pred svojo polovico kruha in čakala.

»Ali morda ni kaj v redu? Vam li ne ugaia kruh z maslom?« vpraša bolj radovedno kakor zaskrbljeno natakar.

»Da, da — vse je v redu,« se je glasil odgovor žene. »Jaz čakam samo na zobe.«